

GRSociaal
Sociale Dienst Drechtsteden X Drechtwerk

Primaire begroting 2026-2029

Gemeenschappelijke Regeling Sociaal

CONCEPT

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding	4
1.1 Voorwoord	4
1.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen	5
1.3 Budgettaire kaders en uitgangspunten	7
1.4 Maatregelen en ombuigingen	9
1.5 Samenvatting financiële resultaten	11
2 Programmabegroting	18
2.1 Dienstverlening	19
2.2 Bestaanszekerheid versterken	24
2.3 Ontwikkelen naar werk	33
2.4 Zorgen voor ondersteuning	41
2.5 Bedrijfsvoering	49
2.6 Algemene dekkingsmiddelen	57
2.7 Vennootschapsbelasting	57
3 Paragrafen	57
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	57
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	60
3.3 Financiering	61
3.4 Bedrijfsvoering	63
3.5 Rechtmatigheid	67
3.6 Openbaarheidsparagraaf	68
3.7 Verbonden Partijen	69
4 Financiële begroting	73
4.1 Overzicht van baten en lasten	73
4.2 Toelichting baten en lasten	75
4.3 DVO's	76
4.4 Financiële positie	79
4.5 Verdeelsleutels	80
4.6 Investeringsplan	81
4.7 Overzicht per taakveld	82
5 Vaststelling	84
6 Bijlagen	86
Bijlage A Bijdragen per gemeente per Opgave	86
Bijlage B Bijdragen per gemeente per taakveld	87
Bijlage C Meerjarenbijdrage per gemeente	88
Bijlage D Ramingsuitgangspunten per Opgave	92
Bijlage E Verplichte BBV-beleidsindicatoren	92

Bijlage F Begrotingssubsidies	94
-------------------------------------	----

1 Inleiding

1.1 Voorwoord

Roerige tijden vragen om nieuw realisme

We bevinden ons momenteel in roerige tijden. Externe ontwikkelingen en spanningen vormen een risico voor de Nederlandse economie en financiële stabiliteit en zouden kunnen leiden tot lagere economische groei, inflatie en afnemende koopkracht.

Deze internationale ontwikkelingen zijn tot in het dagelijks leven van inwoners goed voelbaar door hogere prijzen in de supermarkt, bij de benzinepomp en een hogere energierekening. Deze laatste zit nog vers in het geheugen toen oplopende spanningen twee jaar geleden zorgden voor extreem hoge energieprijzen en daarmee een energie- bestaanszekerheids crisis. Vele inwoners konden de energierekening niet meer betalen en kwamen hierdoor in ernstige problemen.

De positie van gemeenten bij dergelijke crises is onmiskenbaar. Gemeenten spelen een essentiële rol in bij de ondersteuning van inwoners in nood. Of het nu gaat om het opvangen van ontheemden is of financiële hulp bij de energiecrisis. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)¹ geeft aan dat Nederland kostbare inspanningen zal moeten plegen om overeind te blijven in een turbulentere wereld en het roerige politieke vaarwater zal steeds vaker de binnenlandse verhoudingen raken. De drie vaste onderliggende belangen van ons land: “Waarden, weerbaarheid en welvaart”, zijn niet meer vanzelfsprekend met elkaar in evenwicht. Overheden zullen ook manieren moeten vinden om keuzes te maken en deze keuzes te legitimeren. Nederland heeft zich op een nieuwe realiteit te organiseren en dat is ook van toepassing op het gemeentelijke en regionale schaalniveau.

Ravijnjaar 2026 en politieke koers

Tegelijkertijd met bovenstaande externe ontwikkelingen staan gemeenten voor een grote financiële uitdaging. Vanaf 2026 zal de financiële positie van gemeenten verder onder druk komen te staan door de geplande korting van de rijksoverheid op het gemeentefonds. Het jaar 2026 staat ook wel bekend als het ravijnjaar. Daarnaast zal de verwachte herverdeling van het gemeentefonds negatieve gevolgen hebben voor gemeenten en derhalve ook voor de Drechtstedengemeenten én daarmee de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal.

Daarbij is er ook sprake van een andere landelijke politieke realiteit dan voorheen, het kabinet Schoof vaart een andere koers dan voorgaande kabinetten. Het beleidslandschap waarin gemeenten én daarmee de GR Sociaal is volop in beweging met diverse wetsvoorstellen én ontwikkelingen maar met geringe of zonder financiële middelen. Het brede sociale domein is ook in beweging. De bewegingen zijn onder andere ingegeven door de houdbaarheid van de gezondheidszorg, de afstand tussen de leefwereld en systeemwereld, de groeiende bestaanszekerheidsproblematiek, het tekort aan woonruimte, de mismatch tussen de arbeidsmarkt en inwoners zonder werk en de grote tekorten op diezelfde arbeidsmarkt. Dit kabinet werkt eveneens aan oplossingen van deze vraagstukken. Enkele voorbeelden hiervan zijn het wetsvoorstel Participatiewet in balans, Pro-actieve dienstverlening SZW, diverse zorgakkoorden en de vervanging van het abonnementstarief Wmo. Tegelijkertijd is de focus van het rijk gericht op de gemeentelijke dienstverlening, waaronder de basisdienstverlening schuldhelpverlening en is er veel aandacht voor de verschillen in het gemeentelijk armoedebeleid en regelingen.

Nieuw realisme

In deze tijden van externe ontwikkelingen, financiële en personele krapte én vernieuwing van of extra taken is het dan ook cruciaal om prioriteiten te stellen, krachten te verenigen én in te zetten op het vergroten van de weerbaarheid van de samenleving. Dit vraagt om nieuw realisme waarbij de belangen van inwoners en de samenleving als geheel zorgvuldig moeten worden afgewogen. Wat is haalbaar en betaalbaar, hoe zorgen we gezamenlijk voor weerbaarheid en welke maatregelen zijn nodig om een toekomstbestendig sociaal domein te waarborgen?

Wanneer gekeken wordt naar de Drechtstedelijke situatie, werkt de GR Sociaal middels de bestuurlijke opdracht 'Een toekomstbestendig sociaal domein', samen met de

1 Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), “Nederland in een fragmenterende wereldorde”, 2024

Drechtstedengemeenten aan ombuigingen door mogelijkheden in kaart te brengen die bijdragen aan het beheersbaar houden van de kosten en personele druk binnen het sociaal domein. Inzet hiervan is dat ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben beschikbaar blijft. Hierbij zijn kansen gesignaleerd op het gebied van beleidsaanpassingen, uitvoering en bedrijfsvoering. Maar ook worden er nieuwe samenwerkingsmogelijkheden onderzocht. In het afgelopen jaar zijn al verschillende initiatieven en acties ondernomen, die ook in het komende jaar worden voortgezet, zoals het herontwerpen van uitvoeringsprocessen om de ondersteuning en dienstverlening effectiever en efficiënter in te richten. De inzet van herstelgerichte ondersteuning is ook een van de voorbeelden om de doelstelling te behalen. De aanpak heeft politiek stof doen opwaaien en is in afwachting van politieke besluitvorming.

Vraagstuk is of de geformuleerde maatregelen gezien de huidige financiële en politieke situatie voldoende zullen zijn. De zoektocht naar ombuigingen, maatregelen en besparingen gaat onverminderd door waarbij reflectie zal plaatsvinden op de bestuursopdracht. Paradoxaal is wel dat tegelijkertijd de huidige governance-structuur zorgt, in combinatie met beleidskeuzes en de hoeveelheid initiatieven, pilots en projecten, voor een toenemende druk op beleid en uitvoering, hetgeen invloed heeft op efficiëntie en effectiviteit. Daarnaast speelt ook de impact van onderzoek voor de organisatie waarvan de uitkomsten worden afgewacht.

Tot slot

Eén ding is zeker de komende jaren zullen we ook in de Drechtsteden voor grote uitdagingen staan die we gezamenlijk moeten bepalen en aangaan om zodoende te zorgen voor een toekomstbestendig sociaal domein. Samen, als gemeenten én GR Sociaal, zullen we moeten inzetten op het versterken van de weerbaarheid van kwetsbare inwoners om zodoende de dienstverlening te kunnen blijven leveren. Dit vraagt scherpere keuzes en het aanbrengen van focus en kan tot gevolg hebben dat eerder gestelde doelen en speerpunten kunnen veranderen of worden bijgesteld².

Er moet worden zorggedragen voor een stevige basis en uitvoerbare dienstverlening met haalbare doelen maar ook moet worden ingezet op de weerbaarheid van onze inwoners en de kracht van het netwerk en de samenleving. Gebruik maken van elkaars krachten, elkaar helpen en vertrouwen is essentieel in tijden van crisis. Samen staan we immers sterker!

1.2 Landelijke en regionale ontwikkelingen

Focus op onze publieke waarde

De doelen in deze begroting hebben we steeds per opgave beschreven wat ons maatschappelijk gezien voor ogen staat, hoe we die doelen gaan bereiken en welke acties we daarvoor ondernemen. Ook de onderlinge samenhang tussen de doelen per opgave, het opgave-overstijgende aspect, is van cruciaal belang. Als publieke organisatie opereren we steeds in een politieke context die snel kan veranderen en kan er spanning ontstaan tussen de zaken die wij ons voorgenomen hebben te gaan doen en de politieke opinie die wij te verwerken krijgen. Ook hiervoor geldt dus dat het verstandig is om steeds in verbinding te blijven met de politieke en maatschappelijke context waarin we ons bevinden en te blijven onderzoeken waar veranderingen kunnen optreden en hoe we die moeten incorporeren. Net als onze inwoners willen wij natuurlijk ook een stabiel en voorspelbaar bestaan: de manier om daar geen stress van te krijgen is de beweeglijkheid in onze organisatie hoog te houden en desondanks op koers te blijven. Voor de doelen in deze begroting betekent dit dus: blijf onderzoeken of de gekozen doelstellingen en vertaling daarvan naar acties nog steeds passend zijn in de actuele context en veer mee/ stel bij waar dit nodig is.

Ondersteuning aan inwoners

De samenleving en haar complexiteit maakt het voor inwoners soms moeilijk om mee te doen of rond te kunnen komen. Het is belangrijk dat ieder mens de ondersteuning krijgt die nodig is zoals hulp bij financiën of het krijgen van dagbesteding of werk maar ook ondersteuning om zelfstandig te kunnen blijven. Vanuit de maatschappelijke opgaven zetten we samen met onze partners én de inwoner in op ontwikkelen, ondersteunen en versterken van inwoners op het gebied van werk, zorg en bestaanszekerheid. Hierbij worden inwoners en partners niet alleen betrokken bij beleid maar gaat het juist om betrokkenheid bij partners en inwoners.

2 Indien dit het geval is zal dit worden meegenomen in de voorjaarsbrief van 2025.

Centrale thema's hierbij zijn het terugbrengen van de menselijke maat in wet- en regelgeving en dienstverlening, minder complexiteit door vereenvoudiging en uitgaan van vertrouwen. Deze thema's worden ook teruggezien in landelijke ontwikkelingen zoals o.a. het wetsvoorstel Participatiewet in balans, een Nationaal Programma Armoede en Schulden, het wetsvoorstel Proactieve dienstverlening SZW, het wetsvoorstel Domein overstijgende samenwerking.

Om de inwoners te kunnen voorzien van goede ondersteuning is integrale samenwerking binnen de opgaven noodzakelijk. Het ontwikkelen naar werk gaat hand in hand met het versterken van bestaanszekerheid en het zorgen voor ondersteuning. Zodoende wordt zorggedragen dat iedereen kan meedoen en participeren in de samenleving. Bij het ontwikkelen naar werk staan in dit kader drie grote ontwikkelingen centraal. Deze zijn het verder ontwikkelen van passend re-integratie en participatiebeleid, de transitie van Drechtwerk naar ontwikkelbedrijf en het Werkcentrum Drechtsteden. Daarbij spelen de landelijke wijzigingen van de Participatiewet ook een grote rol.

Hetzelfde geldt voor bestaanszekerheid, ook hier zijn de wijzigingen van invloed op de bestaanszekerheid van inwoners. Centraal staat het zorgdragen voor een zeker bestaan door inzet op het bieden van een voorspelbaar inkomen, duidelijkheid en eenvoud maar ook op het voorkomen, vroegtijdig signaleren & oplossen van schulden. Door inzet van o.a. pro-actieve dienstverlening zoals de bestaanszekerheidsgesprekken worden de domeinen van bijstand, zorg en schulden integraal verbonden. Daarnaast draagt het bij aan het verminderen van de complexiteit, het niet gebruik van regelingen of noodzakelijke dienstverlening én het voorkomen van grotere problematiek bij inwoners. Met de ontwikkeling van het Samenwerkplein wordt deze inzet versterkt door de verbinding en samenwerking met (landelijke) partners om zodoende inwoners optimaal en breed te kunnen ondersteunen bij vraagstukken en dienstverlening.

Dit sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen en veranderingen in dienstverlening en mensbeeld. Er is meer ruimte en oog voor de menselijke maat, vertrouwen en eenvoud, hetgeen ook teruggezien wordt in lopende wetstrajecten zoals Participatiewet in balans. Voorbeelden hiervan uit voorgenoemd wetsvoorstel zijn een wettelijke vrijstelling van giften, harmonisering van bijverdiengrenzen maar ook het bieden van ruimte voor mantelzorg.

Het bieden van meer ruimte voor zorgtaken als mantelzorg heeft wellicht in de toekomst ook effect op de vraag naar en de behoefte aan zorg. De vergrijzing, de toename van chronische aandoeningen en demografische en maatschappelijke veranderingen zorgen er thans voor dat de zorgbehoefte toeneemt en verandert. De informele zorg neemt af waardoor de druk op de Wmo toe zal nemen. Tegelijkertijd bieden ontwikkelingen in o.a. het kader van preventie en technologische innovaties mogelijkheden tot demping. Vanuit de Wmo wordt daarvoor gewerkt aan de bestuurlijke opdracht Wmo waarbij de focus ligt op toegang en mogelijkheden van technologie, blended care en Individuele Begeleiding waarbij de samenwerking wordt gezocht met de lokale teams.

Financieel perspectief

De financiële positie van gemeenten staat onder druk. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat de zogenaamde specifieke uitkeringen (SPUKS) grotendeels worden afgeschaft en daarbij een efficiëntiekorting korting wordt toegepast. Daarnaast zal de verwachte herverdeling van het gemeentefonds negatieve gevolgen hebben voor gemeenten. Naast de genoemde bezuinigingen nemen de uitgaven van gemeenten, o.a. door de stijgende zorgkosten, de komende jaren alleen maar toe en is er voorlopig geen zicht op een passende financiële compensatie vanuit de Rijksoverheid. Ook binnen de Drechtsteden zorgt dit ervoor dat niet alle gemeenten vanaf 2026 een sluitende begroting kunnen opstellen, het zogenaamde 'ravijnjaar'. Hoewel er ook nog altijd de mogelijkheid is dat het uiteindelijke ravijn gaat meevallen, is besloten om aan de hand van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' te onderzoeken welke mogelijkheden (knoppen) er binnen de verantwoordelijkheden van de GR-Sociaal zijn om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het Sociaal Domein. Vooruitlopend hierop heeft de GR-Sociaal in haar begroting 2025 al maatregelen doorgevoerd die de voorziene stijging van de lasten temperen en lopen de komende jaren door. Ook in de voorliggende Begroting 2026 - 2029 is hier aandacht aan besteed.

1.3 Budgettaire kaders en uitgangspunten

Financieel kader

Om de verbinding te versterken, stellen de gemeenten en de GR Sociaal gezamenlijk jaarlijks een uitgangspuntennotitie op. De Uitgangspuntennotitie 2026 - 2029 is 30 januari jl. vastgesteld door het Algemeen Bestuur en dient als basis voor het opstellen van de primaire begroting 2026 en voor de meerjarenraming 2027 tot en met 2029. Op deze manier zijn gemeenten tijdig betrokken in het proces om te komen tot de primaire begroting 2026 GR Sociaal. De uitgangspunten worden in deze paragraaf nader toegelicht.

Reëel ramen

In een primaire begroting is tevens een meerjarenraming opgenomen voor de drie volgende jaren. Het uitgangspunt voor de primaire begroting is reëel ramen, dit betekent:

- Ontwikkeling <trend> van de kosten (baten en lasten) per product in de afgelopen jaren;
- Ontwikkeling <trend> van de aantallen klanten per product in de afgelopen jaren.
- De omvang en het niveau van de formatie op organisatieniveau wordt bepaald aan de hand van de opdracht(en) vanuit de gemeente en de op te leveren resultaten.

Hierbij wordt ook permanent gekeken naar procesoptimalisatie en de mogelijkheden van automatisering om zo efficiënt mogelijk te werken.

Anders dan voorgaande jaren is in de doorrekening niet langer een bandbreedte vanwege een schattingsonzekerheid op de aantallen toegepast.

Inhoudelijk compleet

De primaire begroting 2026 moet zoveel mogelijk inhoudelijk compleet zijn en een zo integraal mogelijk beeld geven van de financiële consequenties. De primaire begroting 2026 kan daarom naast het bestaand beleid ook voorstellen bevatten voor nieuw en/of gewijzigd beleid.

Begrotingswijzigingen

Indien blijkt dat de begroting 2026 in 2025 moet worden bijgesteld op basis van het regeerakkoord, coalitieakkoorden, aangepaste CPB-ramingen of andere materiële wijzigingen, dan gebeurt dat via afzonderlijke begrotingswijzigingen die ter besluitvorming worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur en zoveel mogelijk via de geëigende momenten van de P&C cyclus.

Financiële bijdragen gemeenten

De grondslag voor de financiële bijdrage van de gemeenten aan de GR Sociaal ligt vast in de Bijdrageverordening 2023. Hierin zijn drie soorten bijdragen benoemd:

1. een bijdrage aan de uitvoeringsorganisatie Sociale Dienst Drechtsteden voor de taken en bevoegdheden uit artikel 5 van de regeling;
2. een bijdrage aan de uitvoeringsorganisatie Drechtwerk voor de taken en bevoegdheden uit artikel 6;
3. een op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de taken, die buiten de taken opgenomen in artikel 5 en 6 van de regeling zijn opgenomen.

Verdeelsleutels

Het ophalen van de eerste twee soorten bijdragen gaat aan de hand van een aantal verdeelsleutels. In 2023 zijn de verdeelsleutels van de Sociale Dienst Drechtsteden samen met de gemeenten geactualiseerd aan de hand van zeven criteria: uitlegbaar, transparant, eenvoudig, toekomstbestendig, maatwerk en integraliteit faciliteren en stabiel. Dit heeft de geresulteerd in nieuwe verdeelsleutels.

Opgave/ product	Sleutel
Bestaanszekerheid versterken	
Inkomensondersteuning	Verhouding inkomsten BUIG
Minimabeleid	Voorcalculatie per gemeente
Maatwerkvoorziening inkomenssteun CGZ	Voorcalculatie per gemeente
Budgetadvies en schuldbemiddeling	aantal cliënten schuldhulpverlening
Ontwikkelen naar werk	
Participatie	BUIG aantallen 3 jaars gemiddelde
Statushouders/wet inburgering	aantal inburgeringsplichtigen
Drechtwerk*	aantal personen woonachtig in de betreffende gemeente met een SW-indicatie en te werk gesteld bij/via Drechtwerk
Zorg voor ondersteuning	
Huishoudelijke ondersteuning	Voorcalculatie per gemeente
Hulpmiddelen, Vervoer	Voorcalculatie per gemeente
Begeleiding, kortdurend verblijf en persoonlijke verzorging	Voorcalculatie per gemeente
WMO-uitvoeringskosten	Voorcalculatie per gemeente
Bedrijfsvoering	
Apparaatskosten/ overhead	Apparaat volgt taak

* In 2024 is gestart met het actualiseren van de verdeelsleutel voor Drechtwerk. Ten tijde van het opstellen van deze begroting was de uitkomst hiervan nog niet bekend. De huidige verdeelsleutel is daarom benoemd.

1.4 Maatregelen en ombuigingen

De financiële positie van gemeenten staat onder druk als gevolg van de geplande korting door de rijksoverheid op het gemeentefonds. Dit zorgt ervoor dat gemeenten vanaf 2026 geen sluitende begroting meer kunnen opstellen, het zogenaamde 'ravijnjaar'.

Om het tij te keren is in 2024 aan de hand van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein' onderzocht welke mogelijkheden (knoppen) er binnen de verantwoordelijkheden van de GR Sociaal zijn om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het Sociaal Domein.

Naast deze bestuurlijke opdracht, waarin we op zoek zijn naar structurele ombuigingen, waren er in de begroting 2024 en 2025 reeds een aantal maatregelen aangekondigd en de financiële consequenties hiervan verwerkt. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van Powerful Ageing bij de Wmo, de inzet richting het lokale voorveld, maar ook de inzet op het werk-fit maken van klanten die langer dan twee jaar in de bijstand zijn, meer inzet op parttime werk, het laten uitstromen van statushouders en een pilot LKS. Daarnaast geldt vanaf het jaar 2025 een nullijn voor groei van de formatie, ondanks stijgende aantallen. Indien aan de orde worden ombuigingen en maatregelen vermeld bij de betreffende opgaven.

In deze begroting zijn de maatregelen en de bijbehorende besparingen geactualiseerd.

- Bij Inkomensondersteuning is de verwachte besparing in 2026 met € 3,3 mln. naar beneden bijgesteld tot een lagere besparing van € 2,7 mln. in 2029. Oorzaak van de lagere besparing is dat in 2024 het aantal klanten met een bijstandsuitkering minder hard is gedaald dan we onszelf ten doel hadden gesteld, dit leidt tot een hoger vertrekpunt van het aantal klanten voor de Begroting 2026 en een toename van de daarmee samenhangende kosten. Als gevolg hiervan is de verwachte besparing voor 2025 en komende jaren naar beneden bijgesteld
- De verwachte besparing bij Zorgen voor Ondersteuning is voor het 2026 met bijna € 0,2 mln. naar beneden bijgesteld. Aan de hand van de resultaten 2024 is een nieuwe inschatting gemaakt van de verwachte besparing. Zo zien we bij Begeleiding dat de 'beweging naar de voorkant' vooral op de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding van toepassing is en dat herstelgerichte ondersteuning (nog) niet of nauwelijks van toepassing is op de individuele vervoersvoorzieningen.

De verwachte besparing 2025 - 2029 ziet er als volgt uit:

Opgave	2025	2026	2027	2028	2029
Bestaanszekerheid versterken	2.701	5.791	8.805	11.796	14.471
Zorgen voor Ondersteuning	593	1.722	1.720	1.720	1.715
Bedrijfsvoering	906	1.293	1.293	1.293	1.293
Totaal maatregelen	4.200	8.806	11.818	14.809	17.479

(bedragen x € 1.000)

Powerful Ageing

In 2024 startte Powerful Ageing als pilot binnen Herstelgerichte Ondersteuning, gericht op het verlengen van zelfstandig wonen en het verminderen van Wmo-aanvragen. De pilot wordt uitgevoerd in 6 Drechtstedengemeenten en kwam in de 2^e helft van 2024 goed op gang. Inmiddels zijn er in twee gemeenteraden moties aangenomen met de oproep om deze pilot te stoppen en vroegtijdig te evalueren. Het Algemeen Bestuur zal hierover met elkaar in gesprek gaan. Dit staat eind maart op de planning.

Bestuurlijke opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein

Naast de reeds genomen maatregelen zijn de ombuigingen uit de Bestuurlijke Opdracht Toekomstbestendig Sociaal Domein nog in ontwikkeling en daarom deels financieel verwerkt in de voorliggende begroting. Dit wordt hieronder toegelicht aan de hand van de drie lijnen van de Bestuurlijke Opdracht.

Update over lijn 1: aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering

In deze eerste lijn ligt de focus op het streven naar een zo efficiënt mogelijke uitvoering. De verwachting is hier circa € 3 mln. mee te besparen. De verwachte besparing van het instellen van het serviceteam bewindvoering is reeds in de Voorjaarsbrief 2025 opgenomen.

In de Voorjaarsbrief is tevens aangegeven dat de GR Sociaal voor het zomerreces met een voorstel komt om de hierboven genoemde besparing te kunnen halen. Hierin worden de verwachte besparingen van het procesherontwerp en robotisering in meegenomen. Tevens zal een analyse plaatsvinden op het overschot bij de Jaarstukken 2024, waarbij nader onderzocht zal worden of er structurele besparingen mogelijk zijn.

Update over lijn 2: aanpassingen in het beleidsprogramma

Om de kostenontwikkeling verder te kunnen beheersen, is aanpassing van het beleidsprogramma opgenomen als onderdeel van de Bestuurlijke Opdracht. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het maken van de inhoudelijke beleidskeuzes die invloed kunnen hebben op deze geldstroom. De GR Sociaal zal een coördinerende en adviserende rol spelen bij het voorbereiden van deze gemeentelijke beleidskeuzes en zal gemeenten die beleidskaders opnieuw aan gemeenteraden willen voorleggen begeleiden.

De meeste gemeenten gaan in het eerste kwartaal van 2025, in voorbereiding voor de perspectiefnota's, keuzes maken. Deze keuzes komen te laat voor de besluitvorming (en zienswijzeprocedure) over de voorliggende begroting. We zullen gemaakte keuzes zo snel als mogelijk verwerken in de P&C-cyclus middels een begrotingswijziging op de Begroting 2026.

Update over lijn 3: Onderzoeken van kansen voor nadere samenwerking

De maatregelen in lijn 3 gaan over kansen door op een andere manier samen te werken in het sociaal domein. De uitwerkingsopdrachten in lijn 3 geven inzicht in meer duurzame oplossingen. Deze kunnen uiteraard wel effect hebben op de uitvoering (lijn 1) en het beleid (lijn 2). Het helder krijgen van welke keuzes dat zijn en welke effecten dat oplevert is onderdeel van de uitwerkingsopdrachten in lijn 3. De eerste drie uitwerkingsopdrachten zijn gestart. Het streven is om deze uitwerkingsopdrachten in 2025 af te ronden, maar het is nog onbekend wanneer de concrete ombuiging zal plaatsvinden. Hierdoor zijn deze niet verwerkt in voorliggende Begroting

Tot slot wordt in de Voorjaarsbrief voorgesteld om in de tweede helft van 2025 te reflecteren op de behaalde resultaten van de bestuurlijke opdracht 'Toekomstbestendig Sociaal Domein'.

1.5 Samenvatting financiële resultaten

Op alle beleidsterreinen stijgen de begrote gemeentelijke lasten, zo meldt het CBS op basis van een recent onderzoek naar gemeentebegrotingen. Het sociaal domein - en daarmee ook de Begroting van de GR Sociaal in het bijzonder - vormt hierop geen uitzondering.

De voorliggende Begroting 2026 van GR Sociaal toont, zoals aangekondigd in de Uitgangspuntennotitie 2026, opnieuw een stijging van de gemeentelijke bijdrage. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan kosten die moeilijk door de GR Sociaal te beïnvloeden zijn. Dit betreft onder andere de autonome groei van klantenaantallen en de ontwikkeling van loon- en prijsindexaties binnen het huidige vastgestelde beleid. Gemeenten worden hiervoor (gedeeltelijk) gecompenseerd door het Rijk.

Daarnaast werken de gemeenten momenteel gezamenlijk met de GR Sociaal aan voorstellen om het sociale domein verder te optimaliseren en verder te bouwen aan een 'toekomstbestendig sociaal domein'. De GR Sociaal blijft daarbij werken aan een zo efficiënt mogelijke uitvoering en bedrijfsvoering, waarbij de gemeenten de primaire verantwoordelijkheid dragen voor het maken van inhoudelijke beleidskeuzes. Wij presenteren de voortgang en resultaten in de Najaarsbrief 2025 of via afzonderlijke begrotingswijziging(en) die in de begroting van de GR Sociaal wordt verwerkt.

Vooralsnog leidt de Begroting 2026 van de GR Sociaal tot een wijziging (verhoging) van de lasten en baten van per saldo € 22,2 mln. ten opzichte van jaarschijf 2026 van de primaire Begroting 2025 inclusief wijzigingen. Dit resulteert in een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 22,0 mln. De resterende benodigde gemeentelijke bijdrage van € 0,2 mln. wordt gedekt vanuit hogere baten derden. Deze verhoging is voor € 18,5 mln. toegelicht en verklaard in de Uitgangspuntennotitie 2026.

Ten opzichte van de gepresenteerde wijzigingen in de Uitgangspuntennotitie 2026 is het saldo van de concept Begroting 2026 € 3,5 mln. hoger. Dit komt doordat in de uitgangspuntennotitie een inschatting is gemaakt van de realisatiecijfers 2024 (met stand per september 2024) en de definitieve ontwikkeling van de klantenaantallen en verwachte indexaties die als vertrekpunt dienen voor de Begroting 2026. Nu de definitieve cijfers bekend zijn (jaarrekening 2024) is de doorrekening hierop aangepast. De wijziging van € 3,5 mln. t.o.v. de uitgangspuntennotitie worden de hogere lasten en baten grotendeels verklaart door:

(Bedragen x € 1.000)

Begrotingspost	Bedrag	Incidenteel/ structureel	Toelichting
Prijsontwikkeling uitkering én ontwikkeling aantal klanten.	€ 5.342	S	Gemiddelde prijs uit BUIG beschikking 2025. Ontwikkeling klantenaantallen conform CPB/MEV. Niet beïnvloedbaar. Gemeenten worden hiervoor (in principe) gecompenseerd door het Rijk.
Maatregel uitstroom extra klanten.	-/- € 2.873	S	Daling van het aantal klanten a.g.v. aanvullende uitstroombepalende maatregelen. Beïnvloedbaar door de GR
Drechtwerk overige mutaties.	€ 3.148	S	Budget neutrale aanpassing presentatie lasten en baten in de begroting. Daarnaast is de gemeentelijke bijdrage met € 0,6 mln. neerwaarts bijgesteld, o.a. door een verhoging van de Rijkssubsidie SW en hogere detacheringsofbrengsten.
Aanbesteding Huishoudelijke ondersteuning en Was- en Strijkservice.	-/- € 4.790	S	Aanpassing t.o.v. de Uitgangspuntennotitie nu alle klantdefinitieve bandbreedte zijn geplaatst. Tevens is er rekening gehouden met de besparing door de Was- en strijkservice
Verschuiving groep klanten doelgroep Maatschappelijke Opvang naar de Wmo Individuele Begeleiding.	€ 1.735	S	Niet beïnvloedbaar.
Herstelgerichte ondersteuning en Wmo naar de voorkant	-/- € 205	S	Aanpassing maatregelen.

Actualisatie DVO Inburgering en Beschermd Wonen en Opvang.	€ 687	I/S	Betreft gemandateerde taken. Incidenteel of structureel is afhankelijk van de duur van de DVO.
Overheveling apparaatskosten (en treasury) Drechtwerk naar Opgave Bedrijfsvoering.	-/- € 12.159	S	Zie ook Opgave Bedrijfsvoering. Budgetneutraal.
Overheveling apparaatskosten (en treasury) Drechtwerk vanuit Opgave Ontwikkelen naar Werk.	€ 12.158	S	Zie ook Opgave Ontwikkelen naar Werk. Budgetneutraal.
Overige (kleine) wijzigingen	€ 457	I/S	Zie voor verdere toelichting de Opgaven

Los van de reguliere bijdrage gemeenten loopt er ook een financieringsstroom voor de aparte DVO's, zoals de programmakosten voor Wet Inburgering, Beschermd Wonen, Verstrekking leefgeld en inning eigen bijdrage Oekraïners en Kindertoelagenaffaire. Dit staat los van bovenstaand bedrag, meer informatie hierover is terug te vinden in hoofdstuk 4, paragraaf 4.3 van de conceptbegroting.

Aanpassing vastgestelde doelen

In de Begroting 2026 is ook gekeken naar de al vastgestelde doelen bij de Primaire Begroting 2025. Hierbij is de vraag gesteld of de huidige doelen nog actueel, dan wel misschien inmiddels achterhaald zijn. Uitgangspunt is dat de doelen realistisch en haalbaar zijn. Indien de doelen zijn gewijzigd is dit bij de afzonderlijke opgaven nader toegelicht.

Meerjarenbegroting 2026-2029	Actuele begroting	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten					
Bestaanszekerheid versterken	135.887	145.072	143.045	141.955	141.693
Ontwikkelen naar werk	48.891	46.869	46.138	45.496	44.367
Zorgen voor ondersteuning	87.799	94.428	94.462	94.723	94.106
Bedrijfsvoering	73.978	82.417	82.095	81.829	81.850
Totaal lasten	346.555	368.787	365.741	364.002	362.016
Baten					
Bestaanszekerheid versterken	135.887	145.072	143.045	141.955	141.693
Ontwikkelen naar werk	55.123	47.284	46.477	45.835	44.706
Zorgen voor ondersteuning	87.799	94.428	94.462	94.723	94.106
Bedrijfsvoering	67.746	82.002	81.756	81.490	81.511
Totaal baten	346.555	368.787	365.741	364.002	362.016
Saldo van lasten en baten	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Primaire begroting 2026 t.o.v. de Uitgangspuntennotitie 2026 en jaarschijf 2026 uit de Begroting 2025 inclusief wijzigingen (Actuele begroting)

Voorafgaand aan de begroting 2026 is de Uitgangspuntennotitie 2026 opgesteld en in januari 2025 door het AB vastgesteld. Hierin zijn behalve de uitgangspunten ook de mogelijke financiële effecten opgenomen, zowel per Opgave als per gemeente. De Uitgangspuntennotitie is daarbij afgezet ten opzichte van de jaarschijf 2026 van de begroting 2025 inclusief wijzigingen (Actuele begroting). In de bijlagen is op hoofdlijnen een overzicht van de uitgangspunten opgenomen.

In het onderstaande overzicht is de begroting 2026 per Opgave en product afgezet tegenover de Uitgangspuntennotitie 2026 en de jaarschijf 2026 uit de actuele meerjarenbegroting 2025 (Actuele begroting).

Opgave/ product	Begroting 2026		Uitgangspuntennotitie 2026		Actuele begroting	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestaanszekerheid versterken	145.072	145.072	142.465	142.465	135.887	135.887
Inkomensondersteuning	132.941	132.941	130.207	130.207	124.457	124.457
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.156	2.156	2.190	2.190	2.134	2.134
Minimabeleid	9.975	9.975	10.067	10.067	9.296	9.296
Ontwikkelen naar werk	46.869	47.284	56.389	56.389	55.585	56.000
Statushouders		18		18		18
Participatie	9.350	9.747	9.260	9.657	8.456	8.853
Drechtwerk	37.519	37.519	47.129	47.129	47.129	47.129
Zorgen voor ondersteuning	94.428	94.428	97.828	97.828	87.799	87.799
Hulpmiddelen	5.663	5.663	5.803	5.803	6.080	6.080
Vervoer	12.991	12.991	12.991	12.991	11.500	11.500
Huishoudelijke ondersteuning	36.440	36.440	41.212	41.212	33.904	33.904
Begeleiding en kortdurend verblijf	39.334	39.334	37.822	37.822	36.315	36.315
Bedrijfsvoering	82.417	82.002	69.752	69.157	67.284	66.869
Apparaatskosten	64.898	64.483	64.898	64.483	63.024	62.492
Apparaatskosten Drechtwerk	11.852	11.852				
Apparaatskosten DVO's	5.145	5.145	4.459	4.459	4.045	4.162
Treasury	215	215	215	215	215	215
Treasury Drechtwerk	306	306				
Totaal generaal	368.787	368.787	366.254	366.254	346.555	346.555

Toelichting per opgave

Opgave Bestaanszekerheid versterken

Bij de opgave Bestaanszekerheid versterken stijgen de lasten en baten € 9,2 mln. Hiervan komt € 8,5 mln. voor rekening van het product Inkomensondersteuning en € 0,7 mln. voor Minimabeleid en Chronisch zieken en Gehandicapten (CZG). Doordat ook de verwachte opbrengst debiteuren met € 0,5 mln. naar beneden wordt bijgesteld bedraagt de aanvullende bijdrage van gemeente circa € 9,7 mln. De hogere lasten worden grotendeels veroorzaakt door:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie en begroting 2026
Prijsontwikkeling uitkering én ontwikkeling aantal klanten	€ 8.009	Gemiddelde prijs uit BUIG beschikking 2025 en CPB Macro Economische Verkenning (incl. besparing genomen maatregelen)
Individuele Studietoeslag	€ 476	Komt over van opgave Ontwikkelen naar Werk (budgetneutraal)
Prijsontwikkeling Minimabeleid én ontwikkeling aantallen	€ 1.002	Autonome groei (incl. correctie besluit AB 11 juli 2024)
Serviceteam bewindvoering	-€ 301	Ombuiging

In de Voorjaarsbrief 2025 is de prijsontwikkeling en ontwikkeling aantal klanten Inkomensondersteuning al opgenomen. Deze werken logischerwijs door naar 2026. Aan de batenkant ontvangen gemeenten € 6,5 mln. meer van het Rijk aan BUIG-budget. Daarnaast is in 2024 het aantal klanten met een bijstandsuitkering minder hard gedaald dan we onszelf ten doel hadden gesteld, dit leidt tot een hoger vertrekpunt van het aantal klanten voor de Begroting 2026 en een toename van de daarmee samenhangende kosten. Als gevolg hiervan is de verwachte besparing voor 2026 en komende jaren naar beneden bijgesteld. Bij de Voorjaarsbrief 2025 zijn de lasten en baten Individuele Studietoelage verantwoord onder het product Inkomensondersteuning en zien we dus ook terug in deze begroting. Dit betreft een neutrale wijziging vanuit de opgave Ontwikkelen naar Werk.

Bij minimale leidt stijgt de gemeentelijke bijdrage met € 0,5 mln. Bij de vaststelling van de Primaire Begroting 2025 heeft Algemene Bestuur besloten om de verwachte autonome groei 2025 niet te verwerken in de begroting. Uit de jaarrekeningcijfers 2024 en de doorrekening voor 2025 blijkt de noodzaak om de groei alsnog te verwerken in de Begroting 2026. Daarnaast zijn de tarieven voor Minimale leidt geïndexeerd en is de ombuiging Serviceteam beschermingsbewind, als onderdeel van de bestuurlijke opdracht 'Een toekomstbestendig Sociaal Domein', opgenomen in de Begroting 2025.

Opgave Ontwikkelen naar werk

De lasten binnen de opgave Ontwikkelen naar Werk bedragen € 46,9 mln. en de baten € 47,3 mln. Het verschil van € 0,4 mln. wordt verklaard door apparaatskosten die vanuit Participatiemiddelen worden gefinancierd. De tegenhanger van deze apparaatskosten zie je terug bij de opgave Bedrijfsvoering. Vanaf 2026 worden de apparaatskosten van Drechtwerk verantwoord binnen opgave Bedrijfsvoering (herkenbaar als product) en verwerken we de overhead op gelijke wijze als bij de SDD. Bij het samengaan van Drechtwerk in de GR-Sociaal is omwille van de eenvoud en transparantie de apparaatskosten onderdeel gebleven van de programmakosten. Drechtwerk kijkt daarmee af van de verantwoording van de SDD-onderdelen. Met deze aanpassing worden de apparaatskosten van de GR-Sociaal voortaan voor alle opgaven op een eenduidige wijze in de begroting weergegeven.

Binnen de opgave Ontwikkelen naar werk dalen de lasten met € 8,7 mln. De belangrijkste mutaties betreffen:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie en begroting 2026
Toevoeging Uitvoeringsagenda en het Werkcentrum Drechtsteden	€ 1.122	De financiering loopt via de centrumgemeente Dordrecht
Individuele studietoelage	-€ 476	Tegenhanger mutatie opgave Bestaanszekerheid Versterken (budgetneutraal)
Overige mutaties Participatie	€ 248	Loon- en prijsindexatie, afschaffing lage inkomensvoordeel Beschut werk, Werkcentrum Drechtsteden
Overheveling apparaatskosten (en treasury) Drechtwerk naar Opgave Bedrijfsvoering	-€ 12.159	Zie ook Opgave Bedrijfsvoering
Drechtwerk verliesbijdrage	-€ 600	Neerwaartse bijstelling
Drechtwerk overige mutaties	€ 3.148	O.a. budgetneutrale wijziging presentatie lasten en baten (zie idem. Voorjaarsbrief 2025)

Opgave Zorgen voor Ondersteuning

Bij de opgave Zorgen voor Ondersteuning stijging de lasten en baten met € 4,9 mln. De gevraagde aanvullende bijdrage van gemeenten bedraagt € 9,7 mln. omdat de aangekondigde inkomensafhankelijke bijdrage CAK met 1 jaar is uitgesteld naar 2027. De lagere opbrengst CAK resulteert in een hogere bijdrage gemeenten. De belangrijkste posten betreffen:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie en begroting 2026
Autonome groei en indexering tarieven	€ 2.521	Ontwikkeling aantallen en wijziging tarieven conform contractafspraken
Aanbesteding Huishoudelijke ondersteuning (inclusief besparing was- en strijkservice)	€ 2.722	O.b.v. indeling definitieve bandbreedte
Verschuiving groep klanten doelgroep Maatschappelijke Opvang naar de Wmo Individuele Begeleiding.	€ 1.735	Niet beïnvloedbaar.
Actualisatie genomen maatregelen	- € 349	-
Uitstel inkomensafhankelijke bijdrage naar 2027	€ 3.028	Verschuiving binnen baten Opbrengst eigen bijdrage CAK naar bijdrage gemeente

De prognose is gebaseerd op de groei van het aantal maatwerkvoorzieningen en de tarieven van de zorgaanbieders. Op basis van de historische trend is samen met gemeenten een inschatting gemaakt van de verwachte klantenaantallen. In de Uitgangspuntennotitie voor de begroting 2026 is aangegeven dat de verwachte stijging van de kosten vooral wordt veroorzaakt door de stijging van de tarieven. Daarnaast is de voorziening Huishoudelijke ondersteuning opnieuw is aanbesteed, waarvoor het klantenbestand is omgezet naar de definitieve bandbreedte binnen het nieuwe inkoopmodel. Ook zien we in deze Begroting het effect dat vanaf 2025 een groep klanten overkomt vanuit Maatschappelijke Opvang naar Individuele Begeleiding. Het gaat om klanten die niet (langer) dakloos zijn en ambulante Begeleiding ontvangen en daarmee niet meer vallen onder de doelgroep Beschermd Wonen en Opvang en omgezet worden naar reguliere Wmo-begeleiding. Als gevolg hiervan stijgt de gemeentelijke bijdrage voor Begeleiding met € 1,7 mln.

In de Begroting 2025 is voor de Huishoudelijke ondersteuning rekening gehouden met klanten die deelnemen aan de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Deze maatregel wordt nu uitgebreid met het effect dat klanten soms afzien van hun aanvraag huishoudelijke ondersteuning omdat zij geen gebruik willen maken van de voorziening herstelgerichte ondersteuning. De verwachte groei wordt hierdoor gedempt. Daarnaast is aan de hand van de resultaten 2024 een nieuwe inschatting gemaakt van de verwachte besparing. Zo zien we bijvoorbeeld dat bij de voorziening Begeleiding de 'beweging naar de voorkant' vooral op de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding van toepassing is en dat herstelgerichte ondersteuning (nog) niet of nauwelijks van toepassing is op de individuele vervoersvoorzieningen. Als gevolg hiervan is meerjarig de besparing naar beneden bijgesteld.

Opgave Bedrijfsvoering

De lasten binnen de opgave Ontwikkelen naar Werk bedragen € 82,4 mln. en de baten € 82,0 mln. Het verschil van € 0,4 mln. wordt verklaard door apparaatskosten die vanuit de Participatiemiddelen worden gefinancierd. Dit betreft de tegenhanger (saldo) van apparaatskosten binnen de opgave Ontwikkelen naar Werk. De apparaatskosten in de Begroting 2026 stijgen met € 15,1 mln. ten opzichte van de begroting 2025 jaarschijf 2026. Deze stijging wordt voor € 12,2 mln. veroorzaakt doordat de apparaatskosten (en treasury) van Drechtwerk vanaf 2026 verantwoord worden onder de opgave Bedrijfsvoering (herkenbaar als product) en verwerken we de overhead op gelijke wijze als bij de SDD (zie ook nadere toelichting bij Opgave Ontwikkelen naar Werk).

De feitelijke stijging van de apparaatskosten bedraagt daarmee € 2,9 mln. en bestaat in elk geval uit de volgende grotere posten:

Begrotingspost	Bedrag	Info uitgangspuntennotitie 2026
Mutaties apparaat in de Uitgangspuntennotitie 2026	€ 2.288	(Na)calculatie loon- en prijsindexatie mutatie ombuigingen groei formatie en serviceteam bewindvoering
Actualisatie DVO Inburgering en Beschermd Wonen en Opvang.	€ 687	Conform stand DVO's 2025
Overheveling apparaatskosten (en treasury) Drechtwerk vanuit Opgave Ontwikkelen naar Werk	€ 12.158	Zie ook Opgave Ontwikkelen naar Werk

Bijdragen gemeenten

De baten bestaan uit bijdragen van gemeenten voor de dienstverlening en overige baten zoals subsidies van derden, bijdragen van inwoners, detacheringsinkomsten en terugontvangen bijstand. In onderstaand overzicht zijn de bijdragen van de gemeenten opgenomen, zowel de standaard overeengekomen dienstverlening als de DVO's.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in de kolom Begroting 2025 de Voorjaarsbrief 2025 nog niet is verwerkt. De voorjaarsbrief 2025 wordt gelijk met deze voorliggende begroting ter besluitvorming aangeboden. De stijging van de kosten wordt namelijk voornamelijk veroorzaakt door de prijsstijgingen in 2025.

Bijdragen gemeenten	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaanszekerheid versterken	144.169	142.708	140.694	139.594	139.324
Inkomensondersteuning	132.261	131.127	129.012	127.811	127.438
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.135	2.156	2.178	2.200	2.222
Minimabeleid	9.772	9.425	9.503	9.583	9.664
Ontwikkelen naar werk	43.066	30.349	29.736	29.357	28.766
Statushouders	66	18	0	0	0
Participatie	7.908	8.045	7.942	7.950	7.959
Inburgering	0	0	0	0	0
Drechtwerk	35.092	22.286	21.794	21.407	20.807
Zorgen voor ondersteuning	88.676	91.253	88.186	88.322	87.679
Hulpmiddelen	5.581	5.663	5.588	5.553	5.518
Vervoer	11.649	12.516	13.210	13.952	13.958
Huishoudelijke ondersteuning	33.403	33.740	30.301	29.847	29.485
Begeleiding en kortdurend verblijf	38.043	39.334	39.087	38.970	38.718
Bedrijfsvoering	67.426	80.771	80.525	80.258	80.280
Apparaatskosten	62.420	64.081	64.557	64.490	64.490
Apparaatskosten Drechtwerk	0	11.272	11.282	11.303	11.341
Apparaatskosten DVO's	5.006	5.145	4.435	4.235	4.235
Treasury	0	0	0	0	0
Treasury Drechtwerk	0	272	251	231	213
Totaal baten	343.337	345.081	339.140	337.531	336.049

(x € 1.000)

2 Programmabegroting

In deze programmabegroting wordt per opgave ingezoomd op de vragen:

1. Wat willen we voor onze inwoners bereiken?
2. Welke doelen streven we na?
3. Wat gaan we daarvoor doen?
4. Wat gaat het kosten?

2.1 Dienstverlening

Werken aan toegankelijke, proactieve en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening is de uitdaging waar we als dienstverlener met een publieke taak voor staan. Hierbij is bijzondere aandacht voor mensen die (tijdelijk) minder zelfredzaam zijn en een samenloop van problematiek kennen, waarbij meerdere organisaties betrokken zijn. Of waarbij we gezamenlijk mensen aan de voorkant preventief kunnen ondersteunen en de weg wijzen, nog voordat ze zelf een beroep moeten doen op de overheid. Stap voor stap wordt onze overheidsdienstverlening inclusiever, toegankelijker en proactiever en bouwen we aan het terugkrijgen van het vertrouwen, aan transparantie en eenvoud. Vanuit deze uitgangspunten kijken we vooruit naar welke bijdrage dienstverlening levert aan ons gezamenlijke doel om inwoners in de Drechtsteden een zelfstandig volwaardig bestaan te bieden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Ik ervaar goede dienstverlening omdat ik op een makkelijke en passende manier in contact kan komen met de SDD. Ik voel mij welkom en word op een begrijpelijke en vriendelijke manier te woord gestaan. Mijn contactpersoon is deskundig en werkt vanuit vertrouwen waardoor ik mij gelijkwaardig behandeld voel. Ik heb 1 contactpersoon en als dat gezien mijn hulpvraag niet kan, hoef ik mijn verhaal niet nogmaals te vertellen. Ik krijg altijd duidelijke informatie en/of advies dat past bij mijn situatie, waardoor ik de hulp krijg die ik nodig heb. Wanneer de SDD mij niet kan helpen wordt uitgelegd waarom en welke andere mogelijkheden er voor mij zijn. Ik krijg uitleg over hoe ik hier gebruik van kan maken en zo nodig word ik hierbij geholpen. Een onverhoopte klacht of bezwaar kan ik makkelijk melden en wordt tijdig en correct opgelost. Bij dienstverlening die niet op mij gericht is voel ik mij niet gehoord of serieus genomen en wordt ook het vertrouwen in het correct afhandelen van mijn vragen verkleind.

Om invulling te geven aan de ambitie die hierboven wordt geschetst stelt dienstverlening zich drie doelen die de kapstok vormen voor te ondernemen initiatieven in de komende jaren. Hierbij onderscheiden we initiatieven die worden gekenmerkt door een faciliterend karakter aan inwoners, ketenpartners en de interne organisatie, initiatieven die zich richten op de inhoudelijke uitvoering van te leveren dienstverlening aan inwoners en initiatieven gericht op het vergroten van ons lerend vermogen en innovatie.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
1.1	Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zaken doen met de Sociale Dienst
1.2	Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen aan de opgave dienstverlening
1.3	Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
% gegronde bezwaren t.o.v. van het totaal	Daling 10%
% vragen dat in Eén keer is beantwoord door de kanalen	80%
Score tevredenheid over mensgerichte dienstverlening in de kanalen	8
% afhandeltijd besluitvorming aanvragen binnen de wettelijke termijn	100%
% aantal lokale (gemeenten) meldingen t.o.v. het totaal aantal meldingen	-
Passende dienstverlening (doelgroep bekend en proces ingericht) voor de meest kwetsbare inwoners met meervoudig en complexe vragen	-
Score op stressreductie (nu 3,7)	4

We zetten in op het in één keer goed handelen van onze medewerkers. Er zijn verschillende mogelijkheden om hier inzicht in te krijgen, als een van de graadmeters kiezen we hier voor het reduceren van het aantal gegronde bezwaarschriften. Dit geeft een goede indicatie van waar er zaken

de eerste keer niet goed zijn gegaan in onze dienstverlening en waar daarmee herstelwerkzaamheden zijn/moeten worden verricht. In aanvulling op het monitoren van het percentage gegronde bezwaarschriften, kiezen we er ook voor om binnen de kanalen telefonie, email, chat en de informatie en adviesdienstverlening op het werkplein te monitoren. We kijken hierbij of we vragen van inwoners in één keer goed afhandelen zonder herhaalverkeer over dezelfde vraagstelling. De kanalen die we monitoren betreffen de telefonische dienstverlening, de digitale dienstverlening (email en chat) en de informatie en adviesdienstverlening op het werkplein.

We vinden het verder belangrijk dat klanten snel antwoord van ons krijgen. In de praktijk zien we helaas ook nog wel voorbeelden dat we de wettelijke termijn niet halen bij aanvragen die bij ons binnenkomen om diverse redenen (denk aan enorme stijging aanvragen, allerlei tijdelijke taken die er 'plots' bij komen (bv energietoeslag), maar ook het invullen van vacatures vormt een uitdaging). We streven ernaar om 100% van alle aanvragen binnen de wettelijke termijn af te handelen en het liefst nog voor het verstrijken daarvan. Inzet van slimme digitale oplossingen en innoveren van onze processen kan zeker bijdragen.

Dienstverlening dicht bij huis is een belangrijke wens van onze partners én inwoners, daar waar het, het beste past voor de inwoner. Hier ontwikkelen we op door, door de lokale aanwezigheid van onze dienstverlening in deelnemende gemeenten steeds verder te verbreden. Het gaat hier ook om de deelname vanuit de GR aan intensieve, meerjarige programma's zoals Dordt West en Veerkrachtige buurten (Zwijndrecht), omdat ook wij overtuigd zijn dat de gezamenlijke aanpak tot daadwerkelijk effect kan gaan leiden. Door heel het land wordt er tevens ingezet op de meest kwetsbare inwoners met multiproblematiek. Met de rol van integraal consultants willen we passende dienstverlening organiseren voor deze doelgroep die daadwerkelijk betekenisvolle doorbraken realiseert in de door hen ervaren problematiek.

Tot slot weten we dat wanneer inwoners onder stress staan zij minder goed in staat zijn om beslissingen te nemen die voor de langere termijn perspectief bieden om hun problematiek het hoofd te bieden. Onze brede stress sensitieve aanpak moet ertoe leiden dat inwoners minder stress gaan ervaren waardoor er betere beslissingen kunnen worden genomen die de kans op succesvolle interventies vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanuit de 3 geformuleerde doelstellingen die eerder zijn benoemd, werken we per doelstelling aan de volgende speerpunten:

Doelstelling 1.1 <i>Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zaken doen met de Sociale Dienst</i>	
Speerpunt 1.1.1	Afhandelen eerstelijns vragen en besluitvorming om tweede lijn te ontlasten en klanten en ketenpartners zoveel mogelijk direct te voorzien van antwoorden en oplossingen
Toelichting	Vanuit het perspectief van inwoner en ketenpartner is snelheid en duidelijkheid belangrijk. Met de nieuwe inrichting van organisatie is er meer mogelijk om zaken slimmer te organiseren. Ook biedt de komst van nieuwe technologieën en de groeiende behoefte aan gemak van inwoners een belangrijke reden om hiermee aan de slag te gaan. Het gevolg van zaken slimmer organiseren is dat er meer klanten in een keer worden geholpen en er minder klanten naar de tweede lijn hoeven te worden verwezen. Daardoor wordt er meer ruimte gecreëerd om het goede gesprek met klanten die dat nodig hebben te voeren.
Speerpunt 1.1.2	Inzet van technologische oplossingen om klantgericht en efficiënt gebruik te maken van beschikbare middelen (dienstverlening richt zich op oplossing voor de eigen opgave en organisatie brede oplossingen)
Toelichting	Niet alleen het ontlasten van de eerste lijn is belangrijk, maar ook door meer gebruik te maken van mogelijkheden tot automatisering (a.i./robotisering) leidt tot verbetering van de dienstverlening aan onze inwoners, het kan leiden tot meer eenduidigheid en maakt de dienstverlening voorspelbaarder. Ook hierdoor kunnen medewerkers meer aandacht hebben voor het waarde toevoegen tijdens de gesprekken met inwoners.

Speerpunt 1.1.3	Blijvend aandacht voor een veilige en stress-sensitieve (werk) omgeving, zowel voor inwoners als medewerkers.
Toelichting	Veel gaat goed, maar in de gevallen waar de interacties met inwoners niet naar verwachting lopen, is er een veiligheidsbeleid dat voorziet in de te ondernemen acties, voorzorgsmaatregelen, tips en adviezen. Dit beleid vraagt om een update om onze stress sensitieve aanpak die we in onze dagelijkse interacties toepassen ook hierin een plek te geven. Zodat er 1 lijn in aanpak en dienstverlening ontstaat, ook in het kader van veiligheid.

Doelstelling 1.2 *Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen aan de opgave dienstverlening*

Speerpunt 1.2.1	Vormgeven en uitvoeren van laagdrempelig toegang, triage en het toeleidingproces naar de tweede lijn
Toelichting	Op dit moment maken we niet optimaal gebruik van alle informatie die beschikbaar is op verschillende plekken in de organisatie. Inzet hierop maakt dat we eerder kunnen bepalen wat er voor de inwoner nodig is om hem of haar goed te helpen en hoe we dit op de meest passende manier aan hen kunnen aanbieden. Dit gaat ook helpen bij een eventuele doorverwijzing naar de (nog meer) gespecialiseerde collega in de tweede lijn. Dat is zowel voor de inwoner als de medewerker prettig en duidelijk.
Speerpunt 1.2.2	Vormgeven en uitvoeren van regievoering bij klanten met multiproblematiek
Toelichting	De inrichting van deze nieuwe opgave dienstverlening geeft ons de mogelijkheid om juist voor de groep inwoners met multi-problematiek een aanpak te organiseren waarbij er breed gekeken kan worden naar wat er nodig en mogelijk is, dit om het risico op tunnelvisie door specialisatie te voorkomen. Voor de inwoner betekent dit 1 contactpersoon, mogelijkheden om zelf ook overzicht te houden en daarmee meer zelf regie te kunnen (blijven) houden.
Speerpunt 1.2.3	We zetten in op voorkoming van problemen en daar waar nodig passen we mediation toe.
Toelichting	De aandacht voor het gezamenlijk oplossen van problemen groeit, ook vanuit bijvoorbeeld de rechtbank. Met het doorontwikkelen van mediation en eerder inzetten hiervan, willen we voorkomen dat mensen tegenover elkaar komen te staan. De leidt tot stress reductie bij de inwoners en je komt tot een gedragen oplossing.

Doelstelling 1.3 *Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast.*

Speerpunt 1.3.1	Kwaliteit van dienstverlening wordt breed en continu gemeten en verbeterd
Toelichting	Dit speerpunt is gericht op al onze inwoners en partners. Dienstverlening meet continu hun ervaringen en of we het goede goed doen. Om vervolgens innovatief en wendbaar te kunnen blijven en te voldoen aan de verwachtingen van onze inwoners is het van belang om op een slimme manier continu te meten hoe de dienstverlening wordt ervaren. Niet alleen om procesmatig efficiënter te kunnen werken, maar ook om bij te kunnen sturen als het gaat om het blijven toevoegen van publieke waarde
Speerpunt 1.3.2	Inzet op breed systemische aanpak van het verbeteren van dienstverlening
Toelichting	Signalen van inwoners blijven niet beperkt tot klachten, maar komen ook tot ons door bijvoorbeeld klantmetingen, bezwaren, tijdens gesprekken etc. Deze signalen komen veelal nu nog los van elkaar binnen en worden los van elkaar opgepakt. Het samenbrengen van alle signalen (de systemische aanpak) en het analyseren ervan, brengt waardevolle informatie en geeft de mogelijkheid om integraler de dienstverlening te kunnen aanpassen.

Speerpunt 1.3.3	Coördineren van de aanpak en uitrol van stress sensitief werken binnen de organisatie
Toelichting	Stress sensitief werken zorgt voor stressreductie inwoners en daarom is het van belang dat elke medewerker van de SDD handelt op een manier die daar aan bijdraagt. Een vermindering van stress in het algemeen draagt bij aan de zelfredzaamheid van inwoners en daarmee de mogelijkheid zoveel mogelijk zelf de regie in het leven te houden.

2.1.4 Maatregelen en ombuigingen

Maatregelen en ombuigingen zijn opgenomen in hoofdstuk 2.5 Bedrijfsvoering.

Wat gaat het kosten?

De lasten van deze opgave bestaan uit kosten van personeel en bedrijfsvoeringsmiddelen. Deze zijn onder de Opgave Bedrijfsvoering opgenomen.

2.2 Bestaanszekerheid versterken

De prioriteiten, activiteiten en uitgaven binnen de opgave "Bestaanszekerheid Versterken" zijn in hoge mate conjunctuur-volgend. Voor een ander deel komen zij voort uit wijzigingen in wet- en regelgeving en de doorgaande optimalisering van onze dienstverlening. In wet- en regelgeving staat een aantal ontwikkelingen op stapel die onze dienstverlening in 2026 (en verder) gaan beïnvloeden. Deze wetsvoorstellen beogen de menselijke maat te verankeren in de wet en hiermee de dienstverlening door de overheid te verbeteren. Het gaat hier onder meer om het wetsvoorstel Participatiewet in balans, het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid en het wetsvoorstel proactieve dienstverlening. Voor de schuldhulpverlening zal in 2026 het Nationaal programma armoede en schulden een belangrijke rol gaan spelen, naast de voortzetting van de basisdienstverlening schuldhulpverlening en het (lokale) beleidsplan schuldhulpverlening 2025-2028.

De doorgaande optimalisering van onze dienstverlening is gericht op het vergroten van publieke waarde. Binnen de opgave Bestaanszekerheid richt de SDD zich vooral op de financiële zelfredzaamheid van inwoners. Naast al onze activiteiten en producten hebben we een signalerende en verbindende rol met partners op thema's waar zij een oplossing voor bieden. Publieke waarde bij bestaanszekerheid gaat immers niet alleen om een zeker inkomen, maar ook om zaken als gezondheid, veiligheid en wonen. In onderstaande brede definitie is de publieke waarde waar wij aan bijdragen (vanuit de inwoner geredeneerd) als volgt verwoord.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Bestaanszekerheid is mijn basis. Ik heb een dak boven mijn hoofd nodig en voldoende eten en drinken. Ik wil mijn vaste lasten kunnen betalen en toegang hebben tot goede gezondheidszorg. Ik wil bestand zijn tegen financiële tegenslagen en mijn kinderen een goede start kunnen bieden. Ik wil me veilig kunnen voelen. Wanneer ik bestaanszekerheid heb en mijn basis op orde is, kan ik stappen zetten in mijn ontwikkeling. Wanneer ik geen bestaanszekerheid heb krijg ik zorgen en stress, voel ik mij onveilig en onzeker. Ik kan niet goed nadenken, geen keuzes maken en niet meedoen aan de samenleving. Ik heb dan hulp nodig. Als dat niet op eigen kracht of met hulp van mijn omgeving lukt, dan vertrouw ik erop dat ik terecht kan bij de overheid. Zodat we samen mijn bestaanszekerheid weer kunnen versterken en mijn basis weer op orde komt. Tijdelijk, zodat ik weer overzicht krijg en houd en uiteindelijk weer mee kan doen of kan werken. En zodat ik beter kan aangeven wanneer ik zorg of ondersteuning nodig heb.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
2.1	Wij zetten ons samen met lokale partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen
2.2	Wij bieden hulp bij bestaanszekerheid vraagstukken
2.3	We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
1) Het aantal toekenningen persoonlijk minimabudget (PMB) voor bijstandsgerechtigden	Minimaal gelijk t.o.v. 2025
2) Het aantal toekenningen bijzondere bijstand voor bijstandsgerechtigden	Minimaal gelijk t.o.v. 2025
3) Het aantal toekenningen PMB voor inwoners zonder bijstandsuitkering	5% stijging
4) Het aantal toekenningen bijzondere bijstand voor inwoners zonder bijstandsuitkering	5% stijging
5) Het aantal nieuw gestarte schuldhulpverleningstrajecten	20% stijging t.o.v. 2023
6) Tijd tussen de aanmelding en het eerste gesprek schuldhulpverlening	95% binnen 10 werkdagen
7) Bijstandsgerechtigden met beslag op de uitkering/inhouding CAK die een hulpaanbod krijgen	50% van de doelgroep
8) Slagingspercentage schuldregelingstraject	85%
9) Slagingspercentage stabilisatietraject	75%
10) Succesvolle uitstroom na doorlopen minnelijk schuldhulpverleningstraject	85%
11) Aantal herinstroom schuldhulpverlening binnen 3 jaar	Max. 10%
12) Gemiddelde schulden bij melding schuldhulpverlening	€ 35.000
13) Score klantbeleving, mensgerichtheid	≥4,4

Toelichting op de aangepaste indicatoren 2026 ten opzichte van 2025:

- *Ad 1 en 2) Ten opzichte van 2025 wordt geen verdere stijging meer verwacht, aangezien deze indicatoren in 2025 maximaal gerealiseerd zullen zijn.*
- *Ad 5-12) Deze indicatoren zijn aangepast/toegevoegd in lijn met het nieuwe beleidsplan Schuldhulpverlening.*
- *Ad 7) Het beoogde percentage in 2029 is 80%*
- *Ad 8) Het beoogde percentage in 2029 is 90%*
- *Ad 9) Het beoogde percentage in 2029 is 90%.*
- *Ad 12) De beoogde daling in 2029 is naar € 30.000.*

De bestaans(on)zekerheid van inwoners is afhankelijk van gemaakte keuzes mbt minimabeleid. Gegeven de financiële regelingen zorgt het juist gebruik van deze regelingen voor toenemende bestaanszekerheid. Gebruik van regelingen kan de samenleving op korte termijn wellicht geld kosten, maar op langere termijn geld besparen. Bestaansonzekerheid kan namelijk leiden tot hogere ziektekosten, schuldenproblematiek en/of slechtere omstandigheden waarin kinderen opgroeien. De bovenstaande indicatoren zijn geen doel op zich, maar zouden een logische resultante moeten zijn van de activiteiten die we met elkaar organiseren om niet gebruik tegen te gaan, bereik te vergroten, financiële problemen te voorkomen en de dienstverlening verder te optimaliseren. Een steeds succesvoller systeem van vroegsignalering, de halvering van de termijn van de wettelijke schuldregeling (en daarmee samenhangend de minnelijke schuldregeling) en focus op duurzame stabiliteit helpen om inwoners die in de schulden raken eerder, effectiever en sneller een nieuw perspectief te bieden. De logische resultante van deze activiteiten zouden voor een stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van een hulpaanbod moeten zorgen, de gemiddelde schuldenlast moeten verlagen en de her instroom beperken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 2.1 <i>Wij zetten ons samen met lokale partners in om financiële problematiek bij de inwoners van de Drechtsteden te voorkomen</i>	
Speerpunt 2.1.1	Bevorderen gebruik beschikbare regelingen
Toelichting	Het sociale minimum in Nederland is gebaseerd op het uitgangspunt dat inwoners gebruik maken van alle voorzieningen, of het nu gaat om het aanvragen van een belastingtoeslag, het vragen van kwijtschelding van bepaalde lasten of het beroep doen op voorzieningen vanuit het lokale minimabeleid. Voor bestaanszekerheid van de inwoner is dit dus van wezenlijk belang, maar mensen weten soms niet van het bestaan af van bepaalde regelingen. Een andere groep inwoners is wel op de hoogte van het bestaan van een regeling maar haakt af door complexe, uitgebreide en vaak uitsluitend nog digitaal toegankelijke aanvraagprocedures. In het kader van bezuinigingen kan het beleid aangepast worden en wordt bijvoorbeeld de hoogte van bedragen of de doelgroep voor bepaalde regelingen kleiner. In dit Speerpunt zorgen wij er echter voor dat we de doelgroep bereiken en het gebruik van de beschikbare regelingen bevorderen.
Speerpunt 2.1.2	Vergroten bekendheid en benaderbaarheid van SDD voor inwoners
Toelichting	Er is veel onbekendheid over bepaalde regelingen en deze worden als complex ervaren. Geldzorgen zijn daarbij omringd met schaamte en uit onderzoek blijkt dat mensen te lang wachten met hulp zoeken. Hoe later de hulp hoe groter de financiële problemen en hoe hoger bijvoorbeeld de schuld. Daarnaast is het verminderen van stigmatisering belangrijk. Wij willen negatieve associaties over het gebruik van regelingen wegnemen. In dit speerpunt willen we geldzorgen en geldvragen normaliseren en de dienstverlening van de opgave Bestaanszekerheid zichtbaarder en dichter bij de inwoner aanbieden.
Speerpunt 2.1.3	Proactief handelen bij veranderingen met impact op financiën
Toelichting	Bepaalde life-events hebben grote gevolgen voor de financiële situatie, denk aan: kind 18+, scheiding, partner overlijdt. Dit kan naast stress ook financiële zorgen en mogelijk problemen veroorzaken. Binnen dit speerpunt willen wij, waar mogelijk, de beschikbare gegevens van inwoners benutten om inwoners te wijzen op hun rechten binnen het minimabeleid van de SDD en de mogelijkheden van ondersteuning door partners.
Doelstelling 2.2 <i>Wij bieden hulp bij bestaanszekerheid vraagstukken</i>	
Speerpunt 2.2.1	Onze dienstverlening is ingericht om aan te sluiten bij de mogelijkheden en omstandigheden van onze inwoners.
Toelichting	Soms lopen onze inwoners vast in overheidssystemen waardoor de duurzame bestaanszekerheid niet wordt bevorderd. Binnen onze dienstverlening werken we vanuit de mogelijkheden en omstandigheden van onze inwoners, waarbij we uitgaan van hun beste intenties.
Speerpunt 2.2.2	De gemeenten, lokale partners en de SDD vormen samen een bestaanszekerheidsketen
Toelichting	Oplossingen voor inwoners met bestaanszekerheidsvraagstukken komen niet alleen van de (maatwerk) voorzieningen van de SDD, juist in de gemeenten zijn veel voorzieningen beschikbaar die ook een positieve impact hebben op de bestaanszekerheid van inwoners.
Speerpunt 2.2.3	Schuldenrust en perspectief: inwoners krijgen snel en eenvoudig overzicht en een oplossing op maat voor hun schulden
Toelichting	Schulden zorgen voor stress en brengen veel zorgen met zich mee. Toch wachten mensen gemiddeld vijf jaar voordat ze hulp zoeken. Het is essentieel om snel rust en overzicht te bieden, zodat iemand weer grip op de situatie krijgt. Belangrijk daarbij is om direct perspectief te bieden op een schuldenvrije toekomst: er is licht aan het einde van de tunnel.

Doelstelling 2.3 *We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor inwoners die dat nodig hebben.*

Speerpunt 2.3.1	We ontwikkelen samen met inwoners de vaardigheden en weerbaarheid om hen zelf in staat te stellen regie te behouden over hun financiën.
Toelichting	We zien verschil in hoe inwoners met geld omgaan en hun doenvermogen met betrekking tot financiële zaken. Er is een groep inwoners die zelf in staat is om regie te behouden, maar nog onvoldoende vaardigheden heeft om deze regie ook duurzaam te behouden. De regie is wel van groot belang, want zo kunnen we een terugval in schulden voorkomen
Speerpunt 2.3.2	Inwoners blijven duurzaam uit de schulden. We versterken het sociale en professionele netwerk van de inwoner met als doel financiële stabiliteit te bevorderen.
Toelichting	Inwoners met een lagere mate van zelfredzaamheid en doenvermogen, hebben ondersteuning van een netwerk nodig. Zo hebben inwoners de ondersteuning als zij opnieuw in de schulden dreigen te komen.
Speerpunt 2.3.3	Voor inwoners die mogelijk (langdurig) financiële ondersteuning nodig hebben is structurele dienstverlening beschikbaar.
Toelichting	Een deel van de inwoners bevindt zich in een dusdanig kwetsbare situatie dat het risico op terugval in schulden groot is. Voor deze groep inwoners bieden we structurele ondersteuning aan (regionale en lokale ondersteuning die goed op elkaar aansluit). Dit doen we omdat de kosten van deze ondersteuning lager zijn dan de maatschappelijke kosten van herhaaldelijke terugval.

2.2.4 Maatregelen en ombuigingen

Ombuigingen Bestaanszekerheid versterken	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Vastgestelde maatregelen Begroting 2025</i>					
Maatregelen om de uitstroom te bevorderen	€ 3.631	€ 5.326	€ 7.046	€ 8.854	€ 8.854
<i>Maatregelen UPN 2026</i>					
Maatregelen om de uitstroom te bevorderen	€ 2.295	€ 3.503	€ 4.615	€ 5.569	€ 8.302
Serviceteam bewindvoering	€ 225	€ 301	€ 301	€ 301	€ 301
<i>Maatregelen Voorjaarsbrief 2025 en Begroting 2026</i>					
Correctie	€ -3.450	€ -3.339	€ -3.157	€ -2.928	€ -2.686
TOTAAL	€ 2.701	€ 5.791	€ 8.805	€ 11.796	€ 14.471

(bedragen x € 1.000)

In de begroting zijn de volgende maatregelen opgenomen:

Vastgestelde maatregelen bij de Begroting 2025 en de UPN 2026

Door de samenvoeging van de SDD met Drechtwerk zien wij mogelijkheden die we hebben vertaald in een aantal maatregelen die een positief effect hebben zowel maatschappelijk als financieel. Deze maatregelen om de uitstroom te bevorderen zijn:

- beschut werk met behulp van LKS
- werk-fit maken van klanten die al langer dan 2 jaar in de bijstand zitten
- pilot LKS
- uitstroom van de Impulsdoelgroep via inburgering
- meer klanten parttime laten werken.

Maatregelen Primaire begroting 2026

Maatregelen om de uitstroom te bevorderen

De in de primaire begroting 2025 verwerkte bedragen hebben wij geactualiseerd in de voorjaarsbrief 2025. Deze actualisatie heeft effect op de jaren 2026 t/m 2029. De lagere ombuiging (correctie) wordt vooral veroorzaakt door het niet realiseren van de beoogde extra uitstroom in 2024. Daarnaast heeft de herziene prognose van de klantontwikkeling van het CPB een effect op de uitkomst van de maatregelen.

Bovengenoemde (cumulatieve) totaalbedragen betreffen een verlaging van de lasten als gevolg van geprognosticeerde lagere klantaantallen. Worden deze gerealiseerd, dan heeft dit lagere BUIG-budgetten tot gevolg.

Maatregelen Primaire begroting 2026

Maatregelen om de uitstroom te bevorderen

De in de primaire begroting 2025 verwerkte bedragen hebben wij geactualiseerd in de voorjaarsbrief 2025. Deze actualisatie heeft effect op de jaren 2026 t/m 2029. De lagere ombuiging (correctie) wordt vooral veroorzaakt door het niet realiseren van de beoogde extra uitstroom in 2024. Daarnaast heeft de herziene prognose van de klantontwikkeling van het CPB een effect op de uitkomst van de maatregelen.

Bovengenoemde (cumulatieve) totaalbedragen betreffen een verlaging van de lasten als gevolg van geprognosticeerde lagere klantaantallen. Worden deze gerealiseerd, dan heeft dit lagere BUIG-budgetten tot gevolg.

Ombuigingen

Serviceteam bewindvoering

De ombuiging is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsoverdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Om de ombuiging te realiseren is een investering in de apparaatskosten noodzakelijk.

Wat gaat het kosten?

Bestaanszekerheid versterken	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Inkomensondersteuning	128.308	134.087	132.941	130.814	129.622	129.257
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.114	2.135	2.156	2.178	2.200	2.222
Minimabeleid	9.902	10.322	9.975	10.053	10.133	10.214
Totaal lasten	140.324	146.544	145.072	143.045	141.955	141.693
Baten						
Inkomensondersteuning	128.308	134.087	132.941	130.814	129.622	129.257
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.114	2.135	2.156	2.178	2.200	2.222
Minimabeleid	9.902	10.322	9.975	10.053	10.133	10.214
Totaal baten	140.324	146.544	145.072	143.045	141.955	141.693
Saldo van lasten en baten	0	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

De begroting 2026 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2025-jaarschijf 2026 inclusief wijziging en de Uitgangspuntennotitie 2026, te weten:

Opgave/ product	Begroting 2026		Uitgangspunten-notitie 2026		Begroting 2025 (jaarschijf 2026) incl. wijz.	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestaanszekerheid versterken						
Inkomensondersteuning	132.941	132.941	130.207	130.207	124.457	124.457
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.156	2.156	2.190	2.190	2.134	2.134
Minimabeleid	9.975	9.975	10.067	10.067	9.296	9.296
Totaal	145.072	145.072	142.465	142.465	135.887	135.887

De begrotingscijfers 2026 (de lasten, baten en bijdragen van gemeenten) zijn in de Uitgangspuntennotitie 2026 aangegeven. Deze cijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2025 jaarschijf 2026 inclusief wijziging	135.887	2.915	132.972

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026

Inkomensondersteuning	5.751	-458	6.209
------------------------------	--------------	-------------	--------------

Autonome groei	5.275	-458	5.733
IOAW, IOAZ en Bbz	-379	0	-379

De lasten IOAW, IOAZ en bbz laten een kleine daling zien op basis van de prognoses CPB en de begrotingsstaat SZW 2025.

Klant- en prijsontwikkeling bijstandsgerechtigden	5.440	-458	5.898
--	-------	------	-------

Per saldo laat de ontwikkeling van de lasten van bijstandsgerechtigden een stijging zien. Ondanks dat de klantaantallen een daling laten zien, stijgen de lasten door een hogere gemiddelde prijs. De aantallen dalen mede door een ambitie om meer uitstroom te bewerkstelligen. De hogere prijs is het gevolg van indexering en het hanteren van de gemiddelde prijs uit de beschikkingen van het Rijk

Loonkostensubsidie	214	0	214
---------------------------	-----	---	-----

De stijging van de lasten Loonkostensubsidie is gebaseerd op de begrotingsstaat SZW 2025

Neutrale wijzigingen	476	0	476
-----------------------------	------------	----------	------------

Individuele Studietoelage komt over van de opgave Ontwikkelen naar Werk	476	0	476
--	-----	---	-----

Lasten en Baten Individuele Studietoelage komt over van de opgave Ontwikkelen naar Werk. De bedoeling van de wet is om mensen met een arbeidshandicap te ondersteunen bij het behalen van een diploma om zo de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Het uitgangspunt is dat zij de studie niet met een bijbaan kunnen combineren. Het risico op uitval is daarom groot en het gaat hier om een doelgroep die anders terug zou vallen op een uitkering. De studietoelage is daarmee ook een instrument om de instroom in de uitkering te voorkomen en door ze in staat te stellen de studie te volgen. Het betreft een budgetneutrale begrotingswijziging

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	57	0	57
---	-----------	----------	-----------

Autonome groei	57	0	57
-----------------------	-----------	----------	-----------

Groei klanten CZM CZG	57	0	57
------------------------------	----	---	----

De verwachte groei van het aantal deelnemers collectieve zorgverzekering CZG bedraagt 1%.

Minimabeleid	771	501	270
---------------------	------------	------------	------------

Autonome groei	771	200	571
-----------------------	------------	------------	------------

Autonome groei, indexatie en begroten baten teugvordering	931	200	731
--	-----	-----	-----

De autonome groei voor 2026 bevat ook de autonome groei van 2025, aangezien deze in 2025 niet was doorgevoerd (Het Algemeen bestuur van de GR Sociaal heeft op 11 juli 2024 de Begroting 2025-2028 hierop aangepast). Dit betekent dat de gecumuleerde groei van beide jaren in 2026 wordt meegenomen, wat zorgt voor een hogere autonome groei dan gebruikelijk. Deze vertraging in het doorvoeren van de autonome groei zorgt voor een stapeling van de effecten in het nieuwe jaar. Daarnaast worden in 2025 de tarieven voor het Minimabeleid (PMB) en de Bijzondere Bijstand geïndexeerd (0,3 miljoen)

De begrote opbrengsten uit terugvorderingen van verstrekkingen binnen het minimabeleid bedragen € 0,2 miljoen, wat de gemeentelijke bijdrage verlaagt.

Bijstand jongeren	-160	0	-160
De middelen voor de jongeren worden vanuit de bijzondere bijstand overgeheveld naar de algemene bijstand. Met het wetsvoorstel "Participatiewet in balans" wordt de bijzondere bijstand per 1 januari 2026 onderdeel van de algemene bijstand. Deze aanvulling op de bijstand is gericht op algemeen noodzakelijke kosten van levensonderhoud, waardoor de algemene bijstand beter geschikt is voor dit soort uitgaven.			
Hoewel het wetsvoorstel "Participatiewet in balans" nog niet is goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer, wordt deze lijn gevolgd omdat de taakmutatie al is verwerkt in de algemene uitkering.			
Met deze wijziging is rekening gehouden in de begroting voor inkomensondersteuning.			

Ombuigingen	0	301	-301
Serviceteam bewindvoering	0	301	-301
De mutatie is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Om de gewenste besparing van € 0,3 miljoen op de programmakosten van het Minimabeleid te realiseren, is een investering van € 0,2 miljoen in extra formatie noodzakelijk. Dit leidt uiteindelijk tot een netto besparing van € 0,1 miljoen, wat de bijdrage van de gemeente verlaagd.			
Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026	6.578	43	6.535
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	145.072	2.364	142.708

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2026:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	142.465	2.958	139.508

Mutaties Begroting 2026

Inkomensondersteuning	2.734	-292	3.026
Genomen maatregelen	-2.873	0	-2.873
Ontwikkeling aantal klanten a.g.v. maatregelen	-2.873	0	-2.873
Daling van het aantal klanten a.g.v. maatregelen laten een daling van de bijstandslasten zien.			
Autonome ontwikkelingen	5.607	-292	5.899
IOAW, IOAZ en Bbz	-145	0	-145
De lasten IOAW en IOAZ laten (o.b.v. het CPB) een daling zien terwijl de lasten Bbz (o.b.v. de begrotingsstaat SZW 2025) een stijging laat zien.			
Loonkostensubsidie	409	0	409
De lasten loonkostensubsidie laten, o.b.v. de begrotingsstaat SZW 2025, een stijging zien.			
Ontwikkeling aantal klanten en gemiddelde prijs	5.342	-292	5.634
Door een hoger klant aantal en een lagere gemiddelde prijs van een uitkering dan geprognosticeerd stijgen de lasten.			
Neutrale wijzigingen	0	0	0
Individuele studietoelage	0	0	0
Vanwege een herziene verdeelsleutel (o.b.v. nieuwe BUIG-budgetten) worden de lasten herverdeeld. Per saldo is dit neutraal.			
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	-34	0	-34
Autonome ontwikkelingen	-34	0	-34
Autonome groei	-34	0	-34
De realisatie van de jaarrekening 2024 leidt tot een bijstelling van de begroting.			

Minimabeleid	-93	-301	208
Autonome ontwikkelingen	208	0	208
Autonome groei	208	0	208
De realisatie van de jaarrekening 2024 leidt tot een bijstelling van de begroting. De bijstelling betreft voornamelijk een verhoging van de bijzondere bijstand.			
Neutrale wijzigingen	-301	-301	0
Correctie serviceteam Bewindvoering	-301	-301	0
Deze correctie betreft een aanpassing van de begroting voor het serviceteam bewindvoering, waarbij een onjuist geboekte baten wordt gecorrigeerd naar een negatieve last.			
Totaal Mutaties Begroting 2026	2.607	-593	3.200
Totaal Begroting 2026	145.072	2.364	142.708

Bedragen x € 1.000

2.3 Ontwikkelen naar werk

De aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt heeft de samenstelling van het bijstandsbestand veranderd. Inwoners met relatief goede baankansen hebben al dan niet met hulp werk gevonden, waardoor het bijstandsbestand met name bestaat uit inwoners die meer en langer ondersteuning nodig hebben. Snel plaatsen is er niet meer bij. Het gaat om kleine stapjes zetten en inzetten op parttime werk, beschut werk, dagbesteding en maatschappelijke participatie.

Ontwikkelen naar Werk heeft hiervoor een nieuw re-integratie proces ingevoerd, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar (dienstverlenings)profielen. Inwoners die gemotiveerd zijn of kunnen worden om (parttime) aan de slag te gaan in loonvormend werk (al dan niet met LKS) worden aangemeld bij het centrale Werk Ontwikkel Punt. Het WOP brengt expertise op het gebied van arbeidsonderzoek, aanleren van werknemersvaardigheden, arbeidsgerichte vaktrainingen en het coachen op ontwikkeldoelen van willen en kunnen werken bij elkaar. In het WOP worden modulaire trainingen aangeboden. In de centrale werksetting draait het om het opdoen van werkervaring en werkbeleving. Verdere vakontwikkeling vindt plaats in Ontwikkelpaden in vijf kansrijke sectoren, die samen met bedrijven zijn ontwikkeld.

Voor inwoners die mogelijk op termijn betaald werk kunnen doen heeft OnW in elke gemeente lokale samenwerkingsafspraken gemaakt. Bewoners werken dicht bij huis en in kleine stapjes aan hun ontwikkeling. Hiervoor wordt intensief samengewerkt met lokale ontwikkelbedrijven, maar ook met het Werkcentrum Drechtsteden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Als ik werk heb, draagt dat bij aan mijn (financiële) zelfstandigheid en welbevinden. Als ik weet wat ik aankan, wat mijn talenten zijn en in wat voor soort banen ik die kan gebruiken, geeft mij dat zelfvertrouwen. Ik voel me verbonden met de organisatie waar ik werk en word gewaardeerd wat ik, naar mijn vermogen, toevoeg. Ik kan omgaan met veranderingen in mijn omgeving en in het werk, omdat ik dat geleerd heb. Ik weet waar ik terecht kan in het kader van mijn ontwikkeling of als ik hulp nodig heb. Dat geeft mij rust en een stevig toekomstperspectief.

Als ik mijn talenten niet ken, niet (h)erken wat ik aankan en niet weet wat voor soort banen bij mij passen, word ik onzeker. Ik word dan afgewezen door bedrijven die mij geen baan aanbieden of waar ik niet mag blijven. Ik heb dan het gevoel dat ik geen bijdrage kan leveren. Ik verlies de regie, ook over mijn toekomst, als ik geen bestaanszekerheid heb. Het lukt me dan niet zelf werk te zoeken, te vinden of vast te houden en ik heb dan hulp nodig.

Met de ontwikkeling van de zowel het Werkcentrum Drechtsteden als de gebiedsgerichte aanpak wordt de ondersteuning aan inwoners laagdrempelig aangeboden en biedt dit kansen om het vertrouwen van inwoners in het ontplooiën van hun capaciteiten te versterken. De inzet is daarbij vooral gericht op het verenigen van alle partijen die hierbij een rol spelen op regionaal en lokaal niveau. Juist deze samenwerking biedt mogelijkheden om verschillende expertises gecombineerd aan te bieden om maatwerk gerichte oplossingen te bieden in de richting van zelfredzaamheid, de opbouw van een sociaal netwerk, ontwikkeling en werk. Deze koers wordt ook landelijk versterkt door de wijzigingen in de Participatiewet en de invoering van de Wet van school naar werk, die beiden per 2026 van kracht worden.

De behoefte aan ondersteuning van inwoners beperkt zich niet tot de doelgroep van de Participatiewet. In de praktijk komt de hulpvraag ook van UWV-klanten, werkenden of inwoners zonder uitkering. Daarbij heeft de GR Sociaal vanuit de Participatiewet een taak voor naar inwoners zonder uitkering en het bieden van re-integratie aan inwoners, die via de Ziektewet zijn uitgevallen op werk i.h.k.v. de Banenafpraak. Ook landelijk wordt in 2026 onderzocht hoe de Banenafpraak toegankelijk kan worden gemaakt voor doelgroepen vanuit een WW- en WIA-uitkering, waarbij een nadere samenwerking tussen de partners in het Werkcentrum Drechtsteden centraal staat. De werkgevers hebben een rol bij de verdere toepassing van ontwikkelpaden en de ontsluiting O&O fondsen. Ook de toepassing van AI op het dichten van de mismatch op de arbeidsmarkt wordt nader bekeken.

In 2026 is de inrichting en aansturing van de uitvoering van de Wet inburgering 2021 voltooid. De inhoudelijke doorontwikkeling richt zich op de vormgeving van de arbeidsmarktgerichte toeleiding, waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten op de initiatieven die eerder zijn uitgewerkt (o.a.

werkftrajecten, ontwikkelpaden, enz.). Vanaf 2026 wordt gewerkt met nieuwe aanbieders van de inburgeringstrajecten op basis van de aanbesteding in 2025.

Met de realisatie van het AZC in Dordrecht wordt gestart met de 'Vroege Start', waarbij de inburgering al aanvangt tijdens het verblijf in het AZC in plaats van bij huisvesting in de Drechtsteden. Eerder is deze werkwijze op kleinschalige wijze beproefd in de vorm van een pilot. Met de Vroege Start wordt een aansluiting gerealiseerd tussen het huidige inburgeringsaanbod van de gemeenten en het COA en tevens een relatie wordt gelegd met de Meedoen balie (gericht op werk voor asielzoekers en statushouders) in het AZC.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
3.1	Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen
3.2	Wij bieden klanten een (on)betaalde plaats die bij hen past
3.3	Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Percentage klanten met een profiel	100%
Aantal klanten die kunnen re-integreren (profiel 1, 2) zitten binnen 3 maanden op een traject	100%
Aantal uitkeringen uitstroom naar werk of onderwijs	500
Percentage met parttime werk	Groei
Aantal klanten geplaatst op nieuw beschut	220
Percentage klanten dat minimaal 6 maanden aan het werk blijft	90%

Context profielen:

Inwoners met relatief goede baankansen hebben al dan niet met hulp werk gevonden, waardoor het bijstandsbestand met name bestaat uit inwoners die meer en langer ondersteuning nodig hebben. Snel plaatsen is er niet meer bij. Het gaat om kleine stapjes zetten en inzetten op parttime werk, beschut werk, dagbesteding en maatschappelijke participatie. Ontwikkelen naar Werk werkt hiervoor aan een nieuw re-integratie ontwerp, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar drie (dienstverlenings)profielen. Inwoners die gemotiveerd zijn of kunnen worden om (parttime) aan de slag te gaan in loonvormend werk (al dan niet met LKS) (profiel 1) worden aangemeld bij het centrale Werk Ontwikkel Punt. Het WOP brengt expertise op het gebied van arbeidsonderzoek, aanleren van werknemersvaardigheden, arbeidsgerichte vaktrainingen en het coachen op ontwikkeldoelen van willen en kunnen werken bij elkaar. In het WOP worden modulaire trainingen aangeboden. In de centrale werksetting draait het om het opdoen van werkervaring en werkbeleving. Verdere vakontwikkeling vindt plaats in Ontwikkelpaden in vijf kansrijke sectoren, die samen met bedrijven zijn ontwikkeld. Voor inwoners die mogelijk wel op termijn betaald werk kunnen doen (profiel 2) gaat OnW in elke gemeente lokale samenwerkingsafspraken maken. Bewoners werken dicht bij huis en in kleine stapjes aan hun ontwikkeling. Hiervoor wordt intensief samengewerkt met o.a. lokale (ontwikkel)bedrijven. Profiel 3- tot slot- wordt ingevuld door inwoners voor wie betaald werk niet aannemelijk (meer) is en meedoen hoogstens een optie. Inwoners in dit profiel zullen langdurig in de bijstand verblijven en er mogelijk niet meer uitkomen. Deze inwoners ontvangen dienstverlening gericht op het zeker stellen van bestaanszekerheid (Opgave BZ) en worden vanuit Ontwikkelen naar Werk gewezen op mogelijkheden die er zijn voor lokale participatie of vrijwilligerswerk.

Toelichting

Toelichting

In de Uitgangspuntennotitie 2026 is ten aanzien van de speerpunten en indicatoren van de doelenboom OnW aangegeven dat "in de aanloop naar de begroting 2026 de speerpunten en de indicatoren van de doelenboom worden herijkt, zodat deze beter meetbaar zijn en haalbare

resultaatverplichtingen opleveren. Mogelijk heeft dit ook effect voor de indicatoren in de begroting 2025. In de voorjaarsbrief 2025 wordt dit meegenomen.". De nieuwe speerpunten en indicatoren zijn in bovenstaande tabel geoperationaliseerd. Het gaat om de volgende aanpassingen:

- Indicator 'Verhouding % inwoners met een uitkering een ontwikkeltraject of een opleiding volgen ten opzichte van totaal aantal inwoners met een uitkering' is vervangen door 'Percentage klanten met een profiel'. Een belangrijke stap in het nieuwe re-integratie ontwerp is de 'klant in beeld' te hebben. In de nieuwe indicator is dit uitgangspunt verwoord.
- Indicator 'De gemiddelde score van het aantal respondenten dat aangeeft dat de dienstverlening helder is' is vervangen door 'Aantal klanten die kunnen re-integreren (profiel 1, 2) zitten binnen 3 maanden op een traject.'. Klanten in profiel 1 en 2 kunnen re-integreren en maken dus gebruik van ons ontwikkelaanbod. Uitgangspunt is dat alle klanten die kunnen re-integreren ook daadwerkelijk binnen 3 maanden ook gebruik maken van een ontwikkelaanbod/op traject zitten. De nieuwe indicator brengt dat doel tot uitdrukking;
- Indicator 'Gemiddelde uitkeringslast per uitkeringsgerechtigde met een uitkering per jaar' is gewijzigd in 'Aantal uitkeringen uitstroom naar werk of onderwijs'. De 'oude' indicator is niet meetbaar in de systemen van de SDD;
- Indicator 'Aantal inwoners met een uitkering dat (partieel) uitstroomt naar regulier betaald werk' is gewijzigd in 'Percentage met parttime werk'. De nieuwe indicator sluit beter aan bij het veranderende bijstandsbestand en is complementair met de hiervoor genoemde indicator 'Aantal uitkeringen uitstroom naar werk of onderwijs';
- Indicator 'Aantal klanten geplaatst op nieuw beschut' is toegevoegd. Het aantal klanten dat is geplaatst op een werkplek nieuw beschut blijft achter ten opzichte van andere regio's. Daarom is specifiek voor deze doelgroep een doelstelling opgenomen.
- Indicator '% inwoners met een uitkering en/of wsw / beschut dienstverband, die na plaatsing op betaald werk langer dan 1 jaar aan het werk blijft' is vervallen. Deze indicator wordt nog wel gemeten, maar is als speerpunt uit het overzicht weggelaten, omdat dezelfde indicator -maar dan voor 6 maanden- als is opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 3.1 *Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen*

Speerpunt 3.1.1	Wij hebben al onze klanten in beeld
Toelichting	Klanten moeten in beeld zijn om hen de juiste ondersteuning te bieden. Wij realiseren een uniforme operationalisatie en manier van registratie van klantgroepen in suite. Alle caseloads van consultants zijn overeenkomstig ingedeeld. Het uitkeringsbestand wordt versneld in beeld gebracht. Dit doen we projectmatig én door hierover afspraken te maken met onze lokale partners.
Speerpunt 3.1.2	Alle klanten die kunnen re-integreren zitten binnen 3 maanden op traject
Toelichting	Alle instrumenten staan in EVA instrumentengids. Deze gids is actueel, volledig en geborgd in de organisatie. Consultants gebruiken dit voor het samenstellen van een effectieve re-integratie aanpak. Bovendien realiseren wij in elke gemeente een gezamenlijke ontwikkelaanpak, waarbij wij afspraken hebben gemaakt met lokale partners over de samenwerking. Voor een specifieke groep -inwoners met mentale of lichamelijke beperkingen- wordt een zorg intensieve aanpak ingekocht bij een daartoe gespecialiseerde partij. Tot slot gaat Drechtwerk ten minste 40 medewerkers zodanig ontwikkelen dat zij doorstromen naar de best passende plek.

Doelstelling 3.2 *Wij bieden klanten een (on)betalde plaats die bij hen past*

- Speerpunt 3.2.1** Er worden 500 uitkeringen beëindigd door uitstroom naar werk of onderwijs.
Toelichting Wij realiseren voor inwoners die re-integreren een aanbod vanuit de locatie Drechtwerk, bestaande uit een werksetting, trainingen en vijf ontwikkelpaden. Het centrale aanbod is geschikt voor tenminste 400 inwoners en resulteert in een uitstroom van 160 inwoners naar werk of onderwijs. Aanvullend hierop realiseren wij 25 startbanen bij Drechtwerk voor maximaal 7 maanden. Startbanen zijn banen die bedoeld zijn voor werkfitte inwoners, waarvoor nog geen vacature is gevonden. Ook continueren we onze extra inzet op statushouders. Onderdelen hiervan zijn de impulsaanpak (oude wetters), een partneraanpak, aanbieden van vroeginburgeren en een groot event voor alle statushouders. Hierdoor vinden 250 statushouders werk en stromen uit de uitkering. Tot slot realiseren we een effectieve aanpak voor jongeren van pro, vso en mbo die aansluit op de Wet van School naar Duurzaam werk. Dit moet voorkomen dat deze jongeren afhankelijk worden van een uitkering.
- Speerpunt 3.2.2** Het percentage parttime werkenden is hoger dan in het jaar ervoor
Toelichting Het aantal klanten met een parttime uitkering is -ten opzichte van andere regio's- relatief laag. Om het aantal inwoners met een parttime uitkering te vergroten wordt een aanpak ontwikkeld met aandacht voor marktbewerking, selectie van kansrijke groepen en deskundigheidsbevordering. Voor inburgeraars nieuwe wet wordt een duaal aanbod ontwikkeld, waarin het inburgeringstraject wordt gecombineerd met parttime werken.
- Speerpunt 3.2.3** Wij bieden 220 inwoners een plek nieuw beschut.
Toelichting Mensen met een arbeidsbeperking hebben soms heel veel begeleiding of aanpassing van de werkplek nodig. OnW biedt deze mensen een betaalde baan in een aangepaste omgeving: beschut werk. Voor deze mensen realiseren wij een nieuwe aanpak. Hierin wordt expertise op het gebied van o.a. dagbesteding, beschut, wabz, voortijdig schoolverlaten, vso/pro en afgewezen wajongers. Met de aanpak wordt 80% van de wettelijke taakstelling nieuw beschut gehaald.

Doelstelling 3.3 *Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk*

- Speerpunt 3.3.1** 90% van de geplaatste klanten blijft na plaatsing minimaal 6 mnd. aan het werk.
Toelichting Wij doen onderzoek naar verklarende factoren voor uitval om daarmee onze begeleiding verder te kunnen verbeteren. Vooruitlopend hierop starten wij met experimenten lifecoaching en jobcoaching in eigen beheer. Op basis van een evaluatie beslissen we over duurzame borging in de afdeling. Ook ontzorgen we werkgevers door een gespecialiseerde begeleider voor statushouders aan te stellen. Daarnaast bieden we actief de 'Harrie helpt-training' aan, zodat werkgevers zelf ook kennis van begeleiding krijgen.
- Speerpunt 3.3.2** Wij zijn een aantrekkelijke werkgever voor al onze medewerkers (regulier & doelgroep)
Toelichting Om dit te bereiken voeren wij het Energieprogramma (pijlers groei, plezier en gezond) uit. 80% van alle medewerkers OnW hebben deelgenomen aan 1 of meerdere thema's hieruit. Bovendien realiseert Drechtwerk haar doelstellingen gerelateerd aan goed werkgeverschap en zijn alle actie van de Arbo kalender 2024 afgehandeld. Tot slot is voor alle afdelingen OnW is een actuele RI&E vastgesteld en is er voor alle kantoorafdelingen een PSA onderzoek uitgevoerd.

2.3.4 Maatregelen en ombuigingen

Het financieel effect

Het financiële effect van de maatregelen is verwerkt bij de Opgave Bestaanszekerheid versterken.

Update Ombuigingen

Wat gaat het kosten?

Impuls Statushouders

Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van de primaire begroting 2025 (jaarschijf 2026).

Participatie

Naar aanleiding van de Uitgangspuntennotitie begroting 2026 zijn de lasten en baten Participatie geactualiseerd.

Uitgangspuntennotitie begroting 2026 (x 1000)	Primaire begroting 2026			
	2026	2027	2028	2029
Participatie				
Loon- en prijsontwikkeling	3,4% + 2,6%			
Groei aantal klanten obv CPB MEV 2024	-1,39%	-1,41%	0%	0%
Participatie	7.919	7.807	7.807	7.807
Budgetneutrale overheveling kosten 1 fte formatie				
Studietoeslag overhevelen naar Opgave Bestaanszekerheid Versterken				
Compensatie afschaffen LJV beschut werk (septembercirculaire 2024)	126	135	143	152
Totaal	8.045	7.942	7.950	7.959

Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio en Werkcentrum Drechtsteden

Werkcentrum Drechtsteden is het loket waar inwoners advies en hulp krijgen bij al je vragen over werk, werk vinden en houden, loopbaanontwikkeling en om- en bijscholing. Wij zijn er voor werknemers, werkzoekenden en werkgevers. Het Werkcentrum Drechtsteden is het verzamelpunt, waar partners onder één dak samenwerken. Dit zijn UWV, Sociale Dienst Drechtsteden, gemeenten, werkgevers- en werknemersorganisaties (onder andere FNV en CNV), onderwijsinstellingen, SBB en private (opleidings)partijen. Het loket is per 2 januari 2025 geopend en is fysiek en digitaal te bereiken. De fysieke plekken bevinden zich aan de Spuiboulevard en in het leerpark in Dordrecht en in het Brughuis in Alblasserdam. Vanuit alle gemeenten zijn bovendien gidsen opgeleid.

De lasten en baten van de Uitvoeringsagenda en het Werkcentrum Drechtsteden zijn toegevoegd aan Participatie. In elke arbeidsmarktregio komt één gezamenlijk regionaal loket: het Werkcentrum. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht. In de cyclische producten wordt over de voortgang van de financiën gerapporteerd.

			primaire begroting 2026			
	Dekking via Centrumgemeente Dordrecht		2026	2027	2028	2029
Uitvoeringsagenda da AMR Drechtsteden	Subsidie Regionaal verbindt statushouders	3 jaar (2024 t/m 2026)	136.000			
Werkcentrum Drechtsteden	DU WIN regeling Work in NL	3 jaar (2025 t/m 2027)	150.000	150.000		
Werkcentrum Drechtsteden	Rijbijdrage Werkcentrum, gidsfunctie	Structurele middelen	136.000	136.000	136.000	136.000
Werkcentrum Drechtsteden	Rijbijdrage Werkcentrum	Structurele middelen	453.000	453.000	453.000	453.000
Werkcentrum Drechtsteden	Rijbijdrage Werkcentrum	Incidentele middelen	827.000	1.117.000	1.291.000	1.033.000

Inburgering

De lasten en baten Wet inburgering 2021 lopen niet via de begroting van de GR Sociaal. De financiële verantwoording wordt periodiek rechtstreeks aan de gemeenten toegestuurd.

Drechtwerk

De voorliggende begroting 2026 geeft voor Drechtwerk t.o.v. van de vorig jaar afgegeven meerjaren raming een neerwaartse bijstelling in de gemeentelijke bijdragen voor het onderdeel Drechtwerk in de opgave ontwikkelen naar werk van circa € 0,60 mln. De lasten en baten op het onderdeel Drechtwerk komen hiermee op € 49,69 mln.

De raming van de gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2027 wordt neerwaarts bijgesteld met € 0,31 mln., voor het jaar 2028 wordt er neerwaartse bijstelling van € 0,15 mln. geprognosticeerd t.o.v. voorgaande meerjaren raming.

De aanpassing is een combinatie van verschillende lasten en baten op hoofdlijn van:

- Rijkssubsidie SW
- Detacheringen opbrengsten
- Salaris (Doelgroepen en ambtelijk)
- Bedrijfsvoering kosten (incl. Drechtwerk b.v.)

Gemeentelijke (verlies) bijdrage Drechtwerk				
	2026	2027	2028	2029
Alblasserdam	287.000	288.000	284.000	303.000
Dordrecht	2.884.000	2.878.000	3.026.000	3.172.000
Hendrik Ido ambacht	225.000	231.000	259.000	286.000
Papendrecht	296.000	312.000	293.000	303.000
Sliedrecht	457.000	454.000	485.000	495.000
Zwijndrecht	577.000	580.000	594.000	642.000
Totaal	4.686.000	4.723.000	4.941.000	5.181.000

Ontwikkelen naar werk	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Statushouders	0	0	0	0	0	0
Participatie	8.074	9.469	9.350	9.459	9.491	9.242
Inburgering	0	0	0	0	0	0
Drechtwerk	42.600	44.571	37.519	36.679	36.005	35.125
Totaal lasten	50.674	54.040	46.869	46.138	45.496	44.367
Baten						
Inburgering	0	0	0	0	0	0
Statushouders	270	66	18	0	0	0
Participatie	8.910	9.960	9.747	9.798	9.830	9.581
Drechtwerk	48.437	50.509	37.519	36.679	36.005	35.125
Totaal baten	57.617	60.535	47.284	46.477	45.835	44.706
Saldo van lasten en baten	6.943	6.495	415	339	339	339

Bedragen x € 1.000

De begroting 2026 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2025-jaarschijf 2026 inclusief wijziging en de Uitgangspuntennotitie 2026, te weten:

Opgave/ product	Begroting 2026		Uitgangspunten-notitie 2026		Begroting 2025 (jaarschijf 2026) incl. wijz.	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Statushouders	0	18	0	18	0	18
Participatie	9.350	9.747	9.260	9.657	8.456	8.853
Drechtwerk	37.519	37.519	47.129	47.129	47.129	47.129
Totaal	46.869	47.284	56.389	56.804	55.585	56.000

De begrotingscijfers 2026 (de lasten, baten en bijdragen van gemeenten) zijn in de Uitgangspuntennotitie 2026 aangegeven. Deze cijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2025 jaarschijf 2026 inclusief wijziging	48.891	12.926	35.965

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2025

Participatie	804	1.122	-318
Autonome groei	305	0	305
Compensatie afschaffing lage-inkomensvoordeel Beschut werk	126	0	126
Als gevolg van de afschaffing lage-inkomensvoordeel (LIV) worden de gemeenten via een verhoging van IU Participatie Beschut Werk vanaf 2025 gecompenseerd. E.e.a. conform Septembercirculaire 2024.			
Groei aantal klanten en loon- en prijsontwikkeling	179	0	179
Conform de uitgangspuntennotitie zijn de lasten en baten Participatie gewijzigd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de CPB Macro Economische Verkenning 2024 en de loon- en prijsontwikkeling uit de septembercirculaire 2024.			
Nieuw beleid	1.122	1.122	0
Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio en Werkcentrum Drechtsteden	1.122	1.122	0
De lasten en baten van de Regionale verbinder statushouders (onderdeel van de Uitvoeringsagenda Arbeidsmarktregio Drechtsteden) zijn opgehoogd. Daarnaast is het Werkcentrum Drechtsteden toegevoegd. In elke arbeidsmarktregio komt één gezamenlijk regionaal loket: het Werkcentrum. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht.			
Neutrale wijzigingen	-623	0	-623
Budgetneutrale wijziging; Participatiemiddelen over naar apparaat	-147	0	-147
Het betreft een budgetneutrale wijziging (van Participatie naar Bedrijfsvoering).			
Individuele Studietoelage over naar Opgave Bestaanszekerheid Versterken	-476	0	-476
Lasten en Baten Individuele Studietoelage worden overgeheveld naar de Opgave Bestaanszekerheid Versterken. De bedoeling van de wet is om mensen met een arbeidshandicap te ondersteunen bij het behalen van een diploma om zo de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Het uitgangspunt is dat zij de studie niet met een bijbaan kunnen combineren. Het risico op uitval is daarom groot en het gaat hier om een doelgroep die anders terug zou vallen op een uitkering. De studietoelage is daarmee ook een instrument om de instroom in de uitkering te voorkomen en door ze in staat te stellen de studie te volgen. Het betreft een budgetneutrale wijziging			
Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026	804	1.122	-318
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	49.695	14.048	35.647

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2025:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	49.695	14.048	35.647
Mutaties Begroting 2026			
Participatie	90	90	0
Mee- en tegenvallers	90	90	0
Participatie verdeling o.b.v. solidariteit 2026 tm 2029	0	0	0
Conform financieringsafspraken worden de lasten en baten Participatie verdeeld op basis van solidariteit (gemiddelde klantenaantallen over de jaren 2022 t/m 2024).			
Werkcentrum Drechtsteden, DU WIN (Work in NL) regeling	150	150	0
De lasten en baten van de Decentralisatie uitkering Work in NL, de zogenaamde WIN regeling, als onderdeel Werkcentrum Drechtsteden, zijn opgenomen in de begroting. De financiering loopt via centrumgemeente Dordrecht.			
Werkcentrum Drechtsteden, inzet coördinator	-60	-60	0
Werkcentrum Drechtsteden, de inzet van de AMR-coördinator wordt ingezet door centrumgemeente Dordrecht. De lasten en baten worden hierdoor neerwaarts bijgesteld.			
Drechtwerk	-2.916	2.797	-5.713
Mee- en tegenvallers	-2.916	2.797	-5.713
Lasten en baten Drechtwerk	37.519	15.233	22.286
Conform BBV worden de lasten apparaat en overhead verantwoord onder de opgave Bedrijfsvoering.			
Lasten en baten Drechtwerk opnieuw ivm BBV	-40.435	-12.436	-27.999
Conform BBV worden de lasten en baten Drechtwerk op 0 gezet en wordt de begroting 2026 t/m 2029 opnieuw opgebouwd.			
Totaal Mutaties Begroting 2026	-2.826	2.887	-5.713
Totaal Begroting 2026	46.869	16.935	29.934

Bedragen x € 1.000

2.4 Zorgen voor ondersteuning

De opgave Zorgen voor Ondersteuning richt zich op het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie van de inwoners in de Drechtsteden. We bieden ondersteuning vanuit het uitgangspunt "zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig". Waar mogelijk wordt gekeken naar mogelijkheden van eigen regie, het netwerk of voorliggende vormen van ondersteuning. Dit doen we samen met veel partners in het veld, zoals de lokale Wijkteams, zorgaanbieders, corporaties en de andere opgaven binnen het sociaal domein. Naast de gezondheidsvoordelen die dit biedt voor inwoners helpt het bovendien om de schaarse ondersteuning beschikbaar te houden voor de inwoners die het echt nodig hebben om een zelfstandig en volwaardig bestaan te leiden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Als ik op de juiste onderdelen van mijn leven passende ondersteuning heb vanuit mijn sociale netwerk, mantelzorg en of professionals, dan woon ik zo lang mogelijk zelfstandig en doe ik mee naar vermogen. Dan heb ik regie over mijn leven en kan ik omgaan met mijn fysieke, psychische, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Ik voel me dan een volwaardig inwoner van de Drechtsteden.

Als ik geen passende ondersteuning heb dan heeft dat negatieve gevolgen voor mijn dagelijks functioneren, mentaal welbevinden, meedoen in de maatschappij en kwaliteit van leven. Dit betekent dat ik me eenzaam kan voelen, dat mijn mantelzorger overbelast kan raken of dat er gevaar kan ontstaan voor mijzelf of mijn omgeving.

Vanuit deze publieke waarde bieden we ondersteuning die bijdraagt aan de zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare inwoners. Vanuit bovenstaande gedachte wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van inwoners waar dit mogelijk is. De geboden ondersteuning is zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig.

Belangrijke pijlers onder de ondersteuning worden gevormd door 'normaliseren' en 'eigen regie'. Dit komt tot uiting in de beweging van de "Wmo naar de voorkant". Dat wil zeggen de aansluiting met de lokale wijkteams en initiatieven voor lichte vormen van begeleiding en dagbesteding. Daarnaast wordt de samenwerking met participatieplekken en Drechtwerk verder onderzocht voor de groep inwoners die gebruik maakt van arbeidsmatige en ontwikkelgerichte dagbesteding. Voor de groep ouderen die beperkingen ervaart bij de zelfredzaamheid in het dagelijks leven wordt ingezet op herstelgerichte ondersteuning, waardoor de zelfredzaamheid (gedeeltelijk) hersteld wordt en een beroep op ondersteuning kan worden uitgesteld.

Dit doen we in de maatschappelijke context van schaarste en de landelijke en wettelijke ontwikkelingen voor de Wmo. We zien een schaarste aan middelen en mensen op de hele arbeidsmarkt en in de zorg in het bijzonder. Door te zoeken naar andere en lichtere vormen van ondersteuning helpen we inwoners bij hun zelfstandigheid en participatie en voegen we publieke waarde toe aan de samenleving. Daarnaast hebben we te maken met landelijke ontwikkelingen zoals de invoering van de nieuwe (inkomensafhankelijke) eigen bijdrage systematiek vanaf 2027. Deze ontwikkeling moet bijdragen aan het verminderen van het beroep op maatwerkondersteuning. Of dit in grote mate zal gebeuren, hangt af van het definitieve wetsvoorstel. Dat is op dit moment nog niet bekend.

Vanuit al deze ontwikkelingen, landelijk en regionaal, werken we daarom vanuit deze opgave aan de volgende 3 doelstellingen:

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
4.1	Wij indiceren en voeren we regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning
4.2	Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.
4.3	Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Gemiddelde kosten per inwoner voor IB, gecorrigeerd voor indexatiecijfers	5% onder de referentielijn 2018
Gemiddelde kosten per inwoner voor DB, gecorrigeerd voor indexatiecijfers	blijven onder de referentielijn 2023
Score klantbeleving	≥ 7,5
Score kwaliteitsmeting HO	≥ 7,5
% inwoners met IB dat afschaalt naar lagere maatwerkvoorziening of andere (algemene) voorziening.	≥ 15%
% meldingen IB/DB dat wordt opgelost via een andere oplossing dan een maatwerkvoorziening.	≥ 5%
% klanten met een ondersteuningsduur langer dan vier jaar	≤ 25%
Het aantal 65'plussers met een Wmo-maatwerkvoorziening ten opzichte van het totale aantal 65'plussers in de Drechtsteden daalt met 2%	≥ 2%

Binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning richten we ons op de ontwikkeling naar zelfredzaamheid en participatie waar mogelijk. Dit doen we vanuit de gedachte dat het vergroten van zelfredzaamheid en meedoen naar vermogen leidt tot een grotere mate van gezondheid. Daarnaast zien we ook binnen de opgave Zorgen voor Ondersteuning nadrukkelijk het vraagstuk van de krapte op de arbeidsmarkt en de financiële beheersbaarheid. Bovenstaande indicatoren moeten inzicht geven in de effecten van zowel de ontwikkeling als van de financiële sturing op de maatwerkvoorzieningen.

Zo is een tweetal doelstellingen opgenomen met betrekking tot de gemiddelde kosten per inwoner voor de voorzieningen dagbesteding en individuele begeleiding. Door een continue focus op de mogelijkheden tot afschaling en uitstroom willen we deze gemiddelde kosten verlagen.

Uiteindelijk is het de klant die het beste kan beoordelen of we slagen in onze opgave en ook de score op klantbeleving komt terug in de opgave-indicatoren. Voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning voegen we hier een indicator aan toe vanuit de onafhankelijke kwaliteitsmetingen die we uitvoeren naar de kwaliteit van deze ondersteuning.

Een belangrijk doel van de Wmo is om mensen, waar mogelijk, te ontwikkelen en minder afhankelijk te maken van ondersteuning bij het kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig wonen. Voor de voorziening Individuele begeleiding hebben we dit zelfde doel vertaald in een percentage inwoners waarvoor de ondersteuning kan worden afgeschaald. We kijken hierbij extra naar de groep die al langer dan 4 jaar ondersteuning vanuit de Wmo ontvangt.

De afschaling willen we ook tot uiting brengen in het percentage meldingen waarvoor we een oplossing weten te vinden binnen het aanbod aan lokale algemene voorzieningen en waardoor een indicatie voor de maatwerkvoorzieningen dagbesteding en individuele begeleiding achterwege kan blijven.

Als effect van de inzet op herstelgerichte ondersteuning streven we tot slot naar een vermindering van het (relatieve) aantal ouderen dat een beroep doet op ondersteuning door middel van scootmobielen, huishoudelijke ondersteuning en trapliften.

Tot slot nog een wijziging in de indicatoren zoals die waren opgenomen in de oorspronkelijke begroting.

De indicatoren waarin we de ontwikkeling meten van de inwoners met een dagbestedingsindicatie zijn komen te vervallen. Dit zijn de volgende indicatoren:

- 50% van de inwoners met DB ontwikkelingsgericht stroomt binnen twee jaar uit naar een hogere stap op de participatieladder.
- 5% van de inwoners met DB arbeidsmatig stroomt binnen twee jaar uit naar een hogere stap op de participatieladder.

Toen deze indicatoren werden opgesteld, was de verwachting dat we hiervoor konden aansluiten bij de participatieladder zoals die ooit werd gebruikt bij de opgave Ontwikkelen naar Werk. Dit blijkt

helaas niet mogelijk, omdat dit meetinstrument niet langer wordt gebruikt. Zodra we hiervoor een goede meet-methodiek hebben die beide opgaven aan elkaar verbindt, zullen we hiervoor nieuwe indicatoren formuleren.

Daarnaast is de laatste indicator gewijzigd qua formulering. We hadden hier oorspronkelijk het aantal *voorzieningen* ten opzichte van het aantal 65'plussers. Dit hebben we gewijzigd in *het aantal 65'plussers met een voorziening* ten opzichte van het totale aantal 65'plussers. Eén inwoner kan namelijk meerdere voorzieningen hebben. Maar de indicator wil de ontwikkeling meten van het aantal ouderen dat een beroep doet op de Wmo ten opzichte van de totale groep. Deze formulering sluit dus beter aan op hetgeen we beogen te bereiken.

Naast de aanpassing van de formulering geldt voor de laatste indicator een onzekerheid op de realisatie. Dit wordt veroorzaakt door de twee moties die zijn aangenomen in Sliedrecht en Zwijndrecht om de pilot stop te zetten of aan te passen. Dit kan leiden tot een lager aantal fitte 65'plussers en een groter aantal 65'plussers met een maatwerkvoorziening. Dit zullen we de komende periode verder monitoren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 4.1 <i>Wij indiceren en voeren we regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning</i>	
Speerpunt 4.1.1	We zetten in op de verdere professionalisering van de Opgave Zorgen voor Ondersteuning.
Toelichting	Noodzakelijk in groeiend aantal aanvragen om efficiënter te werken, dicht bij de inwoner en om de kennis van de Wmo en het brede veld op gelijk niveau te brengen.
Speerpunt 4.1.2	We hebben inzicht in en grip op de effecten van maatwerkondersteuning door monitoring en sturing op klantbeleving en resultaten bij de verschillende zorgverleners.
Toelichting	Omdat we de beweging naar meer zelfstandigheid willen inzetten is sturing op de effecten van de ingezette ondersteuning noodzakelijk. De ingezette ondersteuning biedt een effectieve oplossing voor de ondersteuningsvraag zowel in feitelijke effecten als in de gemeten klantbeleving. Een neveneffect van dit speerpunt is een verhoogd kostenbewustzijn van consultants en inwoners, en een positief effect op de houdbaarheid van de Wmo in de regio.
Speerpunt 4.1.3	We zorgen voor scherpe contracten, met oog voor innovatie, met als doel de kwaliteit, betaalbaarheid en continuïteit van de ondersteuning te waarborgen.
Toelichting	Om op managementniveau van de zorgaanbieder dezelfde sturing in te kunnen richten als op individueel niveau is scherpe contractering aan de voorkant noodzakelijk
Doelstelling 4.2 <i>Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om mee te doen naar vermogen en richten ons op ontwikkeling waar mogelijk.</i>	
Speerpunt 4.2.1	We brengen het ontwikkelpotentieel van inwoners eerder en scherper in beeld.
Toelichting	Vanuit positieve gezondheid blijkt dat naast het hebben van de juiste ondersteuning ook het stimuleren van eigen kracht en eigen regie een belangrijke bijdrage levert aan de ervaren gezondheid en welbevinden.
Speerpunt 4.2.2	We werken samen met maatschappelijke partners en maken afspraken over integraal (samen)werken, doen waar je het beste in bent en gebruik maken van elkaars expertise.
Toelichting	Ten behoeve van de snelheid en duidelijkheid van de dienstverlening aan de inwoner is het noodzakelijk om met partners samen te werken in de vraagverheldering en bieden samenhangende en passende ondersteuning

Speerpunt 4.2.3	We hebben een proactieve houding t.o.v. begeleiding van klanten in de koppeling met bestaanszekerheid.
Toelichting	In sommige gevallen heeft de ondersteuningsvraag vooral een financiële aanleiding. In die gevallen is ondersteuning op het gebied van zorg niet voldoende en vraagt dit actieve samenwerking met de medewerker van bestaanszekerheid versterken.

Doelstelling 4.3 *Wij zorgen voor ondersteuning voor klanten die nodig is om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen.*

Speerpunt 4.3.1	We zoeken naar de eigen kracht en mogelijkheden van mensen om te zorgen voor de omstandigheden, vaardigheden en een passende woonomgeving
Toelichting	Ook hier is positieve gezondheid een belangrijke manier van werken om inwoners op een andere manier in te laten zien wat er nog wel mogelijk is aan waardevolle activiteiten.
Speerpunt 4.3.2	We werken samen met de regionale partners op het gebied van Wonen.
Toelichting	Een intensivering en verbreding van de samenwerking met gemeenten is nodig om vraag en aanbod van (toe- en doorgankelijke) woningen beter op elkaar aan te laten sluiten. Het aantal grote woningaanpassingen wordt hierdoor verminderd.
Speerpunt 4.3.3	Samen met gemeenten en zorgaanbieders verkennen we de mogelijkheden van preventie en innovaties bij zelfstandig wonen.
Toelichting	Innovatie kan en zou moeten bijdragen aan de houdbaarheid van de WMO in het licht van de schaarser wordende middelen en arbeidskrachten.

2.4.4 Maatregelen en ombuigingen

Maatregelen en ombuigingen Zorgen voor ondersteuning	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Vastgestelde maatregelen Begroting 2025</i>					
Herstelgerichte ondersteuning	€ 760	€ 790	€ 821	€ 852	€ 852
Inzet Wmo naar de voorkant	€ 544	€ 857	€ 1.124	€ 1.396	€ 1.396
<i>Maatregelen UPN 2026</i>					
Aanpassing (maatregel) Herstelgerichte ondersteuning	€ 142	€ 186	€ 185	€ 185	€ 181
Uitbreiding Wmo naar de voorkant begeleiding en dagbesteding	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60
<i>Maatregelen Voorjaarsbrief 2025 en Begroting 2026</i>					
Correctie Herstelgerichte ondersteuning	€ -471	€ -418	€ -449	€ -480	€ -480
Correctie Inzet Wmo naar de voorkant	€ -442	€ 247	€ -21	€ -293	€ -294
TOTAAL	€ 593	€ 1.722	€ 1.720	€ 1.720	€ 1.715

(bedragen x € 1.000)

Vastgestelde maatregelen (begroting 2025)

In de begroting 2025 zijn ombuigingen opgenomen, te weten:

De invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage en Powerful Ageing

- Inzet van het lokale voorveld, zoals de beweging Wmo naar de voorkant, herijkingstrajecten Wmo en woon- en zorgbeleid.

Bij de voorziening huishoudelijke ondersteuning is de verwachte besparing vanwege de pilot Herstelgerichte Ondersteuning (Powerful Ageing) in mindering gebracht op de bijdrage van de gemeente. Daarnaast is bij de huishoudelijke ondersteuning een verlaging van 1% toegepast voor de was- en strijk voorziening m.i.v. 2026.

Ook bij individueel vervoer (scootmobielen) hebben we rekening gehouden met een mogelijke besparing door de invoering van Powerful Ageing.

Vanaf 2024 verwachten we 1% lagere groei van de klantenaantallen.

De beweging Wmo naar de voorkant biedt vooral kansen bij de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding, hierdoor hebben we al in de begroting 2025 de verwachte groei met 1% verlaagd. Doordat we lokaal nog meer mogelijkheden zien is de maatregel met nog een 1% verlaagd.

De maatregelen zorgen ervoor dat de bijdrage van de gemeenten binnen deze opgave in 2025 met € 1,3 miljoen minder hard stijgt.

Maatregelen Uitgangspuntennotitie 2026

Aanpassing maatregel Huishoudelijke Ondersteuning Herstelgerichte ondersteuning

In de begroting 2025 – 2028 is voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning rekening gehouden met klanten die deelnemen aan de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Deze maatregel wordt nu uitgebreid met het effect dat klanten soms afzien van hun aanvraag huishoudelijke ondersteuning omdat zij geen gebruik willen maken van de voorziening herstelgerichte ondersteuning. De verwachte groei wordt hierdoor gedempt.

Uitbreiding Wmo naar de voorkant Individuele begeleiding.

De 'beweging Wmo naar de voorkant' biedt vooral kansen bij de lichtere vormen van individuele begeleiding. Vanaf 2025 en verder verwachten wij jaarlijks 1% lagere groei van het aantal klanten dat een beroep doet op deze "lichtere" vormen van begeleiding.

Correctie Maatregelen Voorjaarsbrief 2025 en Begroting 2026

Bij herstelgerichte ondersteuning is de maatregel vanaf 2025 bij vervoer niet meer van toepassing. Inzet Wmo naar de voorkant, bij de huishoudelijke ondersteuning is de was- en strijk voorziening m.i.v. 2026 bijgesteld naar een bezuiniging van € 1 mln. En bij de Individuele begeleiding is de maatregel aangepast.

Wat gaat het kosten?

Zorgen voor ondersteuning	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Hulpmiddelen	5.454	5.581	5.663	5.588	5.553	5.518
Vervoer	11.043	12.099	12.991	13.710	14.477	14.509
Huishoudelijke ondersteuning	32.036	36.204	36.440	36.077	35.723	35.361
Begeleiding en kortdurend verblijf	34.393	38.043	39.334	39.087	38.970	38.718
Totaal lasten	82.926	91.927	94.428	94.462	94.723	94.106
Baten						
Hulpmiddelen	5.454	5.581	5.663	5.588	5.553	5.518
Huishoudelijke ondersteuning	32.036	36.204	36.440	36.077	35.723	35.361
Vervoer	11.043	12.099	12.991	13.710	14.477	14.509
Begeleiding en kortdurend verblijf	34.393	38.043	39.334	39.087	38.970	38.718
Totaal baten	82.926	91.927	94.428	94.462	94.723	94.106
Saldo van lasten en baten	0	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

De begroting 2026 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2025-jaarschijf 2026 en de Uitgangspuntennotitie 2026, te weten:

Opgave / product	Begroting 2026		Uitgangspunten-notitie 2026		Begroting 2025 (jaarschijf 2026) incl. wijz.	
Zorgen voor ondersteuning	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Hulpmiddelen	5.663	5.663	5.803	5.803	6.080	6.080
Vervoer	12.991	12.991	12.991	12.991	11.500	11.500
Huishoudelijke ondersteuning	36.440	36.440	41.212	41.212	33.904	33.904
Begeleiding en kortdurend verblijf	39.334	39.334	37.822	37.822	36.315	36.315
Totaal	94.428	94.428	97.828	97.828	87.799	87.799

De begrotingscijfers 2026 (de lasten, baten en bijdragen van gemeenten) zijn in de Uitgangspuntennotitie 2026 aangegeven. Deze cijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2025 jaarschijf 2026 inclusief wijziging	87.799	6.203	81.596

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026

Hulpmiddelen	-277	0	-277
---------------------	-------------	----------	-------------

Autonome groei

Autonome groei Hulpmiddelen en indexering tarieven

Bij de hulpmiddelen (woonvoorzieningen en rolstoelen) is per gemeente gekeken naar de verwachte ontwikkeling van de aantallen voorzieningen. De tarieven voor 2025 woonvoorzieningen zijn geïndexeerd met 3,5% en de rolstoelen met 3%. De tarieven 2026 zijn geïndexeerd conform CPB-prijs bruto binnenlands product 2,6%. Vanaf 2027 en verder zijn de tarieven constant gehouden

	1.491	0	1.491
--	--------------	----------	--------------

Autonome groei

Autonome groei Vervoer en indexering tarieven

Net als bij de hulpmiddelen is voor het individueel vervoer (scootmobielen, aangepaste fietsen, etc.) de begroting 2025 gebaseerd op de ontwikkeling van de aantallen voorzieningen. Voor het individuele vervoer zijn de tarieven voor 2025 met 3% geïndexeerd. In 2026 zijn de tarieven geïndexeerd conform CPB-prijs bruto binnenlands product 2,6%. Vanaf 2027 en verder zijn de tarieven constant gehouden. Ten aanzien van het collectieve vervoer met de Drechthopper volgen wij de begroting van Stroomlijn.

	1.491	0	1.491
--	--------------	----------	--------------

Autonome groei

Autonome groei Huishoudelijke ondersteuning en indexering tarieven

De huishoudelijke ondersteuning is gebaseerd op de verwachte aantallen voorzieningen.

Vanaf 2025 is opnieuw aanbesteed en geen sprake meer van resultaat indiceren (schoon en leefbaar huis) maar van een bandbreedte model. De tarieven 2025 zijn geïndexeerd met 6%. Tarieven 2026 zijn geïndexeerd conform CPB-prijs bruto binnenlands product 2,6%. Vanaf 2027 en verder zijn de tarieven constant gebleven.

	7.512	0	7.512
--	--------------	----------	--------------

	7.512	0	7.512
--	--------------	----------	--------------

Ombuigingen

Aanpassing maatregel Herstelgerichte ondersteuning

In de begroting 2025 – 2028 is voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning rekening gehouden met klanten die deelnemen aan de voorziening herstelgerichte ondersteuning. Deze maatregel wordt nu uitgebreid met het effect dat klanten soms afzien van hun aanvraag huishoudelijke ondersteuning omdat zij geen gebruik willen maken van de voorziening herstelgerichte ondersteuning.

De verwachte groei wordt hierdoor gedempt.

	-204	0	-204
--	-------------	----------	-------------

	-204	0	-204
--	-------------	----------	-------------

Begeleiding en kortdurend verblijf

Autonome groei

Autonome groei Begeleiding en indexering tarieven

Bij het opstellen van de begroting Begeleiding (individuele begeleiding en dagbesteding) is gekeken naar de ontwikkeling van de verwachte aantallen per gemeente en de contractueel afgesproken jaarlijkse indexering. In 2025 stijgen de tarieven Begeleiding met 4,9%. De tarieven 2026 zijn geïndexeerd conform CPB-prijs bruto binnenlands product 2,6%. Vanaf 2027 en verder zijn de tarieven constant gehouden.

	1.447	0	1.447
--	--------------	----------	--------------

	1.447	0	1.447
--	--------------	----------	--------------

Ombuigingen	60	0	60
Wmo naar de voorkant	60	0	60
De 'beweging Wmo naar de voorkant' biedt vooral kansen bij de lichtere vormen van individuele begeleiding en dagbesteding. Vanaf 2025 en verder verwachten wij jaarlijks 1% lagere groei van het aantal klanten dat een beroep doet op deze "lichtere" vormen van begeleiding.			
Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026	10.029		10.029
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	97.828	6.203	91.625

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2026:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	97.828	6.203	91.625

Mutaties Begroting 2026

Hulpmiddelen	-140	0	-140
---------------------	-------------	----------	-------------

Mee- en tegenvallers	-140	0	-140
Wijziging Hulpmiddelen	-140	0	-140
Aanpassing Hulpmiddelen op de realisatie 2024.			

Huishoudelijke ondersteuning	-4.772	-3.028	-1.744
-------------------------------------	---------------	---------------	---------------

Genomen maatregelen	18	0	18
Wijziging Maatregel Herstelgerichte Ondersteuning	18	0	18
Maatregel Herstelgerichte Ondersteuning is aangepast omdat de aanbesteding huishoudelijke ondersteuning meevalt.			

Mee- en tegenvallers	-4.790	-3.028	-1.762
Inkomensafhankelijke bijdrage CAK	0	-3.028	3.028
De aangekondigde inkomensafhankelijke bijdrage CAK is met een jaar uitgesteld van 2026 naar 2027			

Wijziging aanbesteding Huishoudelijke Ondersteuning	-4.790	0	-4.790
Vanaf 2025 is huishoudelijke ondersteuning opnieuw aanbesteed en er is geen sprake meer van resultaat indiceren (schoon en leefbaar huis) maar van een bandbreedte model. Alle klanten zijn nu geplaatst in het bandbreedtemodel en de uitgaven zijn naar beneden bijgesteld van 36.8 mln. naar 33.7 mln. Ook is er vanaf 2026 rekening gehouden met de bezuiniging van de was- en strijkservice van 1 mln. omdat de uitvoering door Drechtwerk Actief gebeurt.			

Begeleiding en kortdurend verblijf	1.512	0	1.512
---	--------------	----------	--------------

Genomen maatregelen	-223	0	-223
correctiemaatregel	-223	0	-223
Maatregel individuele begeleiding was niet goed verwerkt in de UPN, de correctie leidt tot lagere lasten.			

Autonome ontwikkelingen	1.735	0	1.735
Omzetting klanten BW Opvang naar Individuele begeleiding	1.735	0	1.735

Vanaf 2025 gaan er klanten over van Beschermd Wonen Opvang naar Individuele Begeleiding
De ambulante klanten die vallen onder BW Maatschappelijke Opvang ontvangen ambulante begeleiding en deze groep is dus niet (langer) dakloos. Het blijven onderbrengen van deze klanten onder de doelgroep Maatschappelijke Opvang is niet meer passend. Hierom worden deze klanten omgezet naar de reguliere Wmo-begeleiding (IB SDD)

Totaal Mutaties Begroting 2026	-3.400	-3.028	-372
---------------------------------------	---------------	---------------	-------------

Totaal Begroting 2026	94.428	3.175	91.253
------------------------------	---------------	--------------	---------------

Bedragen x € 1.000

2.5 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering kan ook wel worden gezien als de ruggengraat van de organisatie. Bedrijfsvoering bestaat uit de ondersteunende processen die de organisatie in stand houdt en levert mensen, middelen en diensten voor het uitvoeren van de kerntaken van de GR Sociaal.

De inzet van bedrijfsvoering is gericht op kwalitatief en efficiënt ondersteunen van de inhoudelijke opgaven zodat de opgaven Dienstverlening, Ontwikkeling naar Werk, Zorg voor Ondersteuning en Bestaanszekerheid zich kunnen richten op excellente dienstverlening aan de inwoners. Wat we willen bereiken vanuit bedrijfsvoering is daarmee gericht op de creëren van maatschappelijke waarde voor de inwoners en alle collega's, ketenpartners en inwoners van de Drechtsteden.

Wat willen we voor onze inwoners bereiken en waarom?

Bedrijfsvoering is er om de opgaven te laten floreren en levert opgave overstijgend een bijdrage aan het bedrijfsresultaat. Wij werken zowel op bestuurlijk als organisatorisch niveau en altijd in samenwerking met onze partners.

Vanuit de opgave bedrijfsvoering voeg ik, vanuit mijn expertise, proactief waarde toe aan (het totaal van) de opgave(n). Ik stel kaders, controleer en adviseer of in de opgaven en opgave overstijgend de goede dingen goed gedaan worden. Ik ontzorg de opgaven waar nodig. Ik werk altijd met het oog op de publieke waarde die de opgaven aan onze inwoners bieden.

Belangrijk is dat bedrijfsvoering enerzijds functioneel vaktechnische expertise inbrengt (denk aan financiën, communicatie, contractmanagement, ICT, beleid etc.) en anderzijds deze expertise in verbinding brengt met datgene dat medewerkers nodig hebben binnen de inhoudelijke opgaven. Dit vindt inmiddels plaats middels een multidisciplinair Bedrijfsvoering overleg voor de opgaven Zorg voor Ondersteuning en Bestaanszekerheid. Verdere doorontwikkeling en implementatie voor Dienstverlening en Ontwikkelen naar Werk volgt in 2025. Altijd met het oog op het creëren van maatschappelijke waarde voor de inwoners. Om dit te bereiken streven we een drietal doelen na.

Welke doelen streven we na?

Nummer	Doelstelling
5.1	We zijn als organisatie in control en transparant over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten (driehoek; doelen, middelen en legitimiteit) we daarmee in het kader van publieke waarde bereiken.
5.2	Het is voor ons vanzelfsprekend dat wij pro actief samenwerken in ons netwerk om het goede voor de klant te realiseren
5.3	Onze interne bedrijfsvoering is op orde en logisch ingedeeld.

Opgave-indicatoren

Indicator	Doel
Geen overschrijding van de begroting. Met zo min mogelijk financiële middelen het werk doen. Bij overschrijding >5% de begroting aanpassen	5%
Financiële fouten blijven binnen de norm (van rechtmatigheidsverantwoording) van 1% van het begrotingstotaal excl. reservemutaties	1%
Financiële onzekerheden blijven binnen de norm (van rechtmatigheidsverantwoording) 1% van het begrotingstotaal excl. reservemutaties	1%
Procedurale fouten/ juridische fouten blijven binnen de norm van 3%	3%
Voor alle gemeenten individuele rapportages beschikbaar en 2 gesprekken per jaar per gemeente	7
Ontsluiting van 1ste financiële basiscijfers per gemeente en inzichtelijk op dashboards	7

De indicatoren binnen bedrijfsvoering gaan enerzijds over de wat hardere kant van bedrijfsvoering, namelijk de indicatoren die verplicht zijn vanuit de rechtmatigheidsverantwoording. Het binnen de norm blijven van financiële fouten, onzekerheden en procedurele fouten zegt enerzijds iets over het in control zijn als organisatie en anderzijds iets over de geleverde kwaliteit. Door deze indicatoren structureel op te nemen en hierop te rapporteren krijgt de verantwoording bovendien een structurele en logische plek in het geheel. De 1e indicator inzake de begroting is toegevoegd om te duiden in hoeverre we als GR Sociaal steeds beter in staat zijn om realistisch te begroten, zodat gemeenten hierop in hun eigen begroting goed kunnen voortbouwen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 5.1 *We zijn als organisatie in control en transparant over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten (driehoek; doelen, middelen en legitimiteit) we daarmee in het kader van publieke waarde bereiken.*

Speerpunt 5.1.1	We realiseren de randvoorwaarden voor de organisatie om te zorgen dat de primaire processen goed verlopen.
Toelichting	Gezien toekomstige opgaven en de complexiteit waar rekening mee moet worden gehouden in het werk, is het nodig dat medewerkers goed ondersteund worden zodat zij kunnen focussen op de inwoner/klant en we tegelijkertijd de juiste informatie boven tafel krijgen en voldoen aan alle aanpalende wet- en regelgeving (zoals archiefwet, avg).
Speerpunt 5.1.2	We zorgen ervoor dat de organisatie op de juiste momenten de juiste mensen tot haar beschikking heeft.
Toelichting	Een arbeidsmarkt die continu in ontwikkeling is, waar een enorme krapte is vraagt om een passende HR-strategie op de punten van instroom-doorstroom-uitstroom.
Speerpunt 5.1.3	Alle doelen van de organisatie, activiteiten en KPI's zijn verwerkt in systemen, meetbaar en beschikbaar.
Toelichting	Data en informatie zijn voor ons onmisbaar om de juiste keuzes te kunnen maken in zowel de richting als de inrichting van onze organisatie. Door data te kunnen combineren wordt meer inzichtelijk welke effecten we al dan niet bereiken.

Doelstelling 5.2 *Het is voor ons vanzelfsprekend dat wij pro actief samenwerken in ons netwerk om het goede voor de klant te realiseren*

Speerpunt 5.2.1	We richten bedrijfsvoeringsteams in per opgave die vanuit dit team de opgave optimaal ondersteunen en integraal adviseren
Toelichting	De opgaven zijn verantwoordelijk en leidend in wat er moet gebeuren, ook binnen hun eigen bedrijfsvoering. Tegelijkertijd hebben zij daar goede ondersteuning, advisering en scherpte voor nodig vanuit bedrijfsvoering. Door dit integraal neer te zetten, ontstaat er 1 team per opgave die klaarstaat voor de opgave.
Speerpunt 5.2.2	Wij brengen landelijke en regionale ontwikkelingen samen met onze eigen organisatie en opgaven.
Toelichting	Er speelt veel in het sociaal domein landelijk en regionaal. Juiste keuzes kunnen maken in de opgaven kan alleen als deze ontwikkelingen mee afgewogen worden, een plek krijgen, leiden tot (her)nieuw(d) beleid en geïmplementeerd worden. De rol vanuit bedrijfsvoering is daarin cruciaal, zij zitten aan tafel in veel verschillende netwerken en verzamelen hiertoe alle informatie. Ze brengen ook de eventuele consequenties en relevantie in beeld, zodat de juiste keuzes gemaakt kunnen worden.
Speerpunt 5.2.3	We zorgen ervoor dat iedere medewerker klantcontact heeft
Toelichting	Goed kunnen adviseren richting de opgave kan alleen als je snapt voor wie we ons werk dagelijks doen en snapt hoe de opgave werkt en waarmee ze dagelijks te maken hebben (of welke issues er zijn).

Doelstelling 5.3 *Onze interne bedrijfsvoering is op orde en logisch ingedeeld.*

Speerpunt 5.3.1 Toelichting	Informatie en kaders zijn vindbaar, uitlegbaar en toepasbaar voor de gehele organisatie Om onze klanten/ inwoners in een keer goed te kunnen helpen is het ook van belang dat de collega's, die het dichtst bij de klanten staan, snel gemakkelijk informatie beschikbaar hebben die nodig is voor het dagelijkse werk.
Speerpunt 5.3.2 Toelichting	De opgave bedrijfsvoering is op orde qua formatie en bezetting Door interne verschuivingen en een krappe arbeidsmarkt is er vernieuwing nodig op het gebied van het functiegebouw en doorontwikkeling programma's
Speerpunt 5.3.3 Toelichting	We zetten in op vernieuwing/ innovatie tbv bedrijfsvoering Het op een andere en efficiëntere manier samenbrengen van data tot waardevolle informatie wordt steeds belangrijker om goed te kunnen anticiperen op het soms snel veranderende (politieke) landschap. Daarnaast is ook een stevig fundament op het gebied proces- en informatiemanagement noodzakelijk voor het goed kunnen positioneren van proceseigenaren in de organisatie.

2.5.4 Maatregelen en ombuigingen

Maatregelen en ombuigingen Bedrijfsvoering	2025	2026	2027	2028	2029
<i>Vastgestelde maatregelen Begroting 2025</i>					
Formatie 10 fte	1.128	1.128	1.128	1.128	1.128
<i>Maatregelen UPN 2026</i>					
Formatie 3,3 fte	-	387	387	387	387
Serviceteam Bewindvoering		-222	-222	-222	-222
TOTAAL	€ 1.128	€ 1.293	€ 1.293	€ 1.293	€ 1.293

(bedragen x € 1.000)

Vastgestelde maatregelen (begroting 2025)

In de begroting 2025 zijn maatregelen opgenomen, te weten:

Op basis van de ontwikkelingen in de Opgaven en het uitgangspunt dat de formatie meebeweegt met de daarin afgesproken opdrachten en resultaten betekent dit voor de ontwikkeling van de formatie voor 2025 en verder een groei van 10 fte, zijnde € 1.128.000 structureel.

Tegelijkertijd zagen we behoorlijke kansen om processen verder te optimaliseren met name door:

- Digitalisering
- Automatisch beschikken waar mogelijk
- Functies combineren en zorgen voor minder overdrachten
- Integrale samenwerking lokaal waar nodig
- Innovaties door te voeren (invoering van AI/ chatGPT op onderdelen, implementatie Powerful Ageing, diverse projecten met partners op het gebied van werk in de brede zin van het woord, data gedreven werken)
- Extra inzet op de lobby plegen.

We verwachten de groei die bij ongewijzigd handelen nodig is voor nu behoorlijk op te kunnen vangen. In de begroting 2025-2028 is daarom van het uitgangspunt van meegroeien afgeweken en is de formatie in de begroting 2025 niet meebewogen met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.). Hiermee is een structurele ombuiging gerealiseerd van € 1.128.000 per jaar.

Maatregelen Uitgangspuntennotitie 2026

Formatie 3,3 fte

Op basis van de werkwijze die hierboven is geschreven is de formatie voor 2026 berekend. Uitkomst is een toename met 3,3 fte vanaf 2026.

We verwachten de groei die bij ongewijzigd handelen nodig is voor nu behoorlijk op te kunnen vangen. In de begroting 2026-2029 wordt daarom van het uitgangspunt van meegroeien afgeweken en beweegt de formatie in de begroting 2026 niet mee met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.). Hiermee is een structurele ombuiging gerealiseerd van € 387.000 per jaar.

Serviceteam bewindvoering

De mutatie is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind.

Om de gewenste besparing van € 0,3 miljoen op de programmakosten van het Minimabeleid te realiseren, is een investering van € 0,2 miljoen in extra formatie noodzakelijk.

Wat gaat het kosten?

Belangrijk om hierbij te vermelden is dat we in 202 (net als in 2025) afwijken van de afspraak dat het apparaat meegroeit met de ontwikkelingen op het klantenaantal. We kiezen bewust voor het hanteren van een nullijn, omdat we ervan uitgaan dat we met het slimmer inrichten van onze processen, het beter samenwerken onderling (inclusief partners en gemeenten), een verdergaande digitalisering en het doorvoeren van diverse innovaties we efficiënter kunnen werken. Daarmee stijgt het apparaat dus niet als gevolg van de klantenontwikkeling.

Bedrijfsvoering	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
-----------------	------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Lasten

Apparaatskosten	58.443	64.502	64.898	65.298	65.231	65.231
Apparaatskosten Drechtwerk	6.433	6.288	11.852	11.862	11.883	11.921
Apparaatskosten DVO's	4.684	5.006	5.145	4.435	4.235	4.235
Treasury	-5	215	215	215	215	215
Treasury Drechtwerk	346	328	306	285	265	247
Totaal lasten	69.900	76.339	82.417	82.095	81.829	81.850

Baten

Treasury	-5	215	215	215	215	215
Apparaatskosten	58.037	63.945	64.483	64.959	64.892	64.892
Apparaatskosten DVO's	4.684	5.006	5.145	4.435	4.235	4.235
Apparaatskosten Drechtwerk	609	644	11.852	11.862	11.883	11.921
Treasury Drechtwerk	83	34	306	285	265	247
Totaal baten	63.407	69.844	82.002	81.756	81.490	81.511
Saldo van lasten en baten	-6.493	-6.495	-415	-339	-339	-339

Bedragen x € 1.000

Vanaf 2026 is de structuur (inrichting) van de begroting gewijzigd. Apparaatskosten Drechtwerk worden nu via de opgave Bedrijfsvoering getoond. De lasten en baten Drechtwerk begroting 2026 zijn daardoor lager. Omdat deze wijziging ingaat vanaf het begrotingsjaar 2026 laat de Rekening 2024 en de Begroting 2025 een saldo op de lasten en baten zien. Het saldo op de lasten en baten vanaf 2026 heeft betrekking op apparaatskosten die worden gefinancierd vanuit Participatie. Bij de opgave Ontwikkelen naar Werk zie je de tegenhanger van deze saldo's terug.

Programmareserves	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
-------------------	------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Lasten

Storting in reserves	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0

Baten

Onttrekking aan reserves	250	0	0	0	0	0
Totaal baten	250	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten	250	0	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

De begroting 2026 is tot stand gekomen op basis van de Begroting 2025 jaarschijf 2026 inclusief wijziging de Uitgangspuntennotitie 2026, te weten:

Opgave / product	Begroting 2026		Uitgangspunten-notitie 2026		Begroting 2025 (jaarschijf 2026) incl. wijz.	
Bedrijfsvoering	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Apparaatskosten	64.898	64.483	64.898	64.483	63.024	62.492
Apparaatskosten Drechtwerk	11.852	11.852				
Apparaatskosten DVO's	5.145	5.145	4.459	4.459	4.045	4.162
Treasury	215	215	215	215	215	215
Treasury Drechtwerk	306	306				
Totaal	82.417	82.002	69.572	69.157	67.284	66.869

De begrotingscijfers zijn als volgt tot stand gekomen:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroting 2025 jaarschijf 2026 inclusief wijziging	73.978	1.494	72.484

Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026

Apparaatskosten	1.874	0	1.874
------------------------	--------------	----------	--------------

Autonome groei

Groei formatie 3,5 fte a.g.v. ontwikkelingen UPN 2026

De ontwikkelingen in de opgaven en het uitgangspunt dat de formatie meebeweegt met de daarin afgesproken opdrachten en resultaten betekent voor de ontwikkeling van de formatie voor 2026 een groei van 3,5 fte.

We verwachten de groei die bij ongewijzigd handelen nodig is voor nu behoorlijk op te kunnen vangen. Het voorstel is dan voor nu ook om van dit standpunt af te wijken en de formatie in de begroting 2026 niet mee te laten bewegen met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.). Dat levert een bezuiniging op voor de opgave bedrijfsvoering wat ook in de paragraaf ombuigingen wordt weergegeven.

Loonindex 2026	1.609	0	1.609
-----------------------	-------	---	-------

De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten en prijzen wordt in de primaire begroting verwerkt op de gebruikelijke wijze. Voor de indexering gebruiken we de CPB-ramingen zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024. Dit betekent dat loonkosten stijgen met 3,4%.

Nacalculatie loonindex 2025	-286	0	-286
------------------------------------	------	---	------

In de primaire begroting 2025 is uitgegaan van de CAO 2024 met daarbij de CPB-raming van de loonindex 5,4%. Dat betekent dat er een nacalculatie komt voor 2025 -/- 0,6%. Op basis van deze nacalculatie wordt de primaire begroting 2026 berekend.

Nacalculatie prijsindex 2025	-15	0	-15
-------------------------------------	-----	---	-----

Voor de prijsindexering wordt een nacalculatie toegepast op de primaire begroting 2025. In de primaire begroting 2025 is rekening gehouden met een stijging van 2,8%. Op basis van de september circulaire is de stijging voor 2025 2,7%. Dat betekent een verlaging van 0,1%. Op basis van deze nacalculatie wordt de primaire begroting 2026 berekend.

Prijsindex 2026	381	0	381
------------------------	-----	---	-----

De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten en prijzen wordt in de primaire begroting verwerkt op de gebruikelijke wijze. Voor de indexering gebruiken we de CPB-ramingen zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024. Dit betekent dat prijzen stijgen met 2,6%.

Ombuigingen	-169	0	-169
Groei formatie 3,5 fte a.g.v. ontwikkelingen ombuigingen	-387	0	-387
De ontwikkelingen in de opgaven en het uitgangspunt dat de formatie meebeweegt met de daarin afgesproken opdrachten en resultaten betekent voor de ontwikkeling van de formatie voor 2026 een groei van 3,5 fte.			
We verwachten de groei die bij ongewijzigd handelen nodig is voor nu behoorlijk op te kunnen vangen. Het voorstel is dan voor nu ook om van dit standpunt af te wijken en de formatie in de begroting 2026 niet mee te laten bewegen met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.). Dat levert een bezuiniging op voor de opgave bedrijfsvoering wat ook in de paragraaf ombuigingen wordt weergegeven.			
Serviceteam bewindvoering	218	0	218
De mutatie is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Om de gewenste besparing van € 0,3 miljoen op de programmakosten van het Minimabeleid te realiseren, is een investering van € 0,2 miljoen in extra formatie noodzakelijk. Dit leidt uiteindelijk tot een netto besparing van € 0,1 miljoen, wat de bijdrage van de gemeente verlaagt.			
Neutrale wijzigingen	-34	0	-34
Budgetneutrale wijziging; Participatiemiddelen over naar apparaat	144	0	144
Het betreft een budgetneutrale wijziging (van Participatie naar Bedrijfsvoering).			
Nieuwe kostenverdeling naar taakvelden/ producten	-178	0	-178
Apparaatskosten DVO's	414	0	414
Autonome groei	229	0	229
Loonindex 2026	28	0	28
De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten en prijzen wordt in de primaire begroting verwerkt op de gebruikelijke wijze. Voor de indexering gebruiken we de CPB-ramingen zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024. Dit betekent dat loonkosten stijgen met 3,4%.			
Nacalculatie loonindex 2025	-5	0	-5
In de primaire begroting 2025 is uitgegaan van de CAO 2024 met daarbij de CPB-raming van de loonindex 5,4%. Dat betekent dat er een nacalculatie komt voor 2025 -/- 0,6%. Op basis van deze nacalculatie wordt de primaire begroting 2026 berekend.			
Nacalculatie prijsindex 2025	0	0	0
Voor de prijsindexering wordt een nacalculatie toegepast op de primaire begroting 2025. In de primaire begroting 2025 is rekening gehouden met een stijging van 2,8%. Op basis van de september circulaire is de stijging voor 2025 2,7%. Dat betekent een verlaging van 0,1%. Op basis van deze nacalculatie wordt de primaire begroting 2026 berekend.			
Prijsindex 2026	7	0	7
De indexering van de budgetten voor de ontwikkeling van loonkosten en prijzen wordt in de primaire begroting verwerkt op de gebruikelijke wijze. Voor de indexering gebruiken we de CPB-ramingen zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2024. Dit betekent dat prijzen stijgen met 2,6%.			
Uitvoeringskosten Leefgeld Oekraïners	200	0	200
Voor de jaren 2026 en 2027 zijn uitvoeringskosten Leefgeld Oekraïners begroot als gevolg van de ontwikkeling van de situatie			
Ombuigingen	4	0	4
Serviceteam bewindvoering	4	0	4
De mutatie is onderdeel van de bestuurlijke opdracht "Een toekomstbestendig sociaal domein", uitwerkingsopdrachten spoor 2 onderdeel 1 "Aanpassing van de uitvoering en bedrijfsvoering". Het serviceteam voor externe bewindvoering bundelt alle diensten en samenwerking rond beschermingsbewind. Dit zorgt voor passende, kwalitatieve ondersteuning van inwoners met financiële problemen en draagt bij aan het beheersen van de kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Om de gewenste besparing van € 0,3 miljoen op de programmakosten van het Minimabeleid te realiseren, is een investering van € 0,2 miljoen in extra formatie noodzakelijk. Dit leidt uiteindelijk tot een netto besparing van € 0,1 miljoen, wat de bijdrage van de gemeente verlaagt.			

Neutrale wijzigingen	181	0	181
Budgetneutrale wijziging; Participatiemiddelen over naar apparaat	2	0	2
Het betreft een budgetneutrale wijziging (van Participatie naar Bedrijfsvoering).			
Nieuwe kostenverdeling naar taakvelden/ producten	178	0	178

Totaal Mutaties Uitgangspuntennotitie 2026	2.288	0	2.288
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	76.266	1.494	74.772

Bedragen x € 1.000

In deze begroting zijn de volgende aanpassingen gedaan op de cijfers uit de Uitgangspuntennotitie 2026:

Omschrijving	Lasten	Baten van derden	Bijdragen gemeenten
Begroot t/m Uitgangspuntennotitie	76.266	1.494	74.772

Mutaties Begroting 2026

Apparaatskosten Drechtwerk	5.465	-263	5.728
-----------------------------------	--------------	-------------	--------------

Mee- en tegenvallers	5.465	-263	5.728
Lasten en baten Drechtwerk	11.852	580	11.272
Conform BBV worden de lasten apparaat en overhead verantwoord onder de opgave Bedrijfsvoering.			
Lasten en baten Drechtwerk opnieuw ivm BBV	-6.387	-843	-5.544
Conform BBV worden de lasten en baten Drechtwerk op 0 gezet en wordt de begroting 2026 t/m 2029 opnieuw opgebouwd.			

Apparaatskosten DVO's	686	0	686
------------------------------	------------	----------	------------

Autonome ontwikkelingen	686	0	686
Actualisatie DVO beschermd wonen	219	0	219
Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de GR Sociaal met een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afspraken over de personele inzet vanuit de GR Sociaal gericht op Beschermd wonen en Opvang. Voor de inzet vanaf 2025 zijn aanvullende afspraken gemaakt met betrekking tot de formatie en de loonkosten.			
Actualisatie DVO-inburgering	467	0	467
Met de gemeenten zijn afspraken gemaakt om de taken op het gebied van de Wet Inburgering uit te breiden. Voor de DVO-inburgering is er 4 fte consulent sociaal domein toegevoegd inclusief loonindex 2026 van 3,4%. De verdeelsleutel naar gemeenten is conform afspraken DVO.			

Treasury Drechtwerk	-1	0	-1
----------------------------	-----------	----------	-----------

Mee- en tegenvallers	-1	0	-1
Lasten en baten Drechtwerk	306	34	272
Conform BBV worden de lasten apparaat en overhead verantwoord onder de opgave Bedrijfsvoering.			
Lasten en baten Drechtwerk opnieuw ivm BBV	-307	-34	-273
Conform BBV worden de lasten en baten Drechtwerk op 0 gezet en wordt de begroting 2026 t/m 2029 opnieuw opgebouwd.			

Totaal Mutaties Begroting 2026	6.151	-263	6.414
---------------------------------------	--------------	-------------	--------------

Totaal Begroting 2026	82.417	1.231	81.186
------------------------------	---------------	--------------	---------------

Bedragen x € 1.000

Conform de uitgangspuntennotitie 2026 groeit het apparaat in 2026 niet mee, zie verder in de risicoparagraaf.

Overhead

De bedrijfsvoeringskosten bevatten lasten van overhead zoals bedoeld in het BBV. Dit zijn kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

De totale kosten voor overhead bedragen circa € 20 mln. De overhead wordt omgeslagen over alle taakvelden waar de apparaatskosten aan worden toegerekend en via die taakvelden in rekening gebracht bij de gemeenten.

De overhead van Drechtwerk is onderdeel van het product Drechtwerk binnen de Opgave Ontwikkelen naar werk en bedraagt circa € 5,6 mln.

In de bijlage "Overzicht van lasten en baten naar Taakvelden" is dit zichtbaar als Taakveld 0.4.

2.6 Algemene dekkingsmiddelen

Treasury is onderdeel van de Algemene dekkingsmiddelen en is opgenomen onder de Opgave Bedrijfsvoering.

In de begroting is het gebruikelijk om een bedrag voor Onvoorzien op te nemen. Dit bedrag is bestemd voor lasten, die nog niet in de begroting van de opgaven zijn opgenomen. De wens van de deelnemende gemeenten is dat de GR Sociaal terughoudend is in het vormen van reserves, zowel in de balans als binnen de exploitatie. Dat betekent dat geen bedrag voor onvoorzien is opgenomen.

2.7 Vennootschapsbelasting

De GR Sociaal neemt voor de meeste gevallen met haar activiteiten niet deel aan het economisch verkeer, waarbij sprake is van winst(streven). De activiteiten betreffen veelal overheidstaken of worden maximaal kostendekkend uitgevoerd. Voor de jaren 2026-2029 verwachten wij voor de activiteiten die wel onder de Vennootschapsbelasting vallen geen afdracht te moeten doen. Om die reden is een bedrag van nihil begroot.

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het vermogen om financiële risico's op te vangen en omvat de weerstandscapaciteit minus de risico's. Weerstandscapaciteit bestaat uit het aanwezige eigen vermogen in de vorm van algemene reserve, het vrije besteedbare deel van bestemmingsreserves en het bedrag voor onvoorzien.

In de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen is opgenomen dat binnen de GR Sociaal in principe geen reserves worden gevormd en aangehouden. Het vormen van weerstandsvermogen vindt dan ook volledig plaats bij de gemeenten zelf. Dat betekent dat de weerstandscapaciteit van de GR Sociaal (nagenoeg) nihil is.

Algemene reserve

De stand van de algemene reserve is nihil.

Risicobeheersing

Risicomanagement verschaft de mogelijkheid om optimaal om te gaan met onzekerheden. Met het weerstandsvermogen wordt de relatie weergegeven tussen middelen (weerstandscapaciteit) en

risico's. Tot de risico's behoren alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (zoals verzekering) en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie. In de volgende tabel zijn deze opgenomen.

Openstaande risico's

Omschrijving	Kans	Totale omvang (€)	Impact (€)	Toelichting
Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Zeër groot (90%)	1.900.000	1.710.000	Voor het aantal bijstandsgerechtigden is de afgelopen jaren een doelstelling gehanteerd, die inhoudt dat we 2.5% beter scoren dan de landelijke CPB-prognose. Die doelstelling is de afgelopen jaren nooit gehaald. Daarover is elk jaar gerapporteerd bij de jaarrekening. Wij vinden het van belang een ambitieuze, maar realistische doelstelling op te nemen voor 2026 en verder. Daarom hebben we goed gekeken wat wij echt haalbaar achten. De consequenties van het aanpassen van de doelstelling zijn daarom als risico opgenomen in de risicoparagraaf.
Besparing op was- en strijkservice	Matig (25%)	1.000.000	250.000	De pilot voor de algemene voorziening (was-en strijkservice) wordt opgestart vanaf 2025 en aangeboden aan nieuwe Wmo-cliënten ter vervanging van de tot dan toe beschikbare maatwerkvoorziening in de Huishoudelijke Ondersteuning. Het doel was het ontlasten van de huishoudelijke ondersteuning bij een tijdrovende - dus kostbare - klus. Door dit uit te besteden aan de participatiedoelgroep is beoogd kostbare tijd van gekwalificeerde hulpen effectiever te benutten en tegelijkertijd verondersteld dat hiermee impact kon worden gemaakt op de sociale positie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het kan zijn dat het in 2026 nog niet volledig is ingericht.
Nieuwe aanbesteding Begeleiding	p.m.		p.m.	Medio 2026 wordt er een nieuwe aanbestedingstraject opgestart voor Begeleiding. De financiële gevolgen zijn nog niet te kwantificeren.
Nieuw contract met vervoerders Wmo collectief vervoer	p.m.		p.m.	Per 1 augustus 2025 gaat Stroomlijn een nieuw contract aan met de vervoerders voor collectief vervoer. De financiële effecten zijn nog onduidelijk.
DW Kamerlingh Onnesweg 1	p.m.		p.m.	Het in eigendom zijnde pand van Drechtwerk aan de Kamerlingh Onnesweg 1: onvoorziene benodigde maatregelen om te voldoen aan wet- en regelgeving kunnen impact hebben op het exploitatieresultaat.
Uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V.	Gemiddeld (50%)	1.132.000	566.000	Uitstaande geldlening aan Assembly Partner B.V. op 1 januari 2024 groot € 1.132.000. Bij faillissement is het risico tot het niet volledig innen van de uitstaande lening reëel, afgegeven borgstelling zal dit risico beperken.
Invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief van toepassing is	Klein (10%)	3.000.000	300.000	Het kabinet heeft besloten om voor alle Wmo-voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren. Het kabinet gaat er van uit dat de gemeenten hierdoor per saldo minder zullen uitgeven voor de wmo voorzieningen. Vooruitlopend op de wetgeving die hierbij nodig is heeft het kabinet al wel de algemene uitkering uit het gemeentefonds neerwaarts bijgesteld. Voor de Drechtstedengemeenten betekent dit een lagere uitkering uit het Gemeentefonds van circa 3 miljoen euro. Het risico geldt vanaf 2027.
Huisvesting	Matig (25%)	300.000	75.000	Het pand 'De Hellingen' is gehuurd tot eind 2026. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Ook de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen oplopen, door de ouderdom van het pand. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen en onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen. De verwachting is overigens dat in 2026 geen grote investeringen of extra onderhoudskosten meer voor het pand aan de Hellingen worden gedaan.

Gevolgen wijziging omvang Sw-subsidie van het Rijk	p.m.		p.m.	Rijkssubsidie SW (vanaf 1-1-2008 gemeentelijke subsidie SW): de subsidie SW is de belangrijkste inkomstenbron van het onderdeel Drechtwerk. Wijziging in de bekostigingssystematiek kan gevolgen hebben voor de omvang van de subsidie SW, d.w.z. dat het ministerie de hoogte van de subsidie per SE bepaalt. Elke euro verandering in de subsidie veroorzaakt een gelijke mutatie in het tekort zowel positief als negatief. (in deze begroting zijn de meest recente budgetten verwerkt, septembercirculaire 2024 als wel een verwachte LPO Rijkscompensatie).
Gevolgen afwijking van blijfkans berekening Wsw	p.m.		p.m.	Bij de invoering van de Participatiewet is de door het Rijk begrote bezuiniging op de rijksbijdrage als uitgangspunt genomen. Voor de verdeling van de subsidiegelden wordt rekening gehouden met een zogenaamde blijfkansberekening. De werkelijke uitstroom van Drechtwerk versus de uitstroom vanuit het actuair model waar vanuit het Rijk werkt, kan (grote) afwijkingen hebben hetgeen kan leiden tot (aanzienlijke) tekorten op de subsidie inkomsten ten opzichte van de salarisbetalingen zoals inmiddels gepresenteerd.
Geen compensatie van het Rijk inzake hogere loonkosten	Matig (25%)	370.000	92.500	Bij het opstellen van een begroting wordt gewerkt met bekende (verwachte & exacte) ontwikkelingen op gebieden als aanpassingen van WML, loonprijsontwikkelingen, bekende cao-afspraken waar van toepassing. Vaststaande gegevens over landelijke ontwikkelingen, gepubliceerd in de meest recente mei- en septembercirculaires van het Rijk zijn hierin verwerkt. Elke wijziging of aanpassing heeft dus direct effect op de hier gepresenteerde (meerjaren-) begroting. Een afwijking van 1% op de lonen voor SW heeft een effect van € 293.000 en op overig personeel een effect van € 77.000.
Totaal			2.993.500	

Financiële kengetallen

	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	5%	5%	5%	5%	5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	4%	4%	4%	4%	4%
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de omvang van de lasten en baten.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. Het eigen vermogen van GR Sociaal is nihil, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen en daarom is deze ratio 0%.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. GR Sociaal heeft geen structurele exploitatieruimte.

De geprognosticeerde balans en de raming van het EMU-saldo zijn opgenomen in de financiële begroting.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De GR Sociaal heeft een aantal kapitaalgoederen. Onder kapitaalgoederen wordt verstaan: de in eigendom verkregen terreinen, gebouwen en installaties en onderhoud e.d. voor gehuurde/gepachte objecten. Hieronder vallen de volgende locaties:

- het onderkomen Bakestein in Zwijndrecht (huur)
- het onderkomen de Lockhorst in Sliedrecht
- het pand aan de Snelliusstraat (Kamerlingh Onnesweg) in Dordrecht
- het gehuurde pand aan de Hellingen in Dordrecht.

Erfpacht en onderhoud

De hoofdlocatie van Drechtwerk, aan de Snelliusstraat, is gebouwd op in erfpacht uitgegeven gronden. De erfpachtovereenkomst loopt in 2039 af.

Alle locaties zijn in goede conditie en worden regelmatig geïnspecteerd door externe organisaties (brand- en bedrijfsschadeverzekeraar) en/of door ingehuurde installatiebedrijven. Voor de panden zijn meerjarig beheer- en onderhoudsplannen opgesteld. De looptijd van het beheerplan van het pand aan de Snelliusstraat is afgestemd op de einddatum van het erfpachtcontract. Voor het groot onderhoud aan dit pand is een meerjaren onderhoudsvoorziening gevormd. De meerjaren onderhoudsbegroting wordt jaarlijks geactualiseerd. Er vindt een jaarlijkse dotatie plaats aan deze voorziening plaats ten laste van de exploitatie van het lopend jaar.

Toekomstige ontwikkelingen

De GR Sociaal heeft op basis van de Samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Dordrecht de intentie (deels) mee te verhuizen naar het Dordthuis. Daarnaast wordt onderzocht wat de optimale indeling is voor de toekomstige huisvesting van de organisatie en welke locaties hiervoor geschikt zijn. De verwachting is dat in 2026 de verhuizing zal zijn voor de organisatie naar de nieuwe locaties.

In het eerste kwartaal van 2025 is/wordt een keuze gemaakt welk pand naast het Dordthuis geschikt is om als nieuwe huisvesting voor de organisatie. In de Voorjaarsbrief 2025 wordt een voorbereidingskrediet gevraagd voor het verder uitwerken van plannen e.d. voor dit pand. Op dit moment is nog niet volledig helder wat de nieuwe locaties betekenen voor de begroting 2026, zowel in exploitatie als in investering.

Beleidskader

Het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal een Nota Activabeleid 2023 vastgesteld. Deze nota geeft weer hoe binnen de GR Sociaal wordt omgegaan met investeringen, die meerjarig worden gebruikt. Aan de Nota Activabeleid 2023 liggen het meest recente BBV en de notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV ten grondslag.

3.3 Financiering

Financieringsstatuut

Op 23 januari 2023 is een nieuw Financieringsstatuut door het Algemeen bestuur vastgesteld, geldend vanaf 2023. In het statuut zijn alle aspecten van de financiering van de GR Sociaal opgenomen. Het heeft als doel om de beleidskaders aan te geven voor de uitvoering van de treasuryfunctie. De uitvoering is opgedragen aan de gemeente Dordrecht. De GR Sociaal is en blijft daarbij autonoom in het vaststellen van het treasurybeleid.

Het treasurybeleid dient, als onderdeel van het financieel beleid, de uitvoering van de taken van de GR Sociaal te ondersteunen en waarborgen te bieden voor de financiële continuïteit van de organisatie op korte en lange termijn.

Om invulling te geven aan de financiële functie zijn in het statuut de volgende doelstellingen benoemd:

- Het opereren binnen de kaders zoals die gesteld zijn in de Wet Fido en door het Algemeen Bestuur.
- Het zorgdragen voor een effectief en efficiënt kas- en saldobeleer.
- Het zorgdragen voor een goed relatiebeheer.
- Het minimaliseren van financieringskosten.
- Het voeren van een prudent beleid rond uitzettingen en derivaten.
- Het realiseren van gedegen informatiestromen.

Risico's

Financiële risico's

Renterisico's hebben betrekking op de vlottende schuld en de vaste schuld. De Wet Fido stelt een norm voor het maximumbedrag waarvoor kortlopende financieringsmiddelen, met een looptijd korter dan één jaar, kunnen worden aangetrokken. Deze *kasgeldlimiet* bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming. Voor 2026 bedraagt dit € 30 miljoen, zijnde 8,2% van circa € 367 miljoen.

De *renterisiconorm* heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal aan lasten. Het begrotingstotaal van de GR Sociaal bedraagt voor 2026 circa € 367 miljoen waardoor de norm voor de GR Sociaal gelijk is aan € 73 miljoen. Op dit moment heeft de GR Sociaal drie langlopende leningen. In verband met een mogelijke verbouwing van een toekomstig pand, bestaat de kans dat er in 2026 een nieuwe lening wordt afgesloten.

De huidige leningenportefeuille laat over 2026 het volgende beeld zien:

Geldgever	Oorspronkelijk bedrag	jaar	Laatste aflossing in jaar	vorm lening	Rente- percentage	vervaldata rente en aflossing	Boekwaarde per 1-1-2026	Aflossing	Boekwaarde per 31-12-2026
BNG 40.097704	€ 3.000.000	2003	2028	lineair	4,33%	6-jun	300.000	120.000	180.000
BNG 40.109859	€ 23.600.000	2015	2039	annuïteit	1,64%	24-jun	14.870.843	953.573	13.917.270
BNG 40.109860	€ 3.000.000	2015	2039	fixed	1,96%	24-jun	3.000.000	0	3.000.000
							18.170.843	1.073.573	17.097.270

Kredietrisico's

Een kredietrisico is het risico van een niet-terugbetaling. Deze doen voor bij uitzettingen (verstrekke geldleningen, beleggingen) of bij borgstellingen. Deze risico's worden door de Wet Fido ingeperkt door middel van te stellen voorwaarden aan marktpartijen en financiële producten. Het is de verwachting dat de GR Sociaal in 2026 geen overvloedige liquide middelen waarbij kredietrisico's worden gelopen zal uitzetten en/of leningen zal verstrekken.

Kas- en saldobeleer

De treasuryfunctie zorgt voor de inrichting van het betalingsverkeer en regelt de kredietlijnen. Op basis van een korte liquiditeitsplanning worden de liquiditeiten beheerd, waarbij met kasgeld en deposito's het saldo naar nul wordt gestuurd.

Relatiebeheer

Het relatiebeheer heeft betrekking op het onderhouden van markrelaties met banken en financiële instellingen, en is van belang om ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren.

Financieringskosten

Er wordt gezorgd voor een optimale financiering van de GR Sociaal. De activiteiten zijn er op gericht om de kosten voor aangetrokken financieringsmiddelen (zowel kort als lang) zoveel mogelijk te beperken. Beheersing van de liquiditeitenstromen vanuit gemeenten is het belangrijkste speerpunt.

Beleid rond uitzettingen en derivaten

Ten aanzien van het uitzetten van (tijdelijk) overtoollige geldmiddelen geldt dat deze in principe in 's Rijks Schatkist worden aangehouden. Als hiervan wordt afgeweken wordt de Wet Fido, strikt gevolgd.

Financiering

De financieringspositie luidt als volgt:

Financiering (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Te financieren				
Vaste activa	19.830	18.823	17.250	16.353
Financieringsmiddelen				
Reserves	0	0	0	0
Voorzieningen	3.071	3.071	3.071	3.701
Langlopende leningen	18.171	17=.97	16.008	14.963
	21.242	20.169	19.079	18.034
	1.412	1.346	1.829	1.681

In de vaste activa is nog geen bedrag opgenomen voor de mogelijke investeringen m.b.t. de toekomstige huisvesting.

Rentelasten en toegerekende rente

In 2023 is de (nieuwe) nota Activabeleid vastgesteld. In de nota is het beleid vastgesteld voor investeringen vanaf 2023. Eerder gedane investeringen kunnen afwijken van dit beleid. In 2026 wordt 1,5% gehanteerd als renteomslagpercentage. Over eigen financieringsmiddelen mag maximaal het gemiddeld rentepercentage op aangetrokken geldleningen (kort- en lang vreemd vermogen) worden berekend.

Renteschema	2026	2027	2028	2029
Rentelasten langlopende leningen	316	295	274	255
Rentelasten kortlopende leningen	215	215	215	215
Rentebaten versterkte leningen	-215	-215	-215	-215
Rente eigen financieringsmiddelen	0	0	0	0
	316	295	274	255
Toegerekende rente	316	295	274	255
	316	295	274	255
Resultaat op Treasury	0	0	0	0

De rentebaten en rentelasten zijn opgenomen bij Treasury.

3.4 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf van de meerjarenbegroting 2026 - 2029 komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan bod:

1. Organisatieontwikkeling
 - 1.1 Programma Samen Verbeteren
 - 1.2 Doorontwikkeling ICT Landschap
 - 1.3 Doorontwikkeling Opgave Bedrijfsvoering
2. Proces herontwerp en innoveren dienstverlening
3. Informatisering & automatisering
4. Toekomstige huisvesting GR Sociaal
5. Situatie SGD en financieringsmodel

1. Organisatieontwikkeling

In 2024 lag de focus binnen de opgave bedrijfsvoering Sociale Dienst Drechtsteden en bij bedrijfsvoering Drechtwerk het continueren van de werkzaamheden en het op orde brengen van de personele bezetting. Het programma Samen Verbeteren om te komen tot proces herontwerp en procesoptimalisatie waarbij klantgemak maar ook medewerkerstevredenheid leidend waren. Dit programma is gestart in 2024 en loopt meerjarig door en zal ook in 2026 bijdrage aan het effectief en efficiënt maken van de basisprocessen. Hierdoor kunnen we de cliënten beter van dienst zijn en halen we de werkdruk weg en zal het mogelijk leiden tot een lagere personele bezetting.

Daarnaast is een onderzoeksopdracht in kaart gebracht welke uitdagingen op het gebied van een toekomstbestendige ICT omgeving het hoofd geboden dienen te worden in de jaren 2025 e.v. Hierin zal geïnvesteerd moeten worden om te zorgen dat de basis dienstverlening kan worden geborgd. En de GR Sociaal staat ook voor nieuwe uitdaging aan de lat om nieuwe ontwikkelingen te doen om klanttevredenheid hoog te houden. Het hebben van een goedwerkende klantportal is noodzakelijk. Een bedrijfsvoeringsbrede opdracht is geformuleerd voor het verder doorontwikkelen van de Plofach taken waarbij een volledige samenvoeging en integratie van deze taken van de Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk het uiteindelijke doel is in de periode 2025-2029. Naast de ontwikkelingen op de inhoud van een samengaan van Drechtwerk en de SDD zal ook de bedrijfsvoering tot een gemaakt worden. Hiermee voldoen we aan wettelijke verplichting en voorkomen we dubbelwerk.

1.1 Programma Samen Verbeteren

Binnen het programma Samen Verbeteren worden de hoofd processen van de opgaven Bestaanszekerheid, Dienstverlening, Ontwikkelen naar Werk en Zorg voor Ondersteuning in lijn gebracht met de visie van de organisatie. Het doel is dat de processen efficiënter en effectiever worden ingericht met behulp van alle technische mogelijkheden, met als ultieme doel nog betere en efficiëntere dienstverlening aan onze inwoners. Daarnaast levert het een bijdrage aan een personele nullijn, zoals in de begroting afgegeven vanaf 2025. Dit betekent concreet dat GR-sociaal kostenefficiënter gaat werken maar tegelijkertijd hetzelfde kwaliteitsniveau maar graag nog betere dienstverlening realiseert. Voor medewerkers wordt werken bij de Sociale Dienst Drechtsteden ook prettiger, geen onnodige en dubbele administratieve handelingen waardoor er meer tijd over blijft voor contact met de inwoner.

De volgende hoofdprocessen zijn voorbereid in 2024 en zullen worden geoptimaliseerd in 2025:

1. Schuldhulpverlening;
2. Ontwikkeling naar Werk;
3. Kennismaking;
4. Melding Wmo;
5. Minimaregelingen.

1.2 Doorontwikkeling ICT Landschap

In 2024 is een start gemaakt voor de integratie van het ICT-landschap van de Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk; in Q3 is hier een onder

1.3 Doorontwikkeling Opgave Bedrijfsvoering

In Q3 is een opdracht geformuleerd voor het opstellen van een advies en te komen tot (meerjarig)

ontwikkelplan om te komen tot een “gestructureerde doorontwikkeling richting passende bedrijfsvoering voor GR Sociaal (GRS). Met de inwoner in het hart en werkend vanuit kernwaarden met leidende principes die voor alle 5 opgaven gelden. In dit meerjarig ontwikkelplan wordt gekomen tot een gemeenschappelijke bedrijfsvoering van Drechtwerk en SDD. In Q1 2025 vindt verdere besluitvorming en uitwerking plaats.

2. Proces herontwerp en innoveren dienstverlening

In 2023 is de organisatiestructuur heringericht op 5 opgaven, de 3 inhoudelijke opgaven en de overkoepelende opgaven "Dienstverlening" en "Bedrijfsvoering". Voor 2024 en 2025 betekent dit dat we kunnen gaan doorbouwen en verbeteren, nu de werkzaamheden logisch bij elkaar gevoegd zijn. Belangrijke punten daarbij zijn:

- Continue zoektocht naar nieuwe manieren (fysiek en digitaal) om de dienstverlening te innoveren en te verbinden. Er moet dan gedacht worden aan de mogelijkheden van vernieuwende digitale toepassingen, aanvraagprocedures sterk te vereenvoudigen (al dan niet met behulp van digitale toepassingen en nieuwe systemen), het toewerken naar 1 integrale intake, zodat vanuit daar sneller, integraler en in 1x de dienstverlening aangeboden kan worden.
- De samenwerking met de wijkteams krijgt een steeds sterkere positie
- Het verder vormgeven aan een regionaal werkcentrum
- Het optimaliseren van de samenwerking tussen Drechtwerk en de SDD, zodat meer inwoners kunnen ontwikkelen naar werk, waar dit kan bij voorkeur lokaal.
- Maatwerk en eenvoud in wat we leveren staan centraal. Omdat dit veel vraagt van professionals zetten we ook in 2025 en 2026 in op het ontwikkelen, op peil houden en uitwisselen van de nodige kennis en vaardigheden via ons centrale opleidingsprogramma "Samen Wijzer".
- Processen en klantreizen tegen het licht houden en herontwerpen. Dubbelingen, voor zover deze er zijn, gaan eruit en de processen worden meer integraal ingericht. Met softwareleveranciers zijn we in gesprek hoe onze inrichting verder te vereenvoudigen en te versimpelen, door middel van standaardisatie.

3. Informatisering & automatisering

In 2025 gestarte onderzoek naar de basis dienstverlening van de ICT binnen de GR Sociaal zal zorgen dat er proactiever gewerkt kan worden aan de juiste ondersteuning aan de primaire dienstverlening. En het voldoen aan de wettelijke eisen. Het hebben van systemen die bedrijfszeker zijn en voldoen aan de nieuwe generatie van Software. Het werken met kunstmatige intelligentie zal meer geïntegreerd zijn en zal zorgen dat uiteindelijk we arbeid beter kunnen inzetten. We zullen in de toekomst middelen vanuit de uitvoering moeten inzetten in systemen. De rol van automatisering zal meer het menselijke werk overnemen. Hierdoor zal de kostenstructuur wijzigen.

4. Toekomstige huisvesting GR Sociaal

In 2020 is een samenwerkingsovereenkomst getekend waarbij de eerste stap naar het Huis van de Stad en Regio - inmiddels Dordthuis is gezet. Een gemeenschappelijke plek waar diverse gebruikers, namelijk de gemeente Dordrecht, Dordrecht Marketing & Partners en de Bibliotheek Aan Zet met de GR Sociaal, zowel de dienstverlening als de organisatieactiviteiten laten plaatsvinden. De afgelopen jaren zijn we als organisaties individueel en als partners een intensief traject aangegaan om te komen tot een ontwerp voor het huis, de werkomgeving en publieke dienstverlening waarin alle primaire processen samen komen. Naar verwachting zal begin Q2 2026 het Dordthuis bouwkundig worden opgeleverd zodat verhuizing in de zomer zal kunnen plaatsvinden. Vanuit het Dordthuis zal dan de publieke dienstverlening gezamenlijk door de partners worden verricht. In het Dordthuis staat de bezoeker centraal, niet de aparte organisaties en dus labelloos.

In februari 2024 werd duidelijk dat de inspecteur van de belastingdienst van mening is dat de dienstverlening aan de GR Sociaal door de gemeente Dordrecht, valt onder 'normale' verhuur en dat deze daarmee vrijgesteld is van BTW. Voor de investering in het Dordthuis heeft dit het gevolg dat de BTW die toerekenbaar is aan de dienstverlening aan de GR Sociaal, op de bouw en exploitatie van het Dordthuis, niet voor aftrek in aanmerking komt. Dit werkt kostprijsverhogend voor de gemeente Dordrecht. Hiermee ontstaat namelijk een financieel risico in de orde van grootte van circa 8 miljoen euro. Het college van de gemeente Dordrecht heeft het bestuur van de GR Sociaal gevraagd mee te denken om deze problematiek te verminderen en te onderzoeken of een deel van de GR Sociaal-organisatie elders gehuisvest kan worden. Hierbij wel met uitgangspunt dat het Dordthuis bedoeld is voor publieke dienstverlening en een aantal kantoorplekken, terwijl de alternatieve locaties de organisatieactiviteiten zullen huisvesten.

In maart 2025 heeft het bestuur besloten om op basis van verschillende criteria, waaronder financiële haalbaarheid, doorlooptijd en functionele geschiktheid, de GR Sociaal te huisvesten in de panden het Dordthuis, 't Achterom en de Snelliusstraat.

Met het besluit omtrent de locaties zijn een aantal projecten gestart nl.:

- Het doorzetten van de betrokkenheid in het project Dordthuis waarbij de publieke dienstverlening van GR Sociaal in het Dordthuis wordt gehuisvest. Dit vereist een betrokkenheid in diverse werkgroepen op gebied van huisvesting, facilitaire zaken maar ook een transitie traject op gebied van dienstverlening.
- de ontwikkeling van de locatie 't Achterom samen met de gemeente Dordrecht (eigenaar van het pand)
- Opstart aanpassen locatie Snelliusstraat (eigendom GRSociaal en erfpachtconstructie met de gemeente Dordrecht).

In deze begroting zijn de afspraken vanuit de SOK als kader vanaf de jaarschijf 2027 verwerkt. Op het moment van het maken van deze begroting zijn nog niet alle zaken bekend zoals de benodigde investeringen zodat op dat punt nog nadere voorstellen bestuurlijk worden aangeboden. Maar ook zal in de eerste helft van 2025 de huuraanbiedingen met de gemeente Dordrecht met betrekking tot het Dordthuis en de locatie aan 't Achterom verder worden geconcretiseerd zodat deze in de zomer 2025 kunnen worden ondertekend.

p basis van de werkwijze die hierboven is geschreven is de formatie voor 2026 berekend. Uitkomst is een toename met 3,3 fte vanaf 2026.

We verwachten de groei die bij ongewijzigd handelen nodig is voor nu behoorlijk op te kunnen vangen. In de begroting 2026-2029 wordt daarom van het uitgangspunt van meegroeien afgeweken en beweegt de formatie in de begroting 2026 niet mee met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.). Hiermee is een structurele ombuiging gerealiseerd van € 387.000 per jaar.

5. Situatie SGD en financieringsmodel

Bij de SGD vindt momenteel een evaluatie plaats. Onderdeel daarvan is ook een herijking van de ProductDienstenCatalogus (PDC) en het kosten(verdeel)model. De uitkomst ervan kan leiden tot een andere financiering die gevolgen kan hebben voor de kosten die de GR Sociaal op dit moment betaald. Het is echter nog onvoldoende duidelijk welke consequenties dit heeft. Wel is het zo dat ook de cao-afspraken door de Servicegemeente doorberekend moeten en zullen worden. De serviceorganisatie hanteert hiervoor dezelfde uitgangspunten als de GRS en dus hanteren we voor de Begroting 2025 dezelfde indexering als wat we op onze eigen personele lasten toepassen als mutatie op de kosten voor de overeenkomst met de serviceorganisatie Dordrecht.

Ontwikkelingen bedrijfsvoering

De onderstaande tabellen geven inzicht in de formatie en bezetting van het afgelopen jaar (2024), het huidige jaar (2025) en een vooruitblik naar 2026. De ontwikkeling van de formatie en bezetting in 2025 wordt nader toegelicht in de Voorjaarsbrief 2025. Voor het jaar 2026 zijn op dit moment geen ontwikkelingen bekend die aanleiding geven tot een stijging of daling van de formatie.

2024

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	164,75	144,49	20,26
Ontwikkelen naar werk	112,03	107,74	4,29
Zorgen voor ondersteuning	82,65	81,84	0,81
Bedrijfsvoering	65,37	59,29	6,08
Dienstverlening	50,58	49,41	1,17
Directie, Control & Strategie	20,90	19,17	1,73
Totaal	496,28	461,94	34,34

2025

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	168,75	151,60	17,15
Ontwikkelen naar werk	116,07	124,31	-8,24
Zorgen voor ondersteuning	83,05	86,49	-3,44
Bedrijfsvoering	65,37	59,12	6,25
Dienstverlening	49,72	49,69	0,03
Directie, Control & Strategie	20,90	18,06	2,84
Totaal	503,86	489,27	14,59

2026

Opgave	Formatie	Bezetting	Saldo
Bestaanszekerheid versterken	168,75	151,60	17,15
Ontwikkelen naar werk	116,07	124,31	-8,24
Zorgen voor ondersteuning	83,05	86,49	-3,44
Bedrijfsvoering	65,37	59,12	6,25
Dienstverlening	49,72	49,69	0,03
Directie, Control & Strategie	20,90	18,06	2,84
Totaal	503,86	489,27	14,59

In onderstaand overzicht worden de begroting en realisatie van 2024 gepresenteerd, naast de geactualiseerde begrotingen voor 2025 en 2026. In de begroting 2025 is rekening gehouden met een loonindex van 4,8% en een prijsindex van 2,7%. Daarnaast is in 2025 sprake van een stijging van de formatie, voortkomend uit eerder genomen besluiten en afgesloten DVO's (dienstverleningsovereenkomsten).

Voor de begroting 2026 is uitgegaan van een loonindex van 3,4% en een prijsindex van 2,6%, zoals opgenomen in de septembercirculaire 2024.

Mochten er zich nieuwe ontwikkelingen voordoen op het gebied van indexeringen, dan worden deze verwerkt bij de eerstvolgende begrotingswijziging.

Opgave	Begroting 2024	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Bedrijfsvoering	7.119.892	6.530.946	7.269.628	7.516.795
Bestaanszekerheid versterken	14.572.469	13.746.678	15.797.007	16.334.105
Dienstverlening	4.606.104	4.231.999	4.724.778	4.885.420
Directie, Control & Strategie	2.665.384	2.400.810	2.814.133	2.909.814
Ontwikkelen naar werk	11.058.074	10.076.157	12.061.614	12.471.709
Zorg voor ondersteuning	7.736.480	7.613.776	8.003.467	8.275.585
Materiële budgetten	15.762.070	15.595.567	16.380.086	16.805.968
Eindtotaal	63.520.473	60.195.934	67.050.713	69.199.397

Materiële budgetten	Begroting 2024	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Afdracht servicegemeente	7.443.201	7.196.792	7.640.942	7.839.606
Automatisering	1.986.259	1.663.809	2.501.315	2.566.349
Budgetten algemeen/ bedrijfsvoering	2.679.116	3.206.939	2.848.840	2.922.910
Centrale Opleidingsbudget	622.345	537.655	636.260	652.803
Clëntenparticipatie	156.000	62.169	160.240	164.406
Huisvesting	1.304.741	1.357.292	1.141.201	1.170.872
Leaseauto's	33.100	64.338	33.970	34.853
Ondernemingsraad GRS	35.100	17.749	36.060	36.998
Uitvoeringskosten	1.502.208	1.488.823	1.381.258	1.417.171
Eindtotaal	15.762.070	15.595.567	16.380.086	16.805.968

3.5 Rechtmatigheid

Het algemeen bestuur stelt het controleprotocol vastgesteld. Op basis van het controleprotocol worden gedurende het begrotingsjaar interne controles uitgevoerd. Er worden controles uitgevoerd op getrouwheid en rechtmatigheid. De accountant stelt de getrouwheid van de jaarrekening vast. Dit is inclusief de afgegeven rechtmatigheidsverantwoording. De accountant toetst in hoeverre de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave is van de werkelijkheid.

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving die direct van invloed zijn op uitkomsten van de balans en/of begroting.

De SiSa bijlage is tevens een onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit komt dan naast de controle van de accountant van de SiSa-verantwoording op rechtmatigheid.

Rapporteringsgrens

Het dagelijks bestuur is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de paragraaf Bedrijfsvoering als blijkt dat de geconstateerde onrechtmatigheden boven de verantwoordingsgrens komen. De rapporteringsgrens is vastgesteld op € 125.000. Deze is gelijk aan de tolerantiegrens die ook de accountant hanteert.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Het dagelijks bestuur en algemeen bestuur bepalen samen welke informatie aanvullend wordt opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Daar het dagelijks bestuur graag een actieve informatieverstrekking invult, worden in de paragraaf Bedrijfsvoering relevante bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid (boven de rapportagegrens) gedeeld.

Rechtmatigheidsverantwoording		
verantwoordingsgrens		rapporteringsgrens
Fouten	Onduidelijkheden	paragraaf Bedrijfsvoering
1%	1%	€ 125.000

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid houdt in dat financiële beheershandelingen passen binnen de begroting en balansmutaties. Voor de begrotingsrechtmatigheid is de wetgever uitgegaan van het programmaniveau als de norm. Bij de GR Sociaal stelt het algemeen bestuur de autorisatie op een aantal programma's vast.

In de financiële verordening die parallel aan deze begroting wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur worden de afspraken omtrent begrotingsrechtmatigheid geactualiseerd op basis van de kadernotities van de commissie BBV.

3.6 Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is overheden transparanter te maken. De Woo-contactpersoon is een nieuwe rol per 1 mei 2022. De Woo-contactpersoon beantwoordt op laagdrempelige wijze vragen over de bij de gemeente beschikbare informatie. Sinds 1 maart 2024 is een Woo-contactpersoon en Woo Coördinator aangewezen binnen de Sociale Dienst Drechtsteden, zij is te bereiken via woosdd@drechtsteden.nl.

Voor de GR Sociaal betekende de invoering van de Woo, naast een contactpersoon, ook de noodzaak tot herinrichting van het proces voor de Woo-verzoeken. Daarnaast ook de overstap naar een goed archiefsysteem op dit punt en de training van medewerkers. In 2025 gaan we hard aan de slag met het trainen van medewerkers en het creëren van bewustwording binnen de organisatie. We sluiten qua verdere doorontwikkeling en implementatie (deze loopt ook in 2025 door) waar mogelijk aan bij de regionale werkgroepen.

Veel meer dan de Wet openbaarheid van bestuur – de voorganger van de Woo – legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van overheidsinformatie. De Woo stelt de verplichting om 17 gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting zal niet voor alle categorieën tegelijk gelden. De eerste categorieën zijn voor 1 november 2024 gepubliceerd op onze eigen website. De landelijke Woo-index linkt door naar onze eigen website. De volgende fasering wordt in Q4 van 2025 verwacht, de exacte datum is nog niet bekend.

De actieve openbaarmakingsplicht vergt een aanpassing van de interne informatiehuishouding en de administratieve processen binnen de organisatie. Hiermee is in 2022 al een start gemaakt en dit is in 2024 verder opgepakt. In 2025 zal de verdere implementatie vorm krijgen om te zorgen dat wij voldoen aan de Woo door in ieder geval de op dat moment verplichte informatiecategorieën actief openbaar te maken. Daartoe behoort dus ook de technische aansluiting op een mogelijk platform. Deze technische aansluiting wordt regionaal aanbesteed. Dit vergt bewustwording bij de medewerkers, aanpassingen van processen en aanpassingen van de website.

Het proces van actieve openbaarmaking zal op efficiënte, veilige en AVG-conforme wijze worden ingericht door de interne projectgroep voor de implementatie van de Woo. Deze wordt begin 2025 opgericht.

Het aantal omvangrijke Woo-verzoeken neemt toe, ook bij de GR Sociaal. Dit levert voor de GR Sociaal een hoge werkdruk op en legt druk op de ambtenaren die hiermee bezig zijn. Ook in 2024 is een verzoek geweest waarin duizenden documenten werden opgevraagd, wat een onevenredige verzwaring van de werkdruk met zich meebrengt. Daarnaast zijn er in 2024 nog zes andere Woo-verzoeken binnengekomen en afgehandeld. Ook worden er steeds meer informatieverzoeken ingediend als Woo-verzoek. Deze worden als informatieverzoek afgehandeld door de lijn.

3.7 Verbonden Partijen

De GR Sociaal participeert in andere partijen om haar doelen te realiseren of processen tot uitvoer te brengen. Bij een deel van die organisaties is de GR Sociaal zowel bestuurlijk als financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Het Algemeen Bestuur kan besluiten tot oprichting van en deelneming in andere partijen indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. De werkzaamheden van de verbonden partijen moeten een publiek belang dienen.

Het BBV specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt: □

- bestuurlijk belang: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur (directie, Algemeen, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders) of uit hoofde van stemrecht;
- financieel belang: wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is wanneer de partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat en de verbonden partij vervolgens niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Veelal gaat dit om gestort aandelenkapitaal, (fonds)bijdragen, verstrekte leningen of verleende garanties.

De GR Sociaal heeft naar verwachting in 2026 de volgende verbonden partijen waarmee de organisatie een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft. Dit zijn:

- Stroomlijn BV
- Drechtwerk BV
- WerXaam BV

Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties
Naam verbonden partij	Stroomlijn BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, en het op efficiënte wijze uitvoering geven daaraan.
Omvang van financieel belang	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1 plus een aanvullende agiostorting van € 450.000). In 2020 is er een overeenkomst van geldlening getekend voor een lening u/g aan Stroomlijn BV van maximaal € 500.000 met een looptijd van 5 jaar. Deze is begin 2025 verlengd met drie jaar. Ten slotte financiert de GR Sociaal deels de regiekosten en draagt daarmee mede bij aan de exploitatiekosten van Stroomlijn BV.
Bestuurlijk belang	In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt de GR Sociaal vertegenwoordigd door twee bestuurders die namens het Algemeen Bestuur de rol van eigenaar van Stroomlijn vervullen. Er is een nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de rol van het Algemeen Bestuur als eigenaar en die van de opdrachtgevers (o.a. SDD).
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV. Stroomlijn kent naast de Sociale Dienst Drechtsteden ook andere opdrachtgevers. Zo wordt er aansturing gegeven aan het Jeugdwet vervoer (SOJ), het vervoer van Drechtwerk, het leerlingenvervoer, gymvervoer, vervoer vanuit de wet langdurige zorg, beschermd wonen en regisseur OV in DMG-concessie voor de ketenmobiliteit.
Beleidsinformatie	

Verbonden doelstelling	De GR Sociaal is namens de gemeenten in de Drechtsteden verantwoordelijk voor het organiseren en (doen) uitvoeren van het doelgroepenvervoer zoals bedoeld in de WMO 2015. Daarnaast is individueel vervoer nodig voor medewerkers in de participatiewet bij Drechtwerk Stroomlijn regisseert en coördineert dit doelgroepenvervoer. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.
Actuele opgaven van verbonden partij	Stroomlijn is het mobiliteitsplatform voor de Drechtsteden. Het regelt passend vervoer voor de inwoners via het doelgroepenvervoer. Door het ontwikkelbedrijf worden mensen opgeleid tot een kwalitatief goede chauffeur. Stroomlijn richt zich daarnaast in opdracht van de aandeelhouders op de betaalbaarheid van de systemen, de opgave 'De Bereikbare Stad en Regio' en het verduurzamen van het vervoer via het zero emissie convenant doelgroepenvervoer.
Ontwikkelingen	In het Algemeen Bestuur van januari 2025 is besloten om het aandeelhouderschap vanuit de GR Sociaal over te hevelen naar de Drechtsteden gemeenten.

Financieel belang

Aandelenkapitaal GR Sociaal	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.		
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 450.001	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 450.001
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 2.469.000 (2023)	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 2.664.985 (2023)
Jaarlijkse bijdrage			
Toelichting financieel belang	Stroomlijn BV mag maximaal € 100.000 uit het jaarresultaat reserveren voor Innovatie. Het overige resultaat van Stroomlijn BV wordt op basis van de Dienstverleningsovereenkomst afgerekend met de GR Sociaal.		
Vaststelling begroting en jaarrekening	Dit gaat via de Ava.		
Financieel resultaat	€ 0,00		
Risico's			

Naam verbonden partij	WerXaam B.V.
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	WerXaam is personeel BV van de GR Sociaal onderdeel Drechtwerk voor de benodigde marktconformiteit van arbeidsvoorwaarden en flexibiliteit van arbeid van niet-SW-personeel.
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder van aandelen. De waarde is € 18.000.
Bestuurlijk belang	De GR Sociaal is de enige aandeelhouder van deze BV.
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Dit is een 'personeels-BV', waar verschillende groepen medewerkers van het onderdeel Drechtwerk van de GR Sociaal in dienst zijn die geen Wsw-indicatie hebben.

Actuele opgaven van
verbonden partij

Ontwikkelingen

Financieel belang

Aandelenkapitaal GR Sociaal Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.

Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 18.000	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 18.000
--	----------	--	----------

Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1.438.561	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 1.774.640
---	-------------	---	-------------

Jaarlijkse bijdrage geen, verloopt via exploitatie afrekening gedurende het jaar.

Toelichting financieel belang Aandelenkapitaal

Vaststelling begroting en
jaarrekening Door vaststelling van begroting & jaarrekening van de GR-Sociaal.

Financieel resultaat Het (exploitatie)resultaat wordt afgerekend met de aandeelhouder.

Risico's Om te voorkomen dat een derde rechtspositievorm in de
Drechtwerkorganisatie tot arbeidsvoorwaardelijke verschillen leidt,
wordt in de arbeidsvoorwaardenregeling van de personeels-bv zoveel
mogelijk aangesloten bij de bestaande ambtelijke rechtpositie.

Naam verbonden partij	Drechtwerk BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	Het bieden van (aangepaste) arbeid voor mensen met een WSW- indicatie
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder van aandelen. De waarde is € 100,00
Bestuurlijk belang	De GR Sociaal is de enige aandeelhouder van deze BV.
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf, het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening, het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf.

Actuele opgaven van
verbonden partij

Ontwikkelingen

De activiteiten, die BV verricht, zijn op hoofdlijn:

- Arbeidsgehandicapten, die zijn geïndiceerd voor de WSW, aangepaste arbeid bieden die aansluit bij de capaciteiten en mogelijkheden van de betreffende medewerkers met een WSW-indicatie.
- Zorg dragen voor de arbeidsontwikkeling van de medewerkers met een WSW-indicatie door het bieden van een adequate diversiteit aan werksoorten.
- Het bewerkstelligen van doorstroom van medewerkers binnen de diversiteit van werksoorten en zo mogelijk uitstroom naar een reguliere werkgever.
- Het verlenen van diensten aan gemeenten en , incidenteel, aan derden op het gebied van andere gesubsidieerde arbeidsvoorzieningen dan hiervoor bedoeld.
- Het bedrijfsmatig bieden van werk aan andere doelgroepen op het gebied van al dan niet gesubsidieerde arbeid en/of het bemiddelen van andere doelgroepen naar werk (inclusief detachering). Alsmede het bieden van andersoortige activiteiten voor dagbesteding en participatieplekken waarin doelgroepen vooral activiteiten worden geboden gericht op sociale participatie.
- Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf in de breedste zin van het woord.

Financieel belang

Aandelenkapitaal GR Sociaal Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.

Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 2.228.915	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 1.971.704
---	-------------	---	-------------

Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1.947.792	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 1.288.641
--	-------------	--	-------------

Jaarlijkse bijdrage Agiostorting heeft in 2024 plaatsgevonden van €3.000.000

Toelichting financieel belang Aandelenkapitaal

Vaststelling begroting en jaarrekening Door vaststelling van begroting & jaarrekening van de GR-Sociaal.

Financieel resultaat Het (exploitatie)resultaat wordt afgerekend met de aandeelhouder.

Risico's GR-Sociaal staat garant voor de verliezen van Drechwerk BV.

4 Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Meerjarenbegroting 2026-2029	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Bestaanszekerheid versterken	140.324	138.231	145.072	143.045	141.955	141.693
Inkomensondersteuning	128.308	126.846	132.941	130.814	129.622	129.257
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.114	2.177	2.156	2.178	2.200	2.222
Minimabeleid	9.902	9.208	9.975	10.053	10.133	10.214
Ontwikkelen naar werk	50.674	49.843	46.869	46.138	45.496	44.367
Statushouders	0	0	0	0	0	0
Participatie	8.074	8.532	9.350	9.459	9.491	9.242
Inburgering	0	0	0	0	0	0
Drechtwerk	42.600	41.311	37.519	36.679	36.005	35.125
Zorgen voor ondersteuning	82.926	87.786	94.428	94.462	94.723	94.106
Hulpmiddelen	5.454	6.131	5.663	5.588	5.553	5.518
Vervoer	11.043	11.535	12.991	13.710	14.477	14.509
Huishoudelijke ondersteuning	32.036	33.623	36.440	36.077	35.723	35.361
Begeleiding en kortdurend verblijf	34.393	36.497	39.334	39.087	38.970	38.718
Bedrijfsvoering	35.315	36.825	63.929	63.467	63.195	63.234
Apparaatskosten	30.631	32.580	46.932	47.170	47.077	47.077
Apparaatskosten Drechtwerk	0	0	11.852	11.862	11.883	11.921
Apparaatskosten DVO's	4.684	4.245	5.145	4.435	4.235	4.235
Totaal lasten	309.238	312.685	350.299	347.113	345.369	343.400
Baten						
Bestaanszekerheid versterken	140.324	146.544	145.072	143.045	141.955	141.693
Inkomensondersteuning	128.308	134.087	132.941	130.814	129.622	129.257
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.114	2.135	2.156	2.178	2.200	2.222
Minimabeleid	9.902	10.322	9.975	10.053	10.133	10.214
Ontwikkelen naar werk	57.617	60.535	47.284	46.477	45.835	44.706
Statushouders	270	66	18	0	0	0
Participatie	8.910	9.960	9.747	9.798	9.830	9.581
Inburgering	0	0	0	0	0	0
Drechtwerk	48.437	50.509	37.519	36.679	36.005	35.125
Zorgen voor ondersteuning	82.926	91.927	94.428	94.462	94.723	94.106
Hulpmiddelen	5.454	5.581	5.663	5.588	5.553	5.518
Vervoer	11.043	12.099	12.991	13.710	14.477	14.509
Huishoudelijke ondersteuning	32.036	36.204	36.440	36.077	35.723	35.361
Begeleiding en kortdurend verblijf	34.393	38.043	39.334	39.087	38.970	38.718
Bedrijfsvoering	61.912	68.207	81.377	81.132	80.865	80.886
Apparaatskosten	57.229	63.201	64.216	64.691	64.624	64.624
Apparaatskosten Drechtwerk	0	0	11.744	11.754	11.775	11.813
Apparaatskosten DVO's	4.684	5.006	5.145	4.435	4.235	4.235
Treasury Drechtwerk	0	0	272	251	231	213
Totaal baten	342.779	367.213	368.162	365.116	363.378	361.391
Saldo van lasten en baten	33.541	36.671	17.863	18.004	18.009	17.992

Vennootschapsbelasting						
Totaal Vennootschapsbelasting						

Overhead						
Lasten						
Apparaatskosten	-27.812	-31.477	-17.966	-18.128	-18.154	-18.154
Drechtwerk	-6.433	-6.288	0	0	0	0
Baten						
Apparaatskosten	808	744	267	267	267	267
Drechtwerk	609	644	108	108	108	108
Totaal Overhead	-32.827	-36.377	-17.591	-17.753	-17.778	-17.778

Algemene dekkingsmiddelen						
Lasten						
Treasury Drechtwerk	-341	-543	-521	-500	-480	-462
Baten						
Treasury Drechtwerk	77	249	249	249	249	249
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-264	-294	-272	-251	-231	-213

Mutaties reserves						
Onttrekkingen aan reserves						
Programmareserves	250	0	0	0	0	0
Totaal Mutaties reserves	250	0	0	0	0	0

Begrotingsresultaat	700	0	0	0	0	0
----------------------------	------------	----------	----------	----------	----------	----------

Bedragen x € 1.000

4.2 Toelichting baten en lasten

In de paragraaf Samenvatting financiële resultaten is een toelichting en analyse van de begrotingscijfers opgenomen.

Incidentele lasten en baten

De begroting en de meerjarenraming behoren structureel in evenwicht te zijn. Aan incidentele baten en lasten zit een begin en einde en beperken zich tot maximaal drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden in het algemeen als incidenteel beschouwd. In de financiële verordening is opgenomen dat het grensbedrag voor het opnemen van incidentele baten en lasten € 100.000 bedraagt. Er zijn geen structurele of incidentele mutaties in de reserves begroot.

4.3 DVO's

De GR Sociaal voert onderstaande DVO's uit. De programmagelden zijn geen onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal omdat deze in mandaat worden uitgevoerd voor gemeenten. De apparaatskosten zijn wél onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal, de vergoeding van gemeenten is onderdeel van het liquiditeitsoverzicht.

DVO	Leefgeld en Eigen bijdrage	
Doel	- Uitkeren van leefgeldten aan ontheemden uit de Oekraïne, zowel in Gemeentelijke opvang (GOO) als Particuliere opvang (POO) - Incasseren van eigen bijdragen bij ontheemden uit de Oekraïne, die in Gemeentelijke opvang (GOO) zijn opgevangen en inkomsten hebben.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van de Regeling Opvang Oekraïners.	
Programmageld	Gezien het ongewisse verloop van de ontwikkelingen m.b.t. Leefgeld Oekraïners is ervoor gekozen om de bedragen uit de voorjaarsbrief 2025 over te nemen. Deze zijn gebaseerd op het verstrekte Leefgeld in Q4 2024. Op basis van deze aanname is de verwachting dat er € 1.600.000 aan Leefgeld verstrekt wordt in 2026.	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 138.000 € 868.000 € 170.000 € 24.000 € 62.000 € 194.000 € 144.000
Eigen bijdrage	De verwachting is dat er € 122.000 aan eigenbijdrage geïnd gaat worden.	
Eigen bijdrage per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 12.000 € 60.000 € 6.000 € 18.000 € 4.000 € 9.000 € 13.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 2 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2026 zijn de apparaatskosten begroot op € 200.000 (verantwoord onder Apparaatskosten DVO's)	
Overig	Het verstrekte Leefgeld wordt achteraf (per kwartaal) in rekening gebracht bij de gemeenten. De geïnde eigen bijdrage wordt achteraf (per kwartaal) aan de gemeente overgemaakt.	

DVO	Inburgering
Doel	Uitvoering geven aan de Wet Inburgering 2021 Inburgering van asielstatushouders en gezins- en overige migranten.
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 4 jaar (2022 t/m 2025)

Programmageld	2026 totaal € 2.423.000 (SPUK Wet inburgering 2021 t.b.v. taalroutes, tolken en MAP).	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam Dordrecht Hardinxveld-Giessendam Hendrik-Ido-Ambacht Papendrecht Sliedrecht Zwijndrecht	€ 167.000 € 992.000 € 153.000 € 258.000 € 265.000 € 213.000 € 375.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO wordt 20,9 fte ingezet.	
Vergoeding apparaatskosten	In 2026 worden de apparaatskosten door de gemeenten vergoed (begroot € 2.425.130).	
Overig	Vanaf 2024 wordt de reserveringsregeling van de SPUK Wet inburgering 2021 niet meer gepresenteerd op de balans van de GR Sociaal. Het overschot per gemeente wordt jaarlijks met de gemeente afgerekend. E.e.a. conform de uitvoering van de DVO. Ten tijde van de opstelling van de Begroting 2026-2029 zijn nog niet alle DVO's getekend.	

DVO	Kinderopvangtoeslagaffaire	
Doel	Voor de Drechtsteden is binnen de GR Sociaal het Hulpteam Toeslagen opgezet om de door de Belastingdienst gedupeerde inwoners direct concrete hulp te bieden. Naar verwachting zal deze taak tot en met 2026 door de GR Sociaal worden uitgevoerd.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor onbepaalde tijd.	
Programmageld	Op basis van het verstrekte incidentele uitkeringen 2024 is de verwachting dat er in 2026 € 600.000 wordt uitgekeerd.	
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 6,1 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2026 zijn de begrote apparaatskosten € 710.000.	
Overig	N.v.t.	

DVO	Beschermd Wonen en Opvang	
Doel	Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de SDD via een dienstverleningsovereenkomst afspraken over de inzet van de Toegang Wmo. Naast het indiceren van Beschermd Wonen en Opvang is de toegang ook verantwoordelijk voor het wachtlijstbeheer BW.	
In opdracht van de gemeenten	Centrumgemeente Dordrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 1 jaar en wordt jaarlijks geactualiseerd.	
Programmageld	In 2025 is € 20.550.000 voor Beschermd Wonen en € 8.500.000 voor Opvang.	
Programmageld per gemeente	Centrumgemeente Dordrecht	€ 29.050.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 13.51 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet.	

Vergoeding apparaatskosten	In 2025 zijn de apparaatskosten door de gemeenten vergoed (begroot € 1.670.582).
Overig	De DVO Beschermd Wonen en Opvang wordt momenteel geactualiseerd. De definitieve bedragen 2026 zijn momenteel nog niet bekend.

4.4 Financiële positie

Geprognosticeerde balans

In de volgende tabel zijn de geprognosticeerde balanscijfers opgenomen.

Balans (x € 1.000) GRS	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Activa				
Vaste activa	19.830	18.823	17.250	16.353
Vlottende activa	14.517	14.200	14.000	14.000
	34.347	33.023	31.250	30.353
Passiva				
Eigen Vermogen	0	0	0	0
Voorzieningen	3.053	3.053	3.053	3.053
Vaste schulden	18.171	17.097	16.008	14.963
Vlottende passiva	13.123	12.872	12.189	12.337
	34.347	33.023	31.250	30.353
	0	0	0	0

In de vaste activa is nog geen bedrag opgenomen voor de mogelijke investeringen m.b.t. de toekomstige huisvesting.

Activa

De materiële vaste activa bestaat hoofdzakelijk uit het pand Kamerlingh Onnesweg 1. Investerings voor de toekomstige huisvesting van de GR Sociaal zijn nog niet meegenomen. De financiële vaste activa bestaat uit aandelen van en leningen aan de verbonden partijen (zie paragraaf 3.7).

Passiva

Voor spaarverlof, frictiekosten en meerjarig onderhoud aan het pand Kamerlingh Onnesweg 1 zijn voorzieningen gecreëerd. Onder de vaste schulden vallen de drie langlopende leningen (zie paragraaf 3.3).

EMU-saldo

In het bestuurlijk akkoord 'Beheersen EMU-saldo lokale overheid' is onder andere afgesproken dat in de begrotingen van gemeenschappelijke regelingen, gemeenten en provincies het EMU-saldo wordt opgenomen. Hiermee wordt een goede informatievoorziening beoogd die essentieel is voor het op macroniveau monitoren en beheersen van het EMU-saldo en voor het onderhoud van het gemeente- en provinciefonds.

De ontwikkeling van het EMU-saldo is in overeenstemming met het verplichte model opgenomen.

EMU-saldo	2026	2027	2028	2029
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	0	0	0
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-883	-897	-897	-897
3. Mutatie voorzieningen	0	0	0	0
4. Mutatie voorraden	0	0	0	0
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-883	-897	-897	-897

Bedragen x € 1.000

4.5 Verdeelsleutels

Het ophalen van de eerste twee soorten bijdragen gaat aan de hand van een aantal verdeelprincipes en de daaraan gekoppelde verdeelsleutels. In 2021 zijn de verdeelprincipes en -sleutels samen met de gemeenten geactualiseerd aan de hand van zeven criteria: uitlegbaar, transparant, eenvoudig, toekomstbestendig, maatwerk en integraliteit faciliteren en stabiel. Dit heeft geresulteerd in nieuwe verdeelsleutels.

Overeenkomstig de Uitgangspuntennotitie 2026 zijn de verdeelsleutels als volgt.

Opgave	Sleutels 2026-2029
Bestaanszekerheid versterken	
Inkomensondersteuning	Verhouding inkomsten BUIG
Minimabeleid	Voorcalculatie per gemeente
Maatwerkvoorziening inkomenssteun CGZ	Voorcalculatie per gemeente
Budgetadvies en schuldbemiddeling	aantal cliënten schuldhelpverlening
Ontwikkelen naar werk	
Participatie	BUIG aantallen 3 jaars gemiddelde
Statushouders/wet inburgering	aantal inburgeringsplichtingen
WSW	Voorcalculatie per gemeente
Drechtwerk	aantal SW-indicatie en ter werk bij of via Drechtwerk
Zorg voor ondersteuning	
Huishoudelijke ondersteuning	Voorcalculatie per gemeente
Hulpmiddelen, Vervoer	Voorcalculatie per gemeente
Begeleiding, kortdurend verblijf en persoonlijke verzorging	Voorcalculatie per gemeente
Bedrijfsvoering/apparaat	
Apparaat/bedrijfsvoering	Op basis van sleutels diensten

4.6 Investeringsplan

Er zijn geen nieuwe kredieten in deze begroting opgenomen.

4.7 Overzicht per taakveld

			Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
Taakveld		Product	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Overhead			17.966	375	18.128	375	18.154	375	18.154	375
0.4	Overhead	Apparaatskosten	17.966	267	18.128	267	18.154	267	18.154	267
0.4	Overhead	Apparaatskosten Drechtwerk	0	108	0	108	0	108	0	108
Treasury			521	521	500	500	480	480	462	462
0.5	Treasury	Treasury	215	215	215	215	215	215	215	215
0.5	Treasury	Treasury Drechtwerk	306	306	285	285	265	265	247	247
Samenkracht en burgerparticipatie			2.708	2.708	2.708	2.708	2.508	2.508	2.508	2.508
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Apparaatskosten DVO's	2.708	2.708	2.708	2.708	2.508	2.508	2.508	2.508
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal			710	710	0	0	0	0	0	0
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Apparaatskosten DVO's	710	710	0	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen			169.245	178.157	167.341	176.376	166.203	175.251	165.940	174.989
6.3	Inkomensregelingen	Inkomensondersteuning	132.941	132.941	130.814	130.814	129.622	129.622	129.257	129.257
6.3	Inkomensregelingen	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.156	2.156	2.178	2.178	2.200	2.200	2.222	2.222
6.3	Inkomensregelingen	Minimabeleid	9.938	9.938	10.017	10.017	10.096	10.096	10.178	10.178
6.3	Inkomensregelingen	Apparaatskosten	24.209	33.122	24.332	33.367	24.284	33.333	24.284	33.333
WSW en beschut werk			50.160	50.340	49.334	49.518	48.679	48.864	47.837	48.022
6.4	WSW en beschut werk	Drechtwerk	37.519	37.519	36.679	36.679	36.005	36.005	35.125	35.125
6.4	WSW en beschut werk	Apparaatskosten	789	1.077	793	1.085	791	1.084	791	1.084
6.4	WSW en beschut werk	Apparaatskosten Drechtwerk	11.852	11.744	11.862	11.754	11.883	11.775	11.921	11.813
Arbeidsparticipatie			19.681	23.897	19.842	24.034	19.853	24.051	19.604	23.802
6.5	Arbeidsparticipatie	Minimabeleid	37	37	37	37	37	37	37	37
6.5	Arbeidsparticipatie	Statushouders	0	18	0	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	Participatie	9.350	9.747	9.459	9.798	9.491	9.830	9.242	9.581
6.5	Arbeidsparticipatie	Apparaatskosten	10.294	14.095	10.346	14.199	10.326	14.185	10.326	14.185

Hulpmiddelen en diensten (WMO)			23.422	23.369	24.190	24.048	25.032	24.776	25.029	24.773
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Hulpmiddelen	5.663	5.663	5.588	5.588	5.553	5.553	5.518	5.518
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Vervoer	12.991	12.991	13.710	13.710	14.477	14.477	14.509	14.509
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.317	0	1.424	0	1.541	0	1.541	0
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Apparaatskosten	3.451	4.715	3.468	4.750	3.461	4.746	3.461	4.746
Huishoudelijke hulp (WMO)			37.745	38.469	37.392	38.126	37.034	37.769	36.672	37.407
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	Huishoudelijke ondersteuning	35.768	35.768	35.405	35.405	35.051	35.051	34.689	34.689
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	Apparaatskosten	1.977	2.701	1.987	2.721	1.983	2.718	1.983	2.718
Begeleiding (WMO)			29.188	29.882	29.097	29.801	28.977	29.681	28.841	29.545
6.712	Begeleiding (WMO)	Begeleiding en kortdurend verblijf	27.333	27.333	27.233	27.233	27.116	27.116	26.980	26.980
6.712	Begeleiding (WMO)	Apparaatskosten	1.855	2.549	1.864	2.568	1.861	2.565	1.861	2.565
Dagbesteding (WMO)			10.207	12.046	9.961	11.913	9.841	11.911	9.725	11.795
6.713	Dagbesteding (WMO)	Begeleiding en kortdurend verblijf	8.798	10.115	8.544	9.968	8.427	9.968	8.311	9.852
6.713	Dagbesteding (WMO)	Apparaatskosten	1.409	1.931	1.417	1.945	1.414	1.943	1.414	1.943
PGB WMO			5.506	6.584	5.521	6.614	5.516	6.610	5.516	6.610
6.791	PGB WMO	Huishoudelijke ondersteuning	672	672	672	672	672	672	672	672
6.791	PGB WMO	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.886	1.886	1.886	1.886	1.886	1.886	1.886	1.886
6.791	PGB WMO	Apparaatskosten	2.948	4.026	2.963	4.056	2.958	4.052	2.958	4.052
Beschermd wonen (WMO)			1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
6.811	Beschermd wonen (WMO)	Apparaatskosten DVO's	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)			466	466	466	466	466	466	466	466
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	Apparaatskosten DVO's	466	466	466	466	466	466	466	466
Totaal alle Taakvelden			368.787	368.787	365.741	365.741	364.002	364.002	362.016	362.016

(bedragen x € 1.000)

5 Vaststelling

Controleverklaring

[Tekst]

Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur heeft ingestemd met de begroting 2026 op 26 juni 2025.

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal:

De secretaris,

De voorzitter,

G. von Grumbkow

C.C. van Benschop

Algemeen Bestuur

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal op 10 juli 2025.

De secretaris,

De voorzitter,

G. von Grumbkow

C.C. van Benschop

6 Bijlagen

Bijlage A Bijdragen per gemeente per Opgave

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
bedragen x € 1.000								
Bestaanszekerheid versterken	7.705	76.612	4.313	7.659	11.033	11.310	24.077	142.708
Inkomensondersteuning	7.116	70.074	4.000	7.069	10.071	10.397	22.399	131.127
Maatwerkvoorziening	111	1.227	57	121	176	165	300	2.156
Inkomenssteun C.Z.G.								
Minimabeleid	478	5.311	257	469	785	748	1.378	9.425
Ontwikkelen naar werk	1.547	18.838	231	1.319	1.967	2.466	3.981	30.349
Statushouders	1	7	1	2	2	2	3	18
Participatie	412	4.384	230	433	612	586	1.388	8.045
Drechtwerk	1.134	14.447		884	1.353	1.878	2.590	22.286
Zorgen voor ondersteuning	5.455	40.610	5.076	7.149	9.571	8.816	14.576	91.253
Hulpmiddelen	467	2.358	339	465	556	565	913	5.663
Vervoer	569	5.466	491	1.101	1.496	1.344	2.049	12.516
Huishoudelijke ondersteuning	2.113	14.134	1.657	3.050	3.983	2.917	5.886	33.740
Begeleiding en kortdurend verblijf	2.306	18.652	2.589	2.533	3.536	3.990	5.728	39.334
Bedrijfsvoering	4.035	45.785	2.231	4.371	6.152	6.285	11.911	80.771
Apparaatskosten	3.249	34.939	2.090	3.619	5.093	5.040	10.051	64.081
Apparaatskosten Drechtwerk	574	7.307		447	684	950	1.310	11.272
Apparaatskosten DVO's	198	3.362	141	295	358	273	518	5.145
Treasury Drechtwerk	14	176		11	17	23	32	272
Totaal	18.742	181.844	11.852	20.498	28.723	28.876	54.545	345.081

Bijlage B Bijdragen per gemeente per taakveld

In dit overzicht zijn de nieuwe taakvelden opgenomen zoals die vanaf 2026 gelden voor gemeenten.

		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
bedragen x € 1.000									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	167	1.229	136	255	275	218	427	2.708
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	31	405	5	40	83	55	91	710
6.3	Inkomensregelingen	9.303	95.025	5.286	9.331	13.550	13.964	29.266	175.727
6.4	WSW en beschut werk	1.780	22.632	0	1.384	2.117	2.941	4.056	34.907
6.5	Arbeidsparticipatie	1.070	13.005	539	1.061	1.574	1.455	3.451	22.155
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.326	9.868	1.056	1.963	2.564	2.393	3.719	22.891
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	2.249	14.908	1.766	3.242	4.270	3.082	6.249	35.767
6.712	Begeleiding (WMO)	1.549	15.068	1.775	1.637	2.639	2.912	4.286	29.866
6.713	Dagbesteding (WMO)	875	4.790	1.033	1.008	1.215	1.403	1.716	12.039
6.791	PGB WMO	392	3.187	256	576	437	452	1.283	6.584
6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	1.261	0	0	0	0	0	1.261
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	466	0	0	0	0	0	466
Totaal		18.742	181.844	11.852	20.498	28.723	28.876	54.545	345.081

Bijlage C Meerjarenbijdrage per gemeente

Bijdragen gemeenten		Alblasserdam				Dordrecht				Hardinxveld-Giessendam				H.I. Ambacht			
Taakveld - Product (Bedragen x 1.000)		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	167	167	156	156	1.229	1.229	1.123	1.123	136	136	130	130	255	255	244	244
Prod.	Apparaatskosten DVO's	167	167	156	156	1.229	1.229	1.123	1.123	136	136	130	130	255	255	244	244
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	31	0	0	0	405	0	0	0	5	0	0	0	40	0	0	0
Prod.	Apparaatskosten DVO's	31	0	0	0	405	0	0	0	5	0	0	0	40	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	9.303	9.206	9.146	9.133	95.025	94.082	93.479	93.338	5.286	5.242	5.211	5.208	9.331	9.238	9.177	9.162
Prod.	Inkomensondersteuning	7.116	7.002	6.939	6.920	70.074	68.938	68.297	68.099	4.000	3.945	3.912	3.905	7.069	6.958	6.893	6.872
Prod.	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	111	112	114	115	1.227	1.239	1.252	1.264	57	57	58	59	121	122	123	124
Prod.	Minimabeleid	476	480	484	488	5.288	5.332	5.376	5.422	257	259	262	265	467	472	477	481
Prod.	Apparaatskosten	1.600	1.612	1.610	1.610	18.436	18.573	18.554	18.554	973	980	979	979	1.674	1.686	1.685	1.685
6.4	WSW en beschut werk	1.779	1.733	1.722	1.747	22.631	22.444	22.054	21.657	0	0	0	0	1.384	1.388	1.413	1.392
Prod.	Drechtwerk	1.134	1.095	1.081	1.086	14.447	14.215	13.874	13.471	0	0	0	0	884	880	891	868
Prod.	Apparaatskosten	57	58	58	58	701	706	705	705	0	0	0	0	42	42	42	42
Prod.	Apparaatskosten Drechtwerk	574	567	571	592	7.307	7.359	7.326	7.343	0	0	0	0	447	456	470	473
Prod.	Treasury Drechtwerk	14	13	12	11	176	164	149	138	0	0	0	0	11	10	10	9
6.5	Arbeidsparticipatie	1.070	1.069	1.068	1.069	13.005	13.005	13.001	13.006	539	538	537	537	1.061	1.058	1.058	1.059
Prod.	Minimabeleid	2	2	2	2	23	23	23	23	0	0	0	0	1	1	1	1
Prod.	Statushouders	1	0	0	0	7	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0
Prod.	Participatie	412	407	407	408	4.384	4.327	4.332	4.337	230	227	227	227	433	428	428	429
Prod.	Apparaatskosten	655	660	659	659	8.591	8.655	8.646	8.646	308	311	310	310	624	629	628	628
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.326	1.369	1.412	1.422	9.868	10.162	10.461	10.443	1.056	1.088	1.122	1.133	1.963	2.020	2.079	2.077
Prod.	Hulpmiddelen	467	477	489	502	2.358	2.334	2.310	2.284	339	344	350	356	465	453	443	434
Prod.	Vervoer	569	599	631	628	5.466	5.769	6.094	6.102	491	516	544	549	1.101	1.167	1.236	1.243

Prod. Apparaatskosten	290	293	292	292	2.044	2.059	2.057	2.057	226	228	228	228	397	400	400	400
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	2.249	2.034	2.021	2.013	14.908	13.300	13.026	12.797	1.766	1.602	1.592	1.588	3.242	3.014	2.983	2.959
Prod. Huishoudelijke ondersteuning	2.083	1.866	1.854	1.846	13.796	12.179	11.907	11.678	1.635	1.470	1.461	1.457	2.995	2.765	2.734	2.710
Prod. Apparaatskosten	166	168	167	167	1.112	1.121	1.119	1.119	131	132	131	131	247	249	249	249
6.712 Begeleiding (WMO)	1.549	1.551	1.552	1.552	15.068	15.055	15.028	14.997	1.775	1.794	1.812	1.820	1.637	1.623	1.598	1.573
Prod. Begeleiding en kortdurend verblijf	1.393	1.394	1.395	1.395	13.873	13.852	13.826	13.795	1.612	1.630	1.648	1.656	1.470	1.455	1.430	1.405
Prod. Apparaatskosten	156	157	157	157	1.195	1.203	1.202	1.202	163	164	164	164	167	168	168	168
6.713 Dagbesteding (WMO)	875	887	897	899	4.790	4.684	4.665	4.600	1.033	1.019	1.012	996	1.008	987	983	968
Prod. Begeleiding en kortdurend verblijf	756	767	778	780	3.882	3.770	3.751	3.686	909	895	888	872	881	859	855	840
Prod. Apparaatskosten	119	120	119	119	908	914	914	914	124	124	124	124	127	128	128	128
6.791 PGB WMO	392	394	394	394	3.187	3.202	3.200	3.200	256	257	257	257	576	579	579	579
Prod. Huishoudelijke ondersteuning	30	30	30	30	338	338	338	338	22	22	22	22	55	55	55	55
Prod. Begeleiding en kortdurend verblijf	157	157	157	157	897	897	897	897	68	68	68	68	182	182	182	182
Prod. Apparaatskosten	205	207	207	207	1.952	1.967	1.965	1.965	166	167	167	167	339	342	342	342
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	1.261	1.261	1.261	1.261	0	0	0	0	0	0	0	0
Prod. Apparaatskosten DVO's	0	0	0	0	1.261	1.261	1.261	1.261	0	0	0	0	0	0	0	0
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	466	466	466	466	0	0	0	0	0	0	0	0
Prod. Apparaatskosten DVO's	0	0	0	0	466	466	466	466	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	18.742	18.408	18.369	18.386	181.844	178.891	177.764	176.887	11.852	11.676	11.674	11.669	20.498	20.164	20.114	20.013

Bijdragen gemeenten		Papendrecht				Sliedrecht				Zwijndrecht				Totaal			
Taakveld - Product (Bedragen x 1.000)		2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029	2026	2027	2028	2029
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	275	275	259	259	218	218	202	202	427	427	393	393	2.708	2.708	2.508	2.508
Prod.	Apparaatskosten DVO's	275	275	259	259	218	218	202	202	427	427	393	393	2.708	2.708	2.508	2.508
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	83	0	0	0	55	0	0	0	91	0	0	0	710	0	0	0
Prod.	Apparaatskosten DVO's	83	0	0	0	55	0	0	0	91	0	0	0	710	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	13.550	13.427	13.352	13.344	13.964	13.835	13.752	13.739	29.266	28.927	28.706	28.629	175.727	173.958	172.824	172.554
Prod.	Inkomensondersteuning	10.071	9.920	9.838	9.821	10.397	10.241	10.155	10.135	22.399	22.007	21.777	21.686	131.127	129.012	127.811	127.438
Prod.	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	176	178	180	181	165	166	168	170	300	303	306	309	2.156	2.178	2.200	2.222
Prod.	Minimabeleid	782	789	797	804	745	750	756	761	1.373	1.384	1.395	1.407	9.388	9.467	9.547	9.628
Prod.	Apparaatskosten	2.521	2.539	2.537	2.537	2.657	2.677	2.674	2.674	5.195	5.233	5.228	5.228	33.055	33.301	33.266	33.266
6.4	WSW en beschut werk	2.117	1.996	1.953	1.867	2.941	2.963	2.964	2.893	4.056	3.888	3.918	3.889	34.907	34.412	34.025	33.445
Prod.	Drechtwerk	1.353	1.264	1.228	1.160	1.878	1.878	1.867	1.802	2.590	2.461	2.465	2.420	22.286	21.794	21.407	20.807
Prod.	Apparaatskosten	63	63	63	63	90	91	91	91	124	125	125	125	1.077	1.085	1.084	1.084
Prod.	Apparaatskosten Drechtwerk	684	654	649	632	950	972	986	982	1.310	1.274	1.301	1.319	11.272	11.282	11.303	11.341
Prod.	Treasury Drechtwerk	17	15	13	12	23	22	20	18	32	28	27	25	272	251	231	213
6.5	Arbeidsparticipatie	1.574	1.571	1.571	1.572	1.455	1.451	1.452	1.452	3.451	3.447	3.445	3.446	22.155	22.138	22.132	22.141
Prod.	Minimabeleid	3	3	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5	37	37	37	37
Prod.	Statushouders	2	0	0	0	2	0	0	0	3	0	0	0	18	0	0	0
Prod.	Participatie	612	604	605	606	586	578	579	579	1.388	1.371	1.372	1.373	8.045	7.942	7.950	7.959
Prod.	Apparaatskosten	957	964	963	963	864	871	870	870	2.055	2.070	2.068	2.068	14.055	14.160	14.145	14.145
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	2.564	2.625	2.707	2.695	2.393	2.474	2.559	2.567	3.719	3.806	3.906	3.880	22.891	23.545	24.247	24.218
Prod.	Hulpmiddelen	556	527	517	506	565	571	580	590	913	882	864	846	5.663	5.588	5.553	5.518
Prod.	Vervoer	1.496	1.583	1.675	1.674	1.344	1.415	1.492	1.490	2.049	2.161	2.280	2.272	12.516	13.210	13.952	13.958
Prod.	Apparaatskosten	512	515	515	515	484	488	487	487	757	763	762	762	4.712	4.747	4.742	4.742
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	4.270	3.881	3.859	3.848	3.082	2.735	2.706	2.686	6.249	5.784	5.703	5.637	35.767	32.348	31.891	31.529
Prod.	Huishoudelijke ondersteuning	3.933	3.541	3.520	3.509	2.854	2.505	2.476	2.456	5.772	5.303	5.223	5.157	33.068	29.629	29.175	28.813

Prod.	Apparaatskosten	337	340	339	339	228	230	230	230	477	481	480	480	2.699	2.719	2.716	2.716
6.712	Begeleiding (WMO)	2.639	2.610	2.580	2.549	2.912	2.889	2.864	2.838	4.286	4.261	4.230	4.199	29.866	29.784	29.665	29.529
Prod.	Begeleiding en kortdurend verblijf	2.412	2.382	2.352	2.321	2.662	2.637	2.612	2.586	3.911	3.883	3.853	3.822	27.333	27.233	27.116	26.980
Prod.	Apparaatskosten	227	228	228	228	250	252	252	252	375	378	377	377	2.533	2.551	2.549	2.549
6.713	Dagbesteding (WMO)	1.215	1.188	1.180	1.162	1.403	1.435	1.466	1.487	1.716	1.707	1.702	1.677	12.039	11.907	11.905	11.789
Prod.	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.043	1.014	1.007	989	1.213	1.243	1.274	1.295	1.431	1.420	1.415	1.390	10.115	9.968	9.968	9.852
Prod.	Apparaatskosten	172	174	173	173	190	192	192	192	285	287	287	287	1.924	1.939	1.937	1.937
6.791	PGB WMO	437	439	438	438	452	454	454	454	1.283	1.289	1.288	1.288	6.584	6.614	6.610	6.610
Prod.	Huishoudelijke ondersteuning	50	50	50	50	63	63	63	63	114	114	114	114	672	672	672	672
Prod.	Begeleiding en kortdurend verblijf	81	81	81	81	115	115	115	115	386	386	386	386	1.886	1.886	1.886	1.886
Prod.	Apparaatskosten	306	308	307	307	274	276	276	276	783	789	788	788	4.026	4.056	4.052	4.052
6.811	Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.261	1.261	1.261	1.261
Prod.	Apparaatskosten DVO's	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.261	1.261	1.261	1.261
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	466	466	466	466
Prod.	Apparaatskosten DVO's	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	466	466	466	466
Totaal		28.723	28.011	27.900	27.735	28.876	28.454	28.419	28.318	54.545	53.536	53.292	53.040	345.081	339.140	337.531	336.049

Bijlage D Ramingsuitgangspunten per Opgave

Hoofdpijnen van de uitgangspunten opgenomen in de Uitgangspuntennotitie 2025

De inhoud van de begroting vindt zijn basis in de voor de gemeenschappelijke regeling beschreven taken, door de gemeenteraden vastgestelde verordeningen en de inhoudelijke verbinding van de Drechtsteden via de regionale visie Sociaal domein "Iedereen een zelfstandig en volwaardig bestaan". Deze visie is vertaald naar maatschappelijke opgaven die als structuur voor de begroting dienen.

In de uitgangspuntennotitie zijn de algemene uitgangspunten geformuleerd zoals deze ook in voorgaande jaren zijn toegepast. In de uitwerking van deze uitgangspunten wordt ook getoetst aan de werkelijke en trendmatige ontwikkeling per opgave en per gemeente. Hierdoor wordt een zo reëel mogelijk inschatting gemaakt van de ontwikkeling in de komende jaren.

In de uitgangspuntennotitie zelf zijn de uitgangspunten per opgave opgenomen. In het tabellenboek is de verdere vertaling naar omvang en financiën verder uitgewerkt per gemeente.

In hoofdlijn zijn de algemene uitgangspunten de volgende:

- Het uitgangspunt voor de begroting is reëel ramen. Anders dan voorgaande jaren is in de doorrekening niet langer een bandbreedte vanwege een schattingsonzekerheid op de aantallen toegepast.
- Alleen autonome ontwikkeling, geen beleidswijzigingen in de begroting.
- Voor loon- en prijsontwikkeling op de programmakosten is in het meerjarenperspectief de nullijn gehanteerd dus op het niveau van constanten. Dit komt overeen met de methode die de gemeenten hanteren in hun meerjarenbegroting.
- Voor de apparaatskosten 2026 wordt als basis CPB-indexering gehanteerd zoals deze is opgenomen in de september circulaire 2024. Voor het jaar 2025 hebben we de CAO verwerkt die loopt van 1 januari 2024 t/m 31 maart 2025.
- Voor de klantaantallen in de bijstand wordt als basis de CPB Macro Economische Verkenning 2025 gehanteerd.
- Voor het minimabeleid wordt als basis de gemeentelijke ontwikkelingen en ambities gevolgd.
- Voor de zorg wordt de prognose gebaseerd op de verwachte aantallen voorzieningen.
- De omvang en het niveau van de formatie op organisatieniveau wordt berekend aan de hand van de omvang van de taak en exclusief overhead. In de begroting 2026-2029 wordt van het uitgangspunt van meegroeien afgeweken en beweegt de formatie in de begroting 2026 niet mee met de ontwikkelingen (anders dan CAO etc.).
- De gemeentelijke bijdragen voor Drechtwerk zijn overeenkomstig de begroting 2025/jaarschijf 2026, in de Begroting 2026-2029 vindt actualisatie plaats.
- DVO's worden doorberekend op basis van een kostendekkend tarief en in de begroting zal een overzicht van de DVO's worden opgenomen in de bijlagen.
- Ongewijzigde kostenverdeelsleutels zoals opgenomen in de Bijdrageverordening 2023.

Uitgangspunten per gemeente

In de Uitgangspuntennotitie 2026 met tabellenboek die in het Algemeen bestuur is vastgesteld zijn de uitgangspunten per gemeente en per opgave opgenomen. Deze zijn te vinden op

www.socialedienstrechtsteden.nl/bestuur

Bijlage E Verplichte BBV-beleidsindicatoren

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft verplicht voor om een standaard set van (beleids)indicatoren in de begroting en het jaarverslag op te nemen. Doel hiervan is de begrotingen en jaarstukken inzichtelijker te maken voor bestuurders en een betere onderlinge vergelijkbaarheid mogelijk te maken. De gegevens komen van Waar Staat Je Gemeente (WSJG), peildatum maart 2024: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>.

In deze begroting zijn de beleidsindicatoren van het sociaal domein opgenomen.

Indicator	Jaar	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht
Banen	2023	808,0	805,1	771,2	507,2	823,8	943,0	749,6
Netto arbeidsparticipatie	2023	75,6%	72,0%	77,2%	77,8%	73,9%	75,0%	72,0%
Werkloze jongeren	2023	1 %	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	2 %
Personen met een bijstandsuitkering	2024	277,8	466,6	180,4	209,6	253,4	305,0	391,6
Lopende re-integratievoorzieningen	2022	138,3	229,3	69,7	91,2	111,5	143,8	186,7
Clënten met een maatwerkarrangement WMO	2024	660	800	620	550	750	900	810

Toelichting op de indicatoren

Banen

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Netto arbeidsparticipatie

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Werkloze jongeren

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. De cijfers zijn afkomstig van het CBS.

Personen met een bijstandsuitkering

Een uitkering op grond van de Participatie wet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Lopende re-integratievoorzieningen

Een re-integratievoorziening is een voorziening die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt. De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is. Het is niet relevant of een voorziening door de gemeente zelf wordt uitgevoerd of dat deze door de gemeente wordt ingekocht.

Clënten met een maatwerkarrangement WMO

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Bijlage F Begrotingssubsidies

In deze bijlage zijn de subsidies opgenomen, die worden verstrekt op basis van de begroting. Dit is één van de juridische grondslagen voor het verstrekken van een subsidie. Er is opgenomen welke organisatie het betreft en welk (maximaal) subsidiebedrag erbij hoort.

De GR Sociaal heeft op dit moment twee begrotingssubsidies. Die worden hieronder benoemd.

- Stichting Regionale Adviesraad Sociaal Drechtsteden. Het begrote subsidiebedrag is € 62.000.
- Stichting Urgente Noden (exclusief sociaal leenfonds). Het begrote subsidiebedrag 2026 is € 101.508.